

za izdaja ob 4. zjutraj, na

Stane mesečno Din 25.—; za letno
semestro Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištev: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2034.Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2034.Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 23 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.43 — Praha čialo 78.180
Wien, Nr. 205.241.

Ljubljana, 3. novembra.

G. Nedeljković, ki je ta čas še direktor jugoslovenske Pošte hranilnice, je sicer precej brezpomembna oseba. Ne na znanstvenem, ne na strokovnem polju ni pokazal doslej ničesar. Prišel je na svoje mesto po protekciji. Edina reforma, ki jo je izvedel, je ta, da ni direktor, ampak generalni direktor.

G. Nedeljković je nujen predstavnik svojega kroga, kakor on piše, tako mislijo v glavnem skoro vsi v Beogradu. On je zelo občutljiv za veter, ki veje izza kulis. Če bi imeli sklepati iz njegove predrznosti, nam je pričakovati še ostrejša viharja proti prečanom in KDK kot njihovi predstavniki.

Taka je ta »najvišja« inteligencija, ki se je dokopala od l. 1922. zlasti pa od l. 1925. na najvišja mesta naše državne uprave. Površna, drzna, nesposobna. Takole piše: »V ministristvo smo (t. j. Srbi) natlačili tekmo 10 let brez reda in računa stotisoče parasitskih eksistenc, samo da čim več teh rebečnih bratov vežemo v neko zajednico z nami.« »Hrvatje so prenapolnili Beograd in vse državne urade v njem, Srbi pa so zelo redki in sorazmerno maloštevilni v ostalih krajih.« Zidali so nam zgradbe, skratka napolnili so nam žepa s svojim denarjem, a vendar nismo zadovoljni. Tako piše aktiven visok uradnik. Drzno laže, pa tudi neumno. A v Srbiji mu verjamejo...

Izjava G. Nedeljkovića, za katerim stojijo vplivni krogi, pa je obenem strašovit udarec vladi in njenemu šefu gospodu Korošcu. Ta vedno trdi, da je naloga njegove vlade pomirjenje. Medtem pa mu eden najvišjih funkcionarjev na vsa usta razglasi, kaj mislijo oni, kojih figurant je G. Korošec. Članek amputaša Nedeljkovića je voda na mlin vsem ekstremnim elementom na levi in desni. Kakor da so ga naročili Mussolinijevi agenti.

Kako minimalna in bedna mora biti vloga G. Korošca in vseh prečanov v vladi, če se upa visok državni nameščenec nečuvno napasti Hrvatje in priporočati amputacijo! Reagirati dr. Korošec seveda ne more, kakor bi bilo treba. Kajti za Nedeljkovića svet vsa ona javnost, ki prav za prav odobrava akt Puniše Račića, in ta javnost je mati vlade s Korošcem na čelu.

Nikdar še ni bila suženjska vloga SLS in bosanskih muslimanov tako jasna kakor v tem tragikomičnem trenutku, ko si lahko velesrski prenapetosti brije nora iz vse države.

Gg. klerikalci radi primerjajo današnjo dobo z onimi časi, ko je bil n. pr. G. dr. Žerjav v vladi (l. 1922. in 1924-25., skupno 19 mesecev). Vendar ne pomnimo, da bi se takrat v upravi godile take stvari kakor jih danes čujemo dan na dan. Tedaj se je zgradila prekmurska železnica, izšli so mnogi koristni zakoni, dobili smo povrnen kontingent za pridobitno in zoper dobili davčne komisijske. Nihče si ni upal žahtati naših čustev.

Danes pa s prečani kar odkrito ravna kakor s hlapi. In ko so razni homogeni in kleroradikalni režimi natrpali ministrstva s svojimi nesposobnosti, ko so izgnali iz njih mnogo dobrih prečanskih uradnikov, ki so jih demokrati v prvih letih s težavo spravili v Beograd, si upa pod zaščito Koroščeve vlade gospod Nedeljković pisati ravno nasprotno kakor je notorična resnica.

Nedeljkovićev članek je odrgnil zavos in pokazal, kakor misli odločujoča klika. Tej kliki služi SLS.

Ako srbijansko ljudstvo tako misli, kakor njegova oligarhija, potem se bližamo še težjim časom. Zdi se pa nam, da to tudi narod v Srbiji ne misli povsem tako. Njegova naloga je, da najprej razene klika, ki ima zdaj vse v rokah. Tudi pošteni ljudje v Srbiji bodo morda zdaj uvideli, da je praviha zahteva KDK, naj se izvrše predvsem svobodne volitve, da vidimo, s kom se bodo potem Hrvatji in Slovenci kakor tudi prečanski Srbi lahko sporazumevali. Z ljudmi, ki mislijo tako, kakor je previdno izbrbljal G. Nedeljković, pa je vsak razgovor nemogoč.

Županske volitve v Mostarju

Mostar, 3. nov. n. Ob ogromnem zanimanju vsa meščanstva se je danes ob 11. dopoldne vršila seja novega občinskega sveta, na kateri se je konstituiral novi odbor. Pred posvetovalnico se je zbrala velika množica ljudstva, ki je nestrno pričakovala rezultat glasovanja.

Ko so bili oddani glasovi pri volitvi župana preštet, se je izkazalo, da je bil izvoljen za župana narodni poslanec JMO G. Salih Baljić. Izid volitev je bil sprejet z burnim ploskanjem. Novo izvoljeni župan je imel kratek nagovor. Za tem so svetovalci prešli na volitve prvega podžupana. Izvoljen je bil G. Nikola Preka, poslanec HSS, za drugega podžupana pa bivši poslanec HSS Hadžiomanić.

Večina v novem občinskem svetu imata JMO in HSS, a radikali so v opoziciji. Zanimivo je, da so radikali skušali v zadnjem času onemogočiti izvolitev Salih Baljića. Po končani seji je prišlo na ulici do prisilnih ovacij.

Kralj in kraljica odpotovala v Pariz

Zastoj v razvoju situacije. — Režimovci so zopet optimistični. — Borba za predsedstvo finančnega odbora. — Novi naklepi proti KDK

Beograd, 3. novembra, p. Popoldne ob 16.20 sta odpotovala kralj in kraljica v spremstvu dvorne dame ge. Hadžičeve in dvornega maršala Ace Dimitrijevića s simplonskim ekspresom v Pariz. Pred svojim odhodom je kralj podpisal ukaz o prenosu kraljevske oblasti na vlado za časa svoje odsotnosti. Kraljevski par potuje inkognito in ostane v Parizu teden dni.

Beograd, 3. novembra, p. V ponedeljek 5. t. m. se sestane Narodna skupščina k rednemu zasedanju. Na ponedeljkovi seji bo po prečitaniu kraljevega ukaza samo določen dnevi red prihodnje seje, ki se bo vršila v torek dopoldne. Na tej seji bo izvoljen v smislu poslovnika nov finančni odbor. Danes dopoldne se je v zvezi s tem vršila dolgotrajna konferenca med Vukičevićem, predsednikom Narodne skupščine Mihajlovićem in finančnim ministrom Subotićem. Vlada je namreč v zadregi glede predsednika finančnega odbora. Dosedanji predsednik dr. Subotić je postal finančni minister, podpredsednik Sečurov pa je že pred potekom svoje funkcije dobe podal ostavko na to mesto, ker se ne strinja s sedanjo finančno politiko vlade. Oba sta veljala za edina finančna strokovnjaka vladne

večine. Javljajo se razne kandidature, glede katerih pa se v vladi ne morejo zediniti.

Glede nadaljnega dela Narodne skupščine napoveduje finančni minister predložitev zakona o posojilu monopolne uprave, nakar naj bi takoj sledila proračunska debata. Ker bo proračun v finančnem odboru sprejet brez težav, računa vlada s tem, da bo mogla tudi v Narodni skupščini v najkrajšem času spraviti proračun pod streho. Dotlej naj bi se tudi pripravil teren za eventualno rekonstrukcijo vlade.

Z odhodom kralja v tuzemstvo bo nastopilo v političnem življenju mrtvilo. V vladnih krogih računajo sedaj že s tem, da se bo mogel sedanji režim vzdržati vsaj še do konca tega leta na krmilu.

V ostalem danes ni bilo beležiti važnejših dogodkov. Režimski prvaki so imeli razne konference in posvetovanja, ki pa so večinoma v zvezi s sestankom Narodne skupščine. V akciji Miloša Savčiča ni beležiti nikakih novih momentov, pač pa so se danes pojavile verzije, po katerih namerava vlada po odvzetju poslanskih dnevnih razveljaviti tudi poslanske brezplačne železniške karte za vse poslance KDK.

Kako vodijo amputaši Poštno hranilnico

Pribičevićev odgovor na veleizdajalski članek generalnega direktorja Poštno hranilnice

Zagreb, 3. nov. n. Danes popoldne je Svetozar Pribičević povodom članka, ki ga je bil napisal direktor Poštno hranilnice Nedeljković v beograjskem »Vremenu«, dal novinarjem to - le izjavo:

»Centralo Poštno hranilnice v Beogradu je organiziral Slovenec dr. Pavlič, ki je svoječasno nakupil za okrog 100 milijonov dinarjev obveznic vojne škode po tečaju 123. Ko je bil ta posel že popolnoma urejen in centrala organizirana, je prišel na mesto generalnega direktorja G. Nedeljković. Njegovo prvo delo je bilo, da je prodal vojno škodo po tečaju 260, čeprav je tendenca kazala, da bo vojna škoda še narasla. Te obveznice je prodal neki banki, pri kateri je bil tedaj član nadzornega sveta. Za ta posel, ki je bil škodljiv Poštni hranilnici, ker je prodal po 260 Din papirje, ki so danes vredni po 440 Din, je dobil še nagrado 60.000 Din iz fiktivnega dobička, ki ga je Poštna hranilnica izkazala po tej prodaji. Prečanski uradniki so zelo dobro upravliali Poštno hranilnico, to pa, kar je napravil G. Nedeljković, je pravo zapravljaje, pri čemer pa je on sam vedno dobro odrezal.«

»G. Nedeljković dobiva 100.000 dinarske nagrade od dobičkov Poštno hranilnice, a prav za prav bi morali nagrado dobivati poštni uradniki raznih poštinih uprav, ki izvršujejo za Poštno hranilnico tri četrtine vsega manipulačijskega posla. Poštni uradniki so v tej zadevi že večkrat intervenirali, a seveda vedno zaman. Centrala Poštno hranilnice v Beogradu ima po stanju leta 1927 za 180.9 milijonov Din vlog, s katerimi more disponirati. Pri privatnih bankah ima hranilnica v lombardu in vred-

nostnih papirjih vloženi 340 milijonov Din. Razlika v iznosu 160 milijonov Din izhaja od distega denarja, ki bi ga morale dobiti filijale v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu, ker ta iznos predstavlja vsoto, ki so jo srbijanski dolžniki plačali prečanskim upnikom potom čekovnega prometa. To ogromno vsoto centrala Poštno hranilnice zadržuje zase, a prečanske filijale nimajo sredstev, da bi mogle dati kredite solidnim gospodarskim podjetjem v svojem okolju. Ves ta denar je investiran v Beogradu in Srbiji.«

Ob tej priliki ne morem dati dovolj duška začudenju nad tem, da lastniki lista »Vreme«, med katerimi je tudi bivši minister zunanjih zadev dr. Ninčić, prepuščajo prostor v »Vremenu« za tak protihrvatski pamflet, kakršen je članek G. Nedeljkovića. Mar dr. Ninčić ne čuti, da se Beograd, ki je po obstoječih zakonih tudi prestolnica Hrvatov, diskvalificira s takimi pamfleti. Ali hoče gospoda v Beogradu uveriti ves svet, da je Beograd zakrknjeno velesrbijansko mesto, ki sistematično in po načrtu dela na tem, da ga zasovražijo vsi Hrvati, Slovenci in Srbi, ki ne trobijo v isti rog z ono mafijo, ki danes vlada v Beogradu?»

»V beograjskem »Vremenu« je bila danes objavljena informacija, da so nekateri poslanci KDK poslali apel na najvišje mesto preko neke ugledne osebnosti, da se G. Nedeljković odstavi s svojega sedanjega položaja. Niti eden poslanec KDK ni poslal nikakega apela na nikako mesto zaradi afera G. Nedeljkovića. Ta informacija »Vremena« je gladko izvita iz trte. Poslanec KDK niti v sanjah ne prihaja na um, da bi v vprašanju G. Nedeljkovića naslavljal apela na kakršnako koli mesto.

Odmevi dr. Nedeljkovićevega članka

Pod pritiskom javnosti je poštni minister naposled odredil disciplinarno preiskavo, ki pa G. Nedeljkoviću ne dela skrbi.

Beograd, 3. novembra p. V vseh krogih se vedno živahno razpravljajo o skandaloznem nastopu generalnega direktorja Poštno hranilnice dr. Nedeljkovića, čigar članek tvori predmet najrazličnejših komentarjev. Dočim večina režimovcev odobrava njegovo tezo, da bi se morala Srbija odcepiti od zapadnega dela države in osamosvojiti, češ, da je sedaj zapostavljena, pa zlasti v gospodarskih krogih najstrožje obsojajo njegovo početje in povdarjajo, da to ni le njegovo osebno mnenje, marveč da je njegov članek v »Vremenu« veren izraz pravega mišljenja in naziranja ogromne večine sedanjega hegemonističnega režima.

V javnosti, zlasti pa v tako zvanih sporazumskih krogih se je danes zlasti kritiziralo, da vlada ni takoj z vso ostrnostjo nastopila proti dr. Nedeljkoviću. Zemljoradniške »Novosti« so na uvodnem mestu podčrtale razliko med postopanjem proti enim, ki so obsojali zločin v Narodni skupščini in veleizdajniško akcijo amputašev. »Novosti« opozarjajo pri tem na primer načelnika ministrstva šume Belančiča, ki je bil na zahtevo dr. Korošca takoj stavljen v disciplinarno preiskavo, ker je na neki komemoraciji slavil zasluge pok. Pavla Račića in dr. Basarička, dočim se dr. Korošec ne zane, dasiravno pomeni članek dr. Nedeljkovića odkrito veleizdajo.

Ta ostra kritika v javnosti je končno napotila odgovorne činitelje, da so vsaj navidezno nastopili proti dr. Nedeljkoviću.

Minister pošt. dr. Kujuzdžić je danes popoldne odredil, naj se proti dr. Nedeljkoviću uvede postopanje po uradniški zakonu. Dr. Nedeljković pa je novinarjem smeje izjavil, da bo dal ministru odgovor, v katerem ne bo le naglasil svojih zaslug in svojega dela za državo, marveč tudi povdaril, da ima pravico izraziti svoje mnenje tudi kot državni uradnik. Zdi se, da beograjske »Novosti« niso mnogo pogrešile, ko so že snoči izrazile sum, da dr. Nedeljković ni nastopil s svojim famoznim člankom v javnosti na lastno pest, marveč da ima zaslonbo v vplivnejših krogih.

Poraba monopolskega posojila

Beograd, 3. nov. p. Danes se je vršila seja upravnega odbora Narodne banke. Seji je prisostvoval tudi finančni minister, ki je pri tej priliki obvestil upravni odbor Narodne banke, da bo vlada izposojila monopolne uprave odplačala svoje dolgeve pri Narodni banki v znesku 1 milijarde dinarjev.

Zasedanje zagrebaške oblastne skupščine

Zagreb, 3. novembra 6. V ponedeljek se sestane zagrebaška oblastna skupščina k rednemu zasedanju. Na poslojnu oblastne palače bo razobešana hrvaška zastava. Da skupščina podpira ta svečan dogodek, bo zastava okrašena s zlatim vencem.

Nenadna demisija romunske vlade

Na zahtevo regentskega sveta je Bratianova vlada odstopila. Poskusi za sestavo široke koncentracijske vlade

Beograd, 3. novembra p. Kakor poročajo iz Bukarešte, je nastopila v romunskem notranje političnem položaju nepričakovana sprememba, ki bo imela dalekosežne posledice za ves nadaljnji razvoj dogodkov. Znano je, da vladajo v Romuniji slične razmere kakor pri nas. Tudi tam je narodnokmečka stranka v najostrejši opoziciji proti vladi. Med liberalnim kabinetom Bratianu in opozicijo so se vršile hude borbe, dokler končno opozicija ni zapustila parlamenta in nadaljevala svoje akcije slično, kakor pri nas KDK med narodom. V spominu je še velikanski zbor opozicije v Albi Juliji, ki tvori nekak mejnik v najnovšem razdobju romunske notranje politike. Narodna kmečka stranka je kakor pri nas v prvi vrsti zastopnica novih krajev in se, zastopajoč načelo kmečke demokracije bori proti staro-liberalnemu hegemonizmu.

Bližajoča se proslava 10-letnice priključitve Sedmograške k Romuniji, je dala regentskemu svetu povod, znova sprožiti vprašanje sodelovanja narodne kmečke stranke v vladi. Regentski svet je namreč že ponovno izrazil željo, naj bi bila to vseobča narodna proslava, pri kateri naj bi sodelovale vse stranke. Glede na vladojoča nasprotstva med vlado in opozicijo pa je to pod sedanjim režimom izključeno. Zato je regentski svet pozval ministrskega predsednika, naj poda celokupna vlada ostavko, da na ta način omogoči ne samo skupno proslavo, marveč tudi sanacijo notranje-političnih razmer. Bratianu je izjavil, da bo danes dal definitivni odgovor.

To se je tudi zgodilo. Danes dopoldne ob 11. se je sestel ministrski svet h kratki seji, na kateri je Bratianu poročal o situaciji ter obenem sporočil željo regentskega sveta. Vlada je soglasno sklenila ugoditi tej želji. Takoj po seji ministrskega sveta je bil Bratianu sprejet v avdijenci od regentov, katerim je podal ostavko celokupne vlade, ki je bila takoj sprejeta.

Regentski svet bo sedaj skušal sestaviti nacionalno koncentracijsko vlado, ki bi izvedla na spomlad nove volitve ali pa po morebitnem sporazumu nadaljevala delo v sedanjem parlamentu. Slednje pa je malo verjetno, ker zahteva narodna kmečka stranka razpis novih volitev.

Bukarešta, 3. novembra s. Ob 3. popoldne sta se sestala zbornica in senat na sejo, na kateri je ministrski predsednik Bratianu sporočil, da je vlada podala ostavko, ki jo je regentski svet sprejel. Na strankni konferenci, ki je sledila tej seji, je Bratianu

pozval liberalne poslance in senatorje, naj strankini člani ne odidejo iz prestolnice in se pokoravajo strankini disciplini. Bratianu je pozval dalje liberalne poslance in senatorje, naj tudi v primeru, da bi bil parlament razpuščen, ostanejo v Bukarešti, da jih bo imelo vodstvo stranke v bližini.

Popoldne so se pričela posvetovanja regentskega sveta z vodilnimi politikmi. Član regentskega sveta so najprej sprejeli predsednika zbornice in senata. Jutri bodo pozvani pred regentski svet general Avecescu za ljudsko stranko, dr. Julij Maniu za narodno kmečko stranko, prof. Jorga za narodno demokrate in dr. Lupu za liberalno kmečko stranko. Razen tega je bil pozvan v Bukarešto bivši zunanji minister in sedanji londonski poslanik Titulescu, da bi sodeloval pri reševanju krize.

Političen položaj je zelo zapleten, ker je pripravljena narodna kmečka stranka načeloma delati samo v taki vladi, ki bo razpustila parlament in razpisala nove volitve, dočim hočejo liberalci doseči koncentracijsko vlado pod vodstvom nevtralne osebnosti in za vsako ceno preprečiti razpust parlamenta.

Presenečeni liberalci

Bukarešta, 3. novembra g. Boj narodne kmečke stranke proti liberalni Bratianovi vladi je privedel po večmesečnem trajanju do zmage opozicije s tem, da je regentski svet prisilil vlado k odstopu. Sklep regentskega sveta je Bratianu vlado zelo presenečil, kar se vidi iz tega, da je Vintila Bratianu nedavno podal izjavo, da hoče po zaključitvi pogajanj z Nemčijo izvesti sanacijo državnih financ, zaključiti inozemsko posojilo in stabilizirati let. Ta program je bil gotovo preračunan za več mesecev.

Stališče narodne kmečke stranke

Bukarešta, 3. novembra g. O stališču opozicije k sedanji politični situaciji je izvedel več dopisnik: Narodna kmečka stranka želi lastno vlado, ki bi jo morda podpirala izven stranke stoječa osebnost, bodisi Titulescu, bodisi princ Stirbey. Ta vlada bi takoj izvedla inozemsko posojilo ter ukrenila najnujnejše za stabilizacijo leja. Nacionalna kmečka stranka pa bi vstopila tudi v koalicijsko vlado pod vodstvom nevtrala, ako bi se ta vlada obvezala, da razpusti parlament in izvede svobodne volitve. Pod nobenim pogojem pa ne more vstopiti v vlado, ki bi hotela nadaljevati delo s sedanjim, nesvobodno izvoljenim parlamentom.

Kakor nocoj kaže, ima največ izgledov koncentracijska vlada pod predsedstvom Titulescu ali princa Stirbeja, pri čemer pa bo imela vsled svoje popularnosti glavno besedo narodna kmečka stranka.

Albanski kralj se odmika od Italije?

Senzacionalne informacije zagrebskega lista o novem kurzu albanske politike. — Italijanske represalije in albanski odgovor

Zagreb, 3. nov. n. Današnje »Novosti« objavljajo dopis svojega albanskega poročevalca, ki ga je le ta vtihotapil v Podgorico preko Skadra. V tem svojem dopisu poroča o novem političnem preokretu, ki se pripravlja v albanski politiki in koje nositelj je sam albanski kralj Zogu. Ko je Zogu dosegel svoj san in postal kralj, je pričel misliti, kako bi se otresel italijanskega varuštva. Ta njegov preobrat se zrcali pred vsem v tem, da skuša iz svoje bližine odstraniti vse one višje uradnike in dostojanstvenike, ki veljajo za izrazito italofilske eksponente. Nadalje je kralj Zogu z zadovoljstvom zasledoval pomorski pakt, ki je bil sklenjen med Anglijo in Francijo, in ki je v prvi vrsti naperjen proti Italiji in ko skuša docela izolirati. Pakt prijateljstva in varstva med Albanijo in Italijo naj bi se po Zogovih načrtih izpremenil in izpopolnil z novimi kontrahenti. Zogu računa pri tem na neke zapadne velesile, a ne prikriva svojih okolišč, da bi hotel pritegniti tudi balkanske države.

Pred dnevi je sprejel Zogu v avdijenci italijanskega poslanika Solo, ki mu je baje zagrozil z represalijami, ako bi hotela Al-

banija izpremeniti svojo dosedanje italofilsko politiko. V zvezi s temi dogodki je nadalje postopanje italijanskega delegata pri albanski Narodni banki, ki je pred dnevi dal strikten nalog uradništvu banke, naj ne izplačuje več nobenih kreditov za albanska ministrstva brez njegove osebne odobritve. Ta prepoved se nanaša tudi na kredite, ki bi jih zahtevala dvor in kralj. Kralj Zogu je na te grožnje takoj odgovoril s tem, da je odstavil dosedanjega komandanta kraljeve garde, nekega italijanskega majorja. V političnih krogih se govori, da bo tudi zunanji minister Ilia Vrloni, ki je izrazil italofil, že prihodnje dni odstavljen. D a pa po drugi strani Ahmed Zogu prikriva svoje namere, je poslal v Rim ministra javnih del s posebno nalogo, uveriti italijansko vlado in Mussolinija, da bo ohranil svojo dosedanje linijo prijateljstva z Italijo.

Poročevalec »Novosti« matra, da govoreti in lični znaki za to, da se v Albaniji pripravlja nov kurz. Kralj Zogu bi se rad rešil obljema Italije ter skušal pritegniti vsaj eno balkansko državo v dosedanje dvo-zvezo z Italijo.

Zmaga ekstremnih revolucionarjev v Bolgariji

Vanče Mihajlov je po umiku protogorovistov postal absoluten gospodar v makedonski revolucionarni organizaciji. — Posledice se že kažejo

Sofija, 3. novembra d. V boju nasprotnih taborov makedonskih revolucionarjev je prišlo do značilnega preokreta. Revolucionarji pod vodstvom vojvode Skartova, iz okrožij Strumica in Solun, so podpisali izjavo, v kateri se obvezujejo, da ne bodo več nastopali proti Mihajlovu ter začasno prenehali delovati v makedonski revolucionarni organizaciji. Ta sklep pomeni popolno zmago ekstremne teroristične struje Mihajlova, ki je postal s tem splošno priznani vodja notranje revolucionarne organizacije. Osrednji odbor in politični urad Protogorovih prištevajo s tem popolnoma izolirana.

Mihajlova zmaga se je te dni pokazala tudi že na zunaj. Nacionalni odbor, ki načeluje zakonitim makedonskim organizacijam v Bolgariji, je odstavil dosedanjega ravnatelja makedonskega lista »Macedonia«. Ravnatelj poslanec Kulišov je vzdrževal tesne stike s Protogorovimi pristajali ter nastopal proti bratomorni borbi med makedonskimi revolucionarji. Pričakuje se, da bo Mihajlov sedaj uresničil svoje stare načrte in pričel novo akcijo proti Jugoslaviji, pri čemer računa na podporo Albanije in Italije. Z likvidacijo notranjih sporov bo imel proste roke za akcijo na zunaj.

Krščanski „socijalci“ že beže

Dr. Gosar obsoja članek »Delavske Pravice«. — Ogrorne klerikalne »zasluge« za delavstvo in socijalno politiko

Kakor smo napovedali, je prišlo: Gospod Gosar že izjavlja, da znamenitega članka v »Delavski Pravici« ni napisal on, ampak nekdo drugi, članek pa da je »nekoliko naiven«. Članek je taiven menda zato, ker se raduje propadanja radikalije in ker smatra, da je zmaga KDK pogoj za možnost socijalnega napredovanja delavstva. Članek je »naiven«, ker pozdravlja borbo KDK proti kapitalističnemu režimu čaršije. Ti izrazi so v članku samem.

G. Gosar pa obenem čuti, kako slab je v tem trenutku. Zato je svojemu umiku dal nekoliko fraz o tako zvanih »zaslugah« SLS za delavstvo. Ne dejstvo, da je dr. Gosar z vsi krščanske socialije zlezal pod mizo, temveč te »zasluge« nas navajajo, da se pečamo z Gosarjevimi izjavami.

V čem so te »zasluge«? G. Gosar jih težavo našteva: obratni zaupniki, naredba o odpiranju in zapiranju trgovin in obratov, priprava (!) konvencij o zaščiti delavstva, reforma zavarovanja itd. Vsako ve, da so to romani ki jih g. Gosar sam ne verjame. Zaupniška institucija je s »faktitivnostjo« ki jo je izmislila SLS, izgubila svoj efekt. V naredbi o zapiranju obratov pa je bilo toliko neskladnosti in nerodnosti, da ni bil nihče povsem zadovoljen. Vsa reforma socijalnega zavarovanja je bila v tem, da je SLS postavila svoje politične eksponente v zavarovalne zavode. Že zdavnaj zrele konvencije v korist naših rudarjev v Nemčiji je vlada z večim mehanizmom zavlekla toliko, da bodo kmalu brezpomembne, če sploh kdaj pridejo.

Dr. Gosar omenja tudi znani Pravilnik za bratovske skladišne, ki ga je leta 1924 izdal dr. Žerjav. Ta pravilnik je dal važne ugodnosti upoštemcem.

Ob dvanajsti uri

Zvezda gospoda Korošca tone naglo. Tono tako naglo, kakor niso pričakovali niti njegovi nasprotniki, kaj šele prijatelji. In po tistih slovenskih farovžih, ki se niso mogli navziti sreče, da je g. Korošec postal ministrijski predsednik, uvidevajo, da je bil to slučaj iz zadrege, vsled nesporazuma med radikalni in davidovičevci v izboru namestnika gospodinu Velji.

In pismouki v stranki že glasno vzdihujejo da bi bilo bolje za politiko SLS, da se njen šef ni dal zlorabiti za ta eksperiment in da bi bilo za stranko boljše, če bi ne bil njen načelnik tako zelo slavohepen mož. Ti politični pismarji nadalje že tudi glasno godrnjajo med seboj, da se ni pod premijerom Korošcem niti sietnko tega dogodila, kar se je napovedovalo in obetalo. Razen nekaj korit za poudcenje skoro nič drugega. In celo pri iskanju korit, da ni imel uspehov. Šepetajo si med seboj, da je bil svoječasno sam g. Korošec objubil osebo nekemu slovenskemu novinarju, da mu preskrbi mesto novinarskega atašeja najmanj pri poslanstvu v Berlinu, če ne pa na Dunaju. Dotični je imel za politiko sedanjega »največjega živčega Slovenca« velike zasluge in gospod premijer se je z veliko vmeno zavzel, da izpolni svojo osebo dano obvezo. Prizadevanje in trud pa sta imela za naše prilike klasičen rezultat. Priporočujejo pismouki te stranke, da se je g. Korošec napel na vse pretege, da bi ne izgledal ob neizpolnjeni obljubi blamiran, a v ministristvu vnanjih zadev so mu vseeno odgovorili: joki! Tam ne sprejemajo Slovencev, ki nimajo »tradicije za diplomatsko službu«, kakor pravi naš zunanji minister in predsednik borze in zveze inostranskih bank v naši državi hkratu. In premijer je s svojimi intervencijami propadel. Tužna mu majka!

Ali še bolj tužna je majka onemu žurnalistu, ki se je bil zanesel na obljube največjega Slovenca. In sem od teh pismarjev tudi izvedel, da so Marinkovičevi fantje potolažili velevezniškega doktorja Korošca, da bi sicer radi ustregli njegovi intervenciji ali ne morejo, ker nima predlaganec fakultetske izobrazbe. Tako so zdaj vsi zadovoljni. Tisto o fakulteti pa ni resnično. Če bi bil Šumadinec, — ne glede ali hraber ali Nindičev, bi že postal še kaj drugega nego ataše, tako pa samo Slovenec in še Korošec povrh! Se res ne izplača! Gospoda ministra brez portfelja in dela, slavnega Šimenkovića brat, pa je danes že generalni konzul v prvi kategoriji in tretji grupi, pa je bil ob koncu svetovne vojne komaj navaden poštar z nekoliko razredi predvojne glavnice. Kaj, to so talenti ti macedonski Šumadinci tam doli, g. Korošec pa ni tako nadarjen!

Zato je bila velika krivica od strani tistih, ki so smatrali za dovpite »Slovenecov« poročanje n. pr. pri pomanjkanju vagonov. Takrat je bil »Slovenec« zaradi vagonov v hudih skripicah kajti privrednici nimajo samo kroglice nego tudi denar in hude jezike. Zato so bili resnično v Sloveniji ljudje, ki so mislili, da je »Slovenec« zapisal iz, kakor je gori razvidno, trajnega strahu, da je dne tega in tega gospod in predsednik vlade, dr. Korošec osebo interveniral pri železniški upravi, da naj kaj več vagonov pošlje v Slovenijo, da ne bo zamere pri gospodarskih krogih in pa manj kroglice in skrinjicah. In so se našli v Sloveniji brezbožni ljudje — bog se usmili duše naših liberalcev! — ki so govorili, da so tisti fonogrami podobni, kakor bi — recimo gospod Krapež — kadar kateri njegovih gostov izgubi servijeto pod nože, pa tega ne opazi ne prvi ne drugi in ne tretji pikolo, pa mesto da pogradi vse tri istočasno za vseh šestih, se je pikolom globoko priklonil in v zadregi prošil, če bi gospodje le morda se pomislili in servijeto pobrali. Politični pismarji od SLS so sami zaupali, da je vse ti-

Povsod se je izvedel, le pri obratih TPD so se pokazale finančne težkoče, ker je bilo po uveljavljenju Pravilnika tu preveč rudarjev upokojenih. Že v tretje leto stopamo, kar je SLS v vladi a še zdaj se »muči«, kakor pravi g. Gosar, da izda potrebne todatke k Pravilniku na podlagi izkušenj, ki jih l. 1924. še ni bilo. Zdi se pa, da se SLS prav nič ne muči, pač pa pušča sva: težati in jo zanemara do skrajnosti. Pač zahrbitno je odvzela upokojenim rudarjem premije in to na povsem nezakoniti način. Novi Pravilnik pa, ki ga namestila SLS izdati, je proti davčnim interesom.

G. Gosar je pozablil povedati, da je škandalozni davek na ročno delo, ki je poprej bil le začasen in ga je delavstvo upravičeno odklanjalo, SLS v novem davčnem zakonu sremenila v definitivno delavsko dohodarino. G. Gosar je zamočal delavstvo, da je dohodarina za vse druge stvari odpravljena z istim zakonom, ki jo trajno uvaža za delavstvo in ki se z njo SLS tako hvali. Dočim smo imeli v Avstro-Ugrski dohodarino, ki je zadel druge delavce pa ni mogla prijeti, je v našem definitivnem davčnem zakonu naš »delavski SLS« pod ministrom Gosarjem uspelo, uvesti jo tudi za delavce.

Radikali so, kakor sami priznajo, reakcionarna stranka, ki ji je delavstvo samo predmet izrabe; kdor ima kolikaj vploga v našo državo, vidi v radikalih nositelje nesocialnih stremeljenj. Nje, in sicer njihovih policijsko krilo je vzela SLS v zaščito z besnim paktom. V radikalno stranko vsopiti, če in kadar to zahteva g. Vukičević, se je zavzel g. Korošec za SLS. Srečno pot v radikalijo, gg. »krščanski« socijalci!

ste in take stvari zagrešil gospod premijer sam, ker je takšno »delovanje« smatrao za prvo in poglavito točko svojega predsedniškega zadatka.

Navzlic tej vijolični ponižnosti zvezda Koroščeve slave naglo tone. Prva ga je napadla »Pravda«. Ta je morala iz njegovih obeh dispozicijskih fondov že precej izčrpati svoj delež, zato se je prva izkazala hvalažno, kakor je doli »bratska tradicija«. Za njo je prikašljaj jugoslovenski čiča g. Davidović ter ga obrcal sledeče: »Nekoliko dana čekano je, da radikalna stranka da predsednika nove vlade. Nisu mogli odmah do to učine, jer obilje kandidata smetalo se je da taj posao svrše. Kad gospoda nisu mogla pristati, da jedan drugome ustupe to vrlo veliko i zavidno mesto, onda su se dogovorili, da predlože za predsednika vlade Korošca. Mi smo taj predlog prihvatili i na taj način stvorena je kao što vidite vlada dr. Korošca. Vi je danes imate. Svi ju na radu vidite. Ja ne verujem, da treba jednu reč da kažem o zajedničkom radu u ovoj vladi. Jedino bi htio da napomenem bilancu toga našeg zajedničkog rada, ne suviše aktivnog. Mnoge želje naše nisu ispunjene i mnogo je naših nada gotovo na umoru. Zakon u našoj zemlji još nije postao apsolutni gospodar, u našim službenim odnosima njeza je čisto partizanstvo potisnulo sa prestolja, na kojem on mora da caruje. Ovu našu administraciju upropastilo je partizanstvo i tu nosimo svoj dio odgovornosti, odgovornosti, ja od toga ne bežim, ja to lojalno priznam. Mi smo od administracije napravili — neznam koji izraz da vam kažem — jedno čudo. Ona je spora do samilosti, a ružna do zla. Polovica nezadovoljstva u našoj zemlji dolazi od te ružne administracije. Partizanstvo sabotira krunje in važne državne poslove. Pitanje agrara čeka što bi vam rekao, da ono čeka stoga, što je možda nezgodno pogoditi izvesne političke faktore ovdje ali ovdje. Samo partizanstvo moglo je, da učini to, da jedan poglavar učini nekoliko stotina kažnjivih dela pa da tek onda odgovara. Zakon protiv korpucije i danas je samo projekat.«

Hud poper je to od srčanega zaveznika in sozidarja »čvrstega gradu« če pomislimo, da nosi Korošec za vse te težke očitke politično odgovornost že od 1. februara 1927. a odkar je notranji minister pa gotovo poglaviti del. Svojem šefu čiki Lubi pridružuje se tudi verni učenec dr. Slavko Šečerov, ki je izjavljalo: »Mi smo v vladi i snosimo dobar deo odgovornosti za njezine današnje pogreške. Ni treba, da se zapitam, da li je ovako stanje sa gledišta politike korisno zemlji. Mislim, da svi mi iz Vojvodine, Hrvatske, Srbije i Južne Srbije i ostalih pokrajina, da vsi moramo kazati da, situacija nije poboljšana, već da je pogoršana. Mi u skupštini radimo na zakonima ali se donose stini beznačajni zakoni kao što je zakon o čekovima, o menici, advokatima, koji nemaju nikakova značaja za širok« mase. Ako se ne donese zakoni koji trehaju široke mase to nije kriva Narodna skupština, već je kriva vlada, koja nije sposobna, da te zakone izradi i podnese Narodnoj skupštini.«

Tako je napadla vlado g. Korošca in tolaži sebe oproda g. Davidovića. Da, da mrtvemu levu se le prestejajo zobe! In kakšna zamera je bila na vse tiste moze iz KDK, ki smo to napovedovali in svarili, rotili in prošili, ter vabili na pravo pot. Zdjaj pa, kakor že rečeno, uvidevalo resničnosti naših opominov ne samo politični pismouki, nego že tudi podeželski farovžji in kar je najbolji čudno, tudi glavni krivec sam. Emisariji njegovi, ki prihajajo v Zagreb pokušaju naslikati svojega šefa kot zaštitnika KDK, češ da jo štiti in če bi njega ne bilo, kako bi jo preganjali. Kakšne ostre ukrepe, da zahtevajo, on pa da ne pripušta. In Hrvatost specijelno bi celo radi dopovedali, da vse kar uganja SLS po Beogradu, niti ni njena politika, nego le momentana

taktika, ki ima namen po drugi poti pripomoči politiki HSS do zmage. Kruhodašalci pa ga ukrote gredečo in prisilijo do tako nečloveških dejanj, kakor je sodno preganjanje udove blagopokojnega Stjepana Radića to-rej žene, ki je toliko izgubila, da je s svojo žrtvijo nesporno imunitizirala zoper vse tiskovne zakone tega in onega sveta.

Gledajoč in poslušajoč vse to, kličem gospodi ob dvanajsti uri: Nobena hinavščina in nikakoršna politična intriga tokrat situacije rešiti ne more. Sem čez vodi samo ena pot: Resnična mea culpa in pravo poboljšanje!

Ivan Puceji.

Kompromis za županske volitve v Sarajevu

Sarajevo, 3. nov. č. Danes so bila zaključena večredna pogajanja med predstavnik HSS, JMO in manjšimi skupinami vlasti židi in muslimanskimi disidentni glede stavove novega občinskog odbora. V smislu sklepov teh pogajanj bo za župana izvoljen član JMO Besadžić, za podžupana pristaša HSS, drugo podžupansko mesto bo pripadalo židu. Radikali Srbske skupine pojdejo v opozicijo.

Še vedno katastrofalno pomanjkanje vagonov

Beograd, 3. nov. p. Vlada je prejela iz predašnih krajev neštivilno brojavk, v katerih se zastopniki gospodarskih krogov pritožujejo radi pomanjkanja vagonov. Med drugim je predsednik zagrebske Trgovske zbornice telegrafično zahteval nujno intervencijo, opozarjajoč, da je v zagrebski železniški direkciji ustavljen ves tovarni promet, kar bo rodilo katastrofalne posledice za naše celokupno gospodarstvo, če ne bo takoj stavljenih na razpolago vsaj najnujnejše potrebno število vagonov.

Nad 1000 političnih aretacij na Japonskem

Tokio, 3. novembra. g. Policija je izvedla v pretekli noči obširno racijo proti revolucionarnim elementom, da bi tako nemogočih nameravane izgrede ob priliki svečanega kronanja japonskega cesarja. Aretiranih je bilo kakih 1000 dozdnevnih anarhistov, večinoma Korejcev. Pri njih so našli mnogo razstreljivih snovi in tajnih listin.

Močan potres v Ameriki

Atlanta (Georgia), 3. nov. s. Iz raznih mest v Virginiji, Karolini, Tennesseeu in Georgiji prihajajo vesti o potresih, ki so trajali do 15 sekund. Telefonske zveze so z nekaterimi mesti pretrgane.

Pangalos zopet aretiran

Beograd, 3. nov. p. Iz Aten poročajo, da je bil sinoči nenadoma aretiran bivši grški diktator general Pangalos, ki je bil šele pred par meseci po skoraj dveletnem zaporu izpuščen. Njegova sedanja aretacija se spravlja v zvezo s krvavimi demonstracijami njegovih pristašev povodom zadnjih volitev.

Nikolaj Nikolajevič se umakne

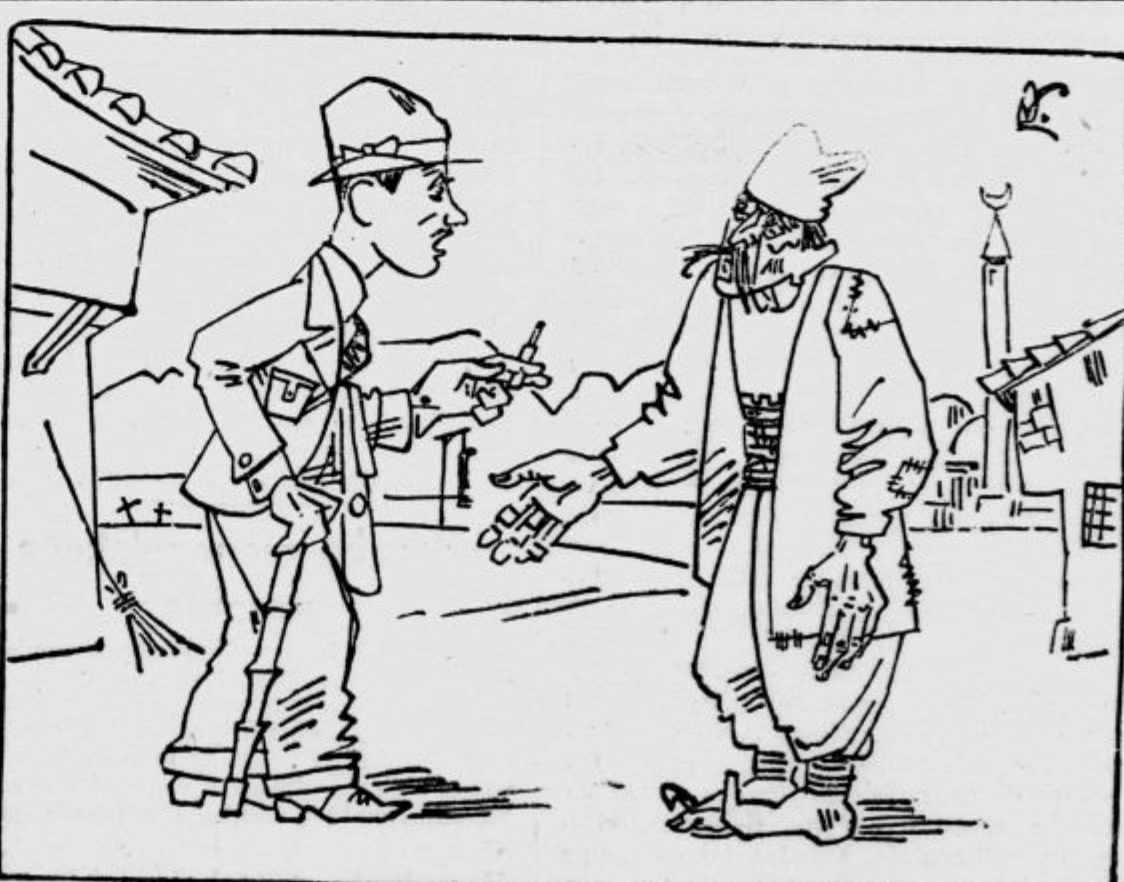
Pariz, 3. nov. (be.) Bivši ruski vrhovni poveljnik v svetovni vojni Nikolaj Nikolajevič je odložil predsedstvo udruženja ruskih emigrantov z motivacijo, da se noče več udeleževati protiboljševskega gibanja.

Grozeča lakota na Kitajskem

Sanghai, 3. nov. (lo.) Skoraj v vseh delih Kitajke je izpadla letina zelo slaba. Prehrana prebivalstva za zimo je zelo ogrožena in če ne bo pravočasno pomoči, se obetajo kitajskemu prebivalstvu strašni časi. Posebno letina riža, ki je glavna hrana kitajskega prebivalstva, je zelo trpela na suši in trgovski krogi trdijo, da se je pridelo komaj 50 odst. normalne letine. Obstojta nevarnost, da bo zmanjkala hrana na ozemlju v izmeri 400.000 štirijaskih milj, ki šteje nad 200 milijonov prebivalcev.

Sklicanje pripravljalne razorožitvene komisije

London, 3. nov. (be.) Angleški list »Daily Telegraph« poroča iz Pariza, da bo sklican predsednik pripravljalne razorožitvene komisije Loudon komisijo k zasiedanju za 1. januarja v Zenevo.

Pod dr. Koroščevo upravo v Južni Srbiji

Razgovor povodom obsodbe sreskega poglavarja Stevića

Popotnik: Povej mi, brate, kje so vaši predstavitelji oblasti?

Domačin: E, to ti je, brate, zavozljana stvar! Imeli smo tri sreske poglavarje.

Prvi je ubil popa, drugi je grozil z ubojem, a tretji — pravkar čujemo — je obsojen zaradi poverbe na deset let robije.

Umor turške princeze na Dunaju

Sinoči je na koncertu Vase Prihoda bivši avstrijski oficir iz ljubosumnosti ustrelil turško princeso, svojo zaročenko.

Dunaj, 3. novembra g. Nocoj se je odigrala v dunajskem Konzerthausu krvava ljubavna drama, katere žrtev je postala mlada turška princeza, ki živi na Dunaju. V veliki dvorani se je vršil koncert slovitega češkega violinskega virtuosa Vase Prihoda. Koncert je bil zelo dobro obiskan. V zadnjem odmoru ob pol 11. je naenkrat zadonel iz salona za kadičce revolverski strel. Ljudje so planili proti salonu, vendar pa so bila vrata zaklenjena. Ko so službenici vrata vlomili, so našli na tleh ležečo mlado damo, poleg nje pa moškega srednje starosti, ki je držal še v roki revolver. Dva zdravnika, ki sta bila na koncertu, sta takoj priskočila k dami, a sta spoznala, da je že mrtva. Zadata je bila v srce.

Pri koncertu navzoči policijski uradnik, ki je izvršil prvo preiskavo, je are-

tiral moškega, ki je povedal, da se piše Feliks Gärtner, da je bil poprej avstrijski oficir in da je star 40 let. Pri znan je takoj, da je on ustrelil damo, ki je turška princeza Fatima Muhad. Bila sta že deli časa zaročena, v zadnjih tednih pa je izvedel, da se bavi princeza z mislijo, da bi ga zapustila. Bajje je hotela odpotovati v Pariz, da bi se tam poročila z nekim egiptskim princem, s katerim se je spoznala šepredno je prišla na Dunaj. Gärtner je zatrijeval, da brez princeze ne more živeti in da jo je zato ustrelil. Hotel končati tudi sebe, vendar pa mu zmanjkalo poguma.

Tragedija je vzbudila med koncertno publiko silno razburjenje in senzacijo. Večina obiskovalcev koncerta se je začela hitro odpravljati in koncert sam je bil takoj nato zaključen.

Vremenske katastrofe v Italiji

Radi nalivov so skoraj vse reke prestopile bregove in poplavlile cele doline. — Na gorah je zapadel sneg

Cremona, 3. novembra. s. Reka Pad se vedno narašča. Reka Adda je poplavila nad 1000 ha zemlje pri Rivolti. Tudi reka Oljo je poplavila pokrajino pri Piaceni ter dossegla cesto in železniško progo pri Roppici. Med Cremono in Brescio ter Mantuo je promet vsled povodni prekinjen.

Genova, 3. novembra. s. Ob ligurski obali so divjali strahoviti viharji, ki so dosegli na uro hitrost 80 km. Ker so istočasno padle velike množine dežja, so nižje ležeči deli mesta in skladišča poplavljeni. Povodnji so napravile posebno mnogo škodo ob jezerih v severnih krajih. Mesti Lecco in Como sta že dva dni pod vodo. Na gorah okoli Lecca

je zapadel sneg. Tudi pokrajina okoli Gardskega in jezera Iseo je poplavljena. V Comu in Leccu je poplavljenih več tovarn, ki so moraje ustaviti obratovanje. V italijanskem zdravilišču Bordighera je vihar podrli Zdraviliški dom. Škoda znaša približno milijon lir.

Pavia, 3. novembra. g. Vsled zadnjih poplav je tudi Pavia zelo trpela. Nižje ležeči deli mesta so spremenjeni v jezero, tako da se polnični promet vrši samo z ladjicami. Voda tudi danes še vedno narašča. Promet med provincami Bergamo, Cremono in Mantovo je vsled povodni prekinjen.

Nenadni izbruh ognjenika Etne

Včeraj je začel ognjenik Etna nenadoma zopet bruhati. — Izbruh spremljalo lahni potresi. — Človeških žrtev doslej ni bilo

Rim, 3. nov. s. Jutranji listi poročajo, da so se pričeli sinoči, ko je nastopila tema, valiti iz žrela Etne, ki je dolgo mirovala, gosti oblaki dima, med katerimi so švigali rdeči plameni. Kmalu nato se je vsul iz žrela dež kamena. Pojav je trajal le malo časa in okoli 7 zvečer je bil vulkan zopet miren. Lava, ki je vdrila iz žrela, se je usta-

vila že 50 m pod njim. V okolških vaseh so čutili lahke potresne sumke. Davi se je izbruh ognjenika ponovil v precej močni obliki. Malo predno se je razlila iz žrela lava, je bilo čutili lahke potresne sumke, ki jih je spremljalo močno podzemeljsko bobnenje.

Atentat ali komedija?

H. — Praga, 3. novembra. Tretji atentat proti tujim diplomatom v Pragi! Tisk in javnost ogorčena zahtevata, da naj se koncem koncev vendar onemogoči delovanje zločinskih življenj, ki so se natepli iz vseh krajev sveta, da, uživajo naše gostoljubje, napravljajo naše mesto za torišče albanskih metod. Po toliko atentatih, ki so jih zakrivali ruski emigrante po Evropi, je ta gotovo najbolj bedast, ali vsaj najbolj čuden. Značilno je, da so poljski uradni krogi takoj po atentatu progasili, »da so pripravljene smatrati atentat za golo demonstracijo,« kajti zdi se, da tega niso izjavili iz same vljudnosti, marveč jim je gotovo znano ozadje tega dogodka. . . .

Napadalec Paziuk izpoveduje, da je s steklenico gorečega bencina hotel izzvati zmešnjavo, da bi konzul v zmedbi pobegnil, nakar bi ga on lahko ustrelil. Ko pa je res došlo do zmešnjave, je atentator pobegnil, ne čakajoč konzula, ki ga ni niti poznal. Ko ga je srečal na hodniku, je ustrelil na slepo srečo. misleč, da ima pred seboj poljskega poslanika. Pred sodiščem bo dokazoval, da ni imel namena ubijati in je napravil samo nedežno demonstracijo. Ako ostane pri tem dejanskem stanju, je ta atentat res demonstracija, kakor pravijo poljski uradni krogi, ali navadna komedija, kakor bi rekli po češko.

Atentati, ki so jih zagrešili ruski emigranti v Berlinu, Varšavi, Parizu in drugod iz političnih motivov ali iz osebnih razlogov, so vseskozi drugačnega značaja, nego je praški atentat. Vsi so bili skrbno pripravljani, organizirani do

najmanjše podrobnosti in pri njih nikoli ni prišla v poštev kaka slučajnost, kakor goreči bencin in streljanje na slepo srečo, marveč je vedno šlo do skrajnosti in kroga je redko zgrešila svoj cilj. V vseh prejšnjih primerih je igrala odločilno vlogo besnost in ogorčenje, ki ga občutijo danes ruski emigranti.

Noben izmed teh atentatorjev ni imel pri sebi nalašč papirjev, ki bi obremenjevali druge in naivno izdajali inspiratorje. Pri praškem atentatorju pa so našli časopis in ravno ta številka je bila tiskana v Pragi ter je vsebovala navodila za atentate. Napadalec je ta časopis naravnost vsilil preiskovalnemu komisariju in pri tem »iznenaden zvelel«, da je tiskani v Pragi. Celu nepoučeni ljudje vedo, koliko takih »časopisov« nesrečne ruske in ukrajinske emigracije plačujejo Nemci, bolševiki in drugi, ki jim je ležeče na tem, da se današnje stanje v Rusiji obrzi. Tudi ta časopis je izhajal bog zna kje, samo ravno ta številka je bila tiskana v Pragi, gotovo po naročilu.

Odkar se več ne govori o priznanju sovjetov de jure s češkoslovaške strani in o navezanju trgovskih stikov ter odkar češka boljševiška stranka pada iz neuspeha v neuspeh, se oglašajo tu in tam po svetu napadi na našo državo. »Berliner Tageblatt« je nedavno napadel češkoslovaško, češ da je od prevrata sem središče ukrajinske propagande in da nje vlada podpira Ukrajince. Iz vseh znakov je bilo jasno, da tega dela nemški list ne vrši za svoj račun ali za račun Nemčije, ki je naravnost ognjišče ukrajinske propagande, ki jo vrše Skopradski, Ostranica in drugi odlični ukrajinski agentje, marveč stoji v ozadju te kampanje nedvomno sovjetska vlada.

Nemcem je bil potreben za njih trditve dokaz, kajti češkoslovaška je lahko navedla dejstvo, da se v ruske stvari ne vmešava in da proži Rusom samo gostoljubje, kadar so v potrebi. Na ukrajinstvo pa gleda kot na nemško iznajdbo za razcepjenje Rusije. Zaradi tega ga ne podpira. V ostalem pa je češkoslovakom enako drag Velikorus, kakor Belorus in Ukrajinec, vendar se upira vsaki politični akciji ruskih emigrantov na svojih tleh.

Berlinski list in tisti, ki ga plačujejo za podobne napade, imajo danes zaželen dokaz za svoje trditve, ki pa se bo razblinil v komedijo, brž ko sodišče razjasni in posveti v ta čudni atentat.

Deželnozbornske volitve v ČSR

Praga, 3. novembra. h. Za 2. decembra je notranje ministristvo razpisalo volitve v nove deželne samouprave.

Hmeljski trg

Zatec, 3. novembra h. V preteklem tednu so se nakupi po deželi nadaljevali. Nekaj dni so bili nakupi zelo živahni. Povpraševalo se je v glavnem za prvovrstno, dalje za manj vredno in za ceneno blago. Cene so bile nespomenjene in sicer 1800 do 2100 Kč v Zatecu samem, 1700 do 2100 Kč pa na deželi za 50 kg brez prometnega davka. Kupci so bili izjemski in domači trgovci. Javna markacija v Zatecu je dosedaj beležila 45.200 metriskih stotov zateškega hmelja. Na deželi so dosedaj beležili 80 odstotkov letošnje žetve.

Naši kraji in ljudje

Zvonovi, zvonite!

Različne proslave 10letnice osvobodjenja

Pred osmimi dnevi, v soboto na predvečer obletnice sem ob pol 19. hotel domov čez Stari trg poslušati radio. Seveda dr. Bohinjca in zlasti še slavnostni govor bivšega namestnika Ivana Hribarja. Spominil so vedno zanimivi.

Pa je zazvonilo v šentjakobskem zvoniku z vsemi tako mogočno in svečano, da sem stopil počasi. V spomin prve svobode zvone, kakor so zajokali vsi zvonovi Slovenije pred 20 leti za Adamičem in Lundrom. Milo se mi je storilo. Duh starih narodnih farovžev se vrača, sem mislil. In začeli so se potrkavati. Krasno! Brez reklame po listih in programov. Ali zamen sem poslušal, kdaj se oglase druge ljubljanske cerkve, le sem od Trnovega je pozvanjal. Tudi v Senti Jakobu je bil samo konec pobožnosti.

Pozabili so. Prav je, da ne skrunijo bron s hinavščino. Zapeli pa bodo vsi zvonovi, ko svoboda pokopljejo.

★

Tako pohajkujmo med zvonjenjem som zamudil predavanja ter slišal samo še drugi del koncerta, ki ga je spogal radio Ljubljana svojim poslušalkam in poslušalcem v proslavo 10. obletnice osvobodjenja.

Zares so bile točke izbrane z najboljšim umevanjem sedanjega položaja in kakor slavnostna davorija mogočno je zaorila stara:

Cuk se je oženu, tra-la-la-
Sova ga je vzela, hop-sa-sa-
ki jo je zaigral z najglobokejšim čustvom gramofon.

Tudi recitacije so bile primerne »monstre-koncertu«, in z rafiniranim okusom prilagode svačenemu razpoloženju Prosvetne zveze.

Najprej je kastrirani rabel iz »Kroga s kredo« pripovedoval, kako je poklican in izvoljen za posredništvo. Simpatični pater Melhior je pozival dobro slovensko ljudstvo na noge zoper satana. Kot reprezentant ljudstva in narodni junak pa je Kriavčev navduševal ljudstvo k bojevitosti s plastičnimi memoari in slikami svojih junaskih podvigov, kako je kozo odvalil hoditi v škodo in kako je presekal hudiča na dvoje.

Torej samu duhovitu namigavanja in izpodbude, ki so dosegle višek pomenljivosti v Kraljevem pretesljivem joku za Urško, simbolom ljube Avstrije.

Tako je minil slavnostni večer in sedaj nas radio zopet zabava s pikantnimi nemškimi kupleti.

★

Spomnili so se obletnice tudi v Beogradu. Na najvišji in najmekkejši stolček, ki so ga mu pripravili in mehko tapcirali Slovenci in prečani sploh, je sedel generalni direktor Pošne hranilnice g. dr. Milorad Nedeljković in podal globoko in prečanskih žepih zasnovani svoj resume minulih deset svobodnih let. Svoboda je bila veličastna in splošna. Svobodno je bilo moriti v parlamentu, ubijati v Glavnici in krasti, krasti vsepovsod krasti na drobno in krasti na debelo. Da ne bi gospod pisec resumeja ostal brez dokazov, mu je prišlo na pomoč sam načelnik oddelka za žigosanje zlata in srebra državne kontrole gospod inženjer Pavel Siegelshuber z zanimivim eksperimentom. Kako naj uspešno delujejo varuhi dižavnih interesov v prosepu narodne privrede. Gospod načelnik je pošteno uradoval celo izven uradnih ur v sobici elegantnega Grand-hotela ter pomagal na noge ubogemu trgovcu iz Zagreba. Zopet žrtve za nevaležno prečanstvo! Da, da, še niso izgubili »pravico-ljuba, blagodušnosti in humanosti«.

★

Po vseh koncih in kraljih širne domovine smo proslavili desetletnico in še dolgo vrsto programov je pred nami. Najpomembnejši in ves teden trajajočo svečanost na je zapovedal g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v »Ljubljanskem škofliskem listu« št. 7. in 8. z dne 10. oktobra 1928, pod točko 54:

Gz. duhovnikom!

Od 4. do 11. novembra se bo vršil tiskovni teden. Namen njegov je ne samo nabiranje naročnikov na katoliške časopise, temveč prav posebno vzgoja našega ljudstva k veliki krščanski dolžnosti in globoki zavesti, kako nujno potrebno je z vsemi silami podpirati katoliški tisk in delati zanj. Ve naj ljudstvo, da ne le brezverski, ampak tudi brezbarven tisk je eden najhujših sovražnikov krščanskega mišljenja in življenja.

To je naloga tiskovnega tedna. Vem, da ni treba g. duhovnike šele prositi, naj bi vneto pomagali, da se v tiskovnem tednu ta visoki namen doseže, marveč boste po

svoji inicijativni podrobno delo po župnijah spretno organizirali in za to prav vse naše organizacije vnehi.

Priporočite vernikom, naj molijo za napredek dobrega krščanskega tiska.

V Ljubljani, dne 5. oktobra 1928.

† Anton Bonaventura, škof.

Gospod knezoškof je v svojih spominih našo državo že dovolil in dokazal, da je prav za prav le c. kr. Jugoslavija. To dovoljenje je bila uvertura k slavnosti, ko bodo c. kr. Jugoslaveni ves teden sežigali na grmadi vse ono časopise, ki se je borilo za svobodo.

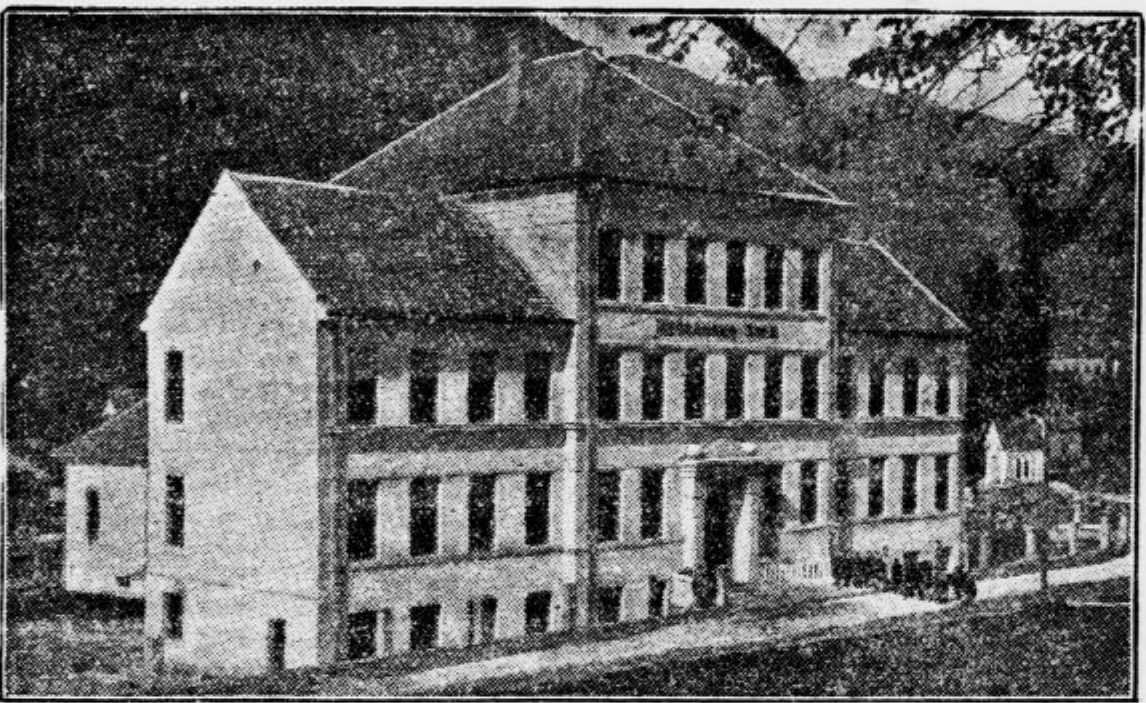
Zvonovi, zvonite!

Predavanje podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani

Ljubljanska podružnica SIVD bo s sodelovanjem mestnega magistrata priredila od novembra do aprila več predavanj, s katerimi boče pobuditi in širiti v meščanstvu čim večje razumevanje za vrtnarstvo in sadjarstvo. Bogat in bolj sistematski program letošnjih predavanj naj služi kot pripravljalni poskus za uvedbo stalnih vrtnarskih tečajev, ki naj bi se za Ljubljano osnovali v bližnji bodočnosti. Predavanja, katera bodo prevzeli odlični in priljubljeni strokovnjaki in ki bodo ilustrirana po večini s skopičnimi slikami, se bodo vršila redno vsak tork zvečer ob 20. v prostorih mestne deklishe šole pri Sv. Jakobu, priključile se jim pa bodo še nekatere praktične vaje v popoldanskem času. Načrt predavanj je naslednji:

Nova meščanska šola v Trbovljah

Trboveljski krajevni šolski odbor, ki mu načeljuje že od l. 1900. g. Gustav Vodusek, šolski ravnatelj v p. in podžupan trboveljske občine, se je že v bivši Avstriji prizadeval, da bi izposloval ustanovitev meščanske šole, kar pa se mu ni posrečilo. V Jugoslaviji je krajevni šolski odbor ponovno zastavil vse sile, da dobe Trbovlje kot

največje industrijsko središče v Sloveniji meščansko šolo. S pomočjo trboveljskega rojaka ministra n. r. in narodnega poslanca g. dr. Kramerja je akcija Trboveljčanov pred dvema letoma rodila željeni uspeh, tako da se je otvoril prvi letnik meščanske šole že jeseni l. 1926. Ker je bila šola brez lastnih prostorov, so ji dali prostore v osnovni šoli v Trbovljah. Z znatnimi denarnimi sredstvi občine je bila zgradba meščanske šole dograjena letos koncem septembra. Slovensna otvoritev se je vršila dne 1. oktobra. Meščanska šola v Trbovljah je gotovo med vsemi meščanskimi šolami v Sloveniji najmoderneje urejena. Zgradila jo je stavbna tvrdka Rudolf Ročak v Trbovljah, a stala je 2.200.000 Din.

Bastlnova mama

Smrti ugledne tržiške Slovenke.

Tržič, 3. novembra.

»Bastlnova mama so umrla, tako je šlo na praznik Vseh svetih od ust do ust po Tržiču in vsakdo je temu naznanilu pristavil sočutne besede: »Škoda, bila je vzorna žena!«

Poglejmo za 40 let nazaj! Tržič je bil takrat nemška trdnjava, kjer so imeli Slovenci le toliko veljave, da so smeli svobodno dihati gorski zrak. Občina je bila v nemških rokah, industrija je bogato podpirala vse, kar je bilo Nemcem v prosepu, za slovenske zadeve se ni brigala. Obrtništvo je plavalo v industriji prijaznih vodah, ker je več ali manj od nje živelo. Kar pa je bilo samostojnih obrtnikov in malih slovenskih podjetnikov med njimi oba fužinarja Ahačiča, Kiofutar, Devi in drugi, ti so čutili, da je nujna potreba organizirati Slovence in jih združiti v kulturno celoto. In tako se je 1889. ustanovilo Slovensko bralno društvo, ki je vodilo skoro do svetovne vojne slovensko kulturno življenje v Tržiču. Med ustanovitelji je bila tudi ga. Frančiška Permetova, soproga gostilničarja in hišnega posestnika na glavnem trgu. V njenih lokalih se je vse vršilo: od koncertov, gledaliških iger pa do intimnih pred-

pušnih zabav tržiških Slovencev. Tu so bile pevške vaje pod vodstvom pokojnega nadučitelja Jezerška iz Križev, tu je po ustanovitvi imel Sokol svoje prostore, tu so se delali sklepi za volitvene nastope, pri Bastlinu je bilo središče Slovencev. Koliko lepših spominov na vse one znakovito bojevane boje, ki so prerodili Tržič in njegovo prebivalstvo, ki so vcepili Slovincem slovensko zavest!

In ko je Bralno društvo toliko napredovalo, da si je za svojo desetletnico nabavilo lepo zastavo, tedaj se sploh ni rešalo vprašanje, katera tržiških gospa naj bo novi zastavi, prvi slovenski društveni zastavi v Tržiču, botrica. Samo ob sebi je bilo jasno da to ne more biti nihče drugi, kakor ga. Frančiška Perne, ali kakor smo jo splošno imenovali: Bastlnova mama. Oči so ji žarele veselja in ponosa, ko je pripenjala trak na novo zastavo in ko je izgovorila par navduševalnih besed in pozvala vse tržiške Slovence na skupno delo za skupni napredek Tržiča. Ni se bala naša mamica gospodarsko močnejših nasprotnikov, ki so ji lahko mnogo škodovali, ni se ustrašila groženj, ona je vselej brez bojazni pokazala svoje slovensko prepričanje.

Danes je na našo največjo žalost ni več med nami. Odšla je v večnost v 79. letu starosti in pokopani smo jo na praznik Vseh duš na tržiškem pokopališču poleg njene, pred kratkim umrle hčerke Zofije. Z njo smo položili v grob tudi živo zgodovino razvoja slovenstva v Tržiču. Bila je najstarejša gostilničarka na Gorenjskem in poznana daleč naokoli.

Pokojna Frančiška Perne je rodom iz velike Ruchove družine. Sama je bila mati številnih otrok, ki jih je vzgojila vse v pravem narodnem duhu in ki so dosegli v življenju lepe družabne pozicije. Svoje hčerke je prav zredal pomožila in v grob je legla kot prababica skoro dvajsetletne pravnice.

Gostilna pri Bastlinu je znana širom vse Slovenije. Pod krovom njene gostoljubne

Samo še danes

ob pol 11. dop. v kinu Ideal za ženske ter ob 11. dop. v kinu Matica za moške predvajamo

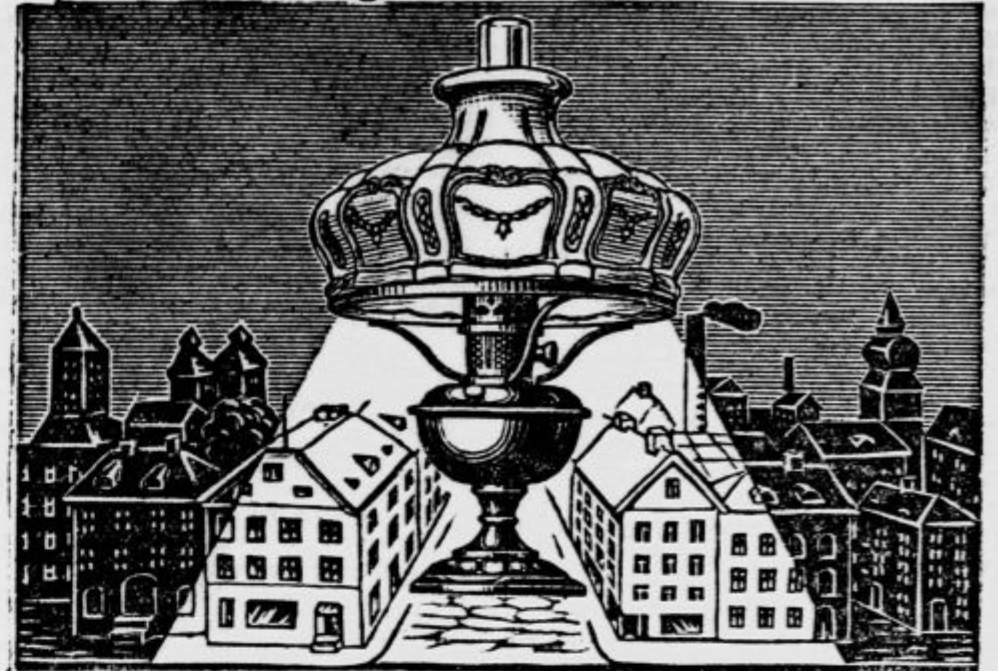
krasni Ufin velefilm

Iz kraljestva narave

Postanek sveta. Prvi človek. Kako so nastale živali. Kamenita doba. Stavbe na koleh itd.

Zveza kulturnih društev.

Kraljica noči

Je ALADIN-Svetilka, ker ona razširja pposod dnevno svetlobo. Ona je čudo tehnike, gori pri 94% zraku in 6% petroleju, razširja 80 svet. močno snežno belo dnevno svetlobo. Vaša luč bo trikrat močnejša od vseh drugih svetilk in poleo, tega svetli enakomerno, stalno in potrebuje — je v primeru s ostalimi svetilkami samo eno tretino gorilnih snovi. ALADIN-Svetilka gori brez duha čima in saj, je sigurna proti požaru in proti eksploziji. Gori brez šuma in pumpali ni potrebno.

Zahtevajte njen opis pri

General. zastopsivu ALADDIN-SVETILKE
BARZEL D. D. SUBOTICA

Moj ljubi mladič!

Odšel si moraš skozi vedno, predno se obrneš, ureti s

NIVEA-CREME

Videl boš, da ojašja britje in preproči vsako ranitev kože. Saj sam vem: NIVEA-KREMA je edina krema, ki vsebuje Eucerit, in v tem temelji njen učinek. Ne pušča nobenega bleška za seboj in stori, da izgleda mladostno in dobro negovan. Je močna in dnevna krema obnemem. Se danes ti pošljem zavojček. 227

strehe se je počutil vsakdo kakor doma. Od ustanovitve pa do danes je v njeni hiši našlo svojo streho Slov. bral. društvo. Od ustanovitve dalje je bila tudi članica Sokola in je sploh prav rada podpirala vse ustanove, ki naj dvigajo slovensko zavest.

Pogreb je pokazal, kako je bila pokojnica psovodi v resnici priljubljena. Korporativno sta spremila Bastlnovo mamico na zadnji

poti njena otroka Slovensko bralno društvo in Sokolsko društvo, ki sta položila na krsto krasna venca. Pevci so zapeli pred hišo žalosti in na pokopališču in v cerkvi žalostinke. slovesni pokop pa je izvršil tržiški župnik g. Škerbec. Naj bo odlični Slovenci lahka slovenska zemlja, preostalim sorodnikom pa veljaj naše iskreno sožalje.

Novi most čez Kokro — najvišji v Sloveniji

Zanimivi podatki o zgodovini in graditvi

Gorenjska je imela že od nekdaj lepe, znamenite državne ceste radi vzpetin, med najbolj strminami v pokrajini Alp bivše Avstrije. Ljubeljski, Podkorenski, Jezerski prelazi. Po teh cestah so prevladovali furmaniki, ki so vozili doli v Trst ali gori proti Dunaju. Cvetele in rastle so obcestne gostilne. In danes? Zeleznice so zadale smrtni udarec; propadel je tip furmana. Danes boš le še na državni Kokrski cesti iz Kranja proti Pred-dvoru in naprej srečal furmane iz Kokrske doline, iz one doline med Storičevom in Grin-tovčevom okolico, kjer se dviga največja slovenska lesna industrija. Neprerokoma boš naleteval na skupine kokrskih furmanov, ki vozijo les na kranjsko železniško postajo. Ob prvem vozu skupaj stopajo vozniki v pomenu, da jim hitreje mineva počasna, dolga vožnja. Prvemu vozu pa zvesto sledijo ostali konji z vozovi — trije, štirje in še več — vesno, brez neprilike, saj se to ponavlja dan za dnevom, iz tedna v leto in naprej... Včasih je Jelenov klanec v Kranju naravnost zagrozen z vozi kokrskih furmanov. Danes je med njimi že močno zastopana ženska in 9-letni fantički.

Kako veseli ljudje! Gostilne močno obarajajo. Zato najdeš gostilne onega stila in pokaže preteklih dob le še ob kokrski cesti. Opazil jih boš že v Primskem pri Šušteršiču ali grajzarju, nadalje v Visokem, Hote-

možah, Tupalčah in v Kokri »Pri Kanonir-juc. Samo še po kokrski cesti dnevno po-kajo biči stoterih furmanov...

Zadnjih 6 mesecev pa je bil spodnji del kokrsko-jezerske ceste, ki teče po prelepi zvezljaji Kračmanovega Matijeve med Pred-dvorom in Kranjem, kakor izumrl. Največji most te ceste in nagloblji na slovenski zemlji, stari železni most med Primskovem in Kranjem so podrl in začeli graditi novega, železobetonskega. Radi tega se je moral promet umakniti na stranske ceste, vodeče na deželno cesto mimo Kokrice v Kranj.

Zgodovina Kokrskega mostu in njegovih projektov

Iz Kranja je prvotno peljala državna cesta preko nizkega lesenega mostu v globoki kokrski strugi tik pod mestom in čez Klanec na Primskovo proti Kokrski dolini in Jezerskemu ter preko na Koroško v Zelezno Kapljo. Bivša dunajska vlada je okrog 1870. sklenila zgraditi visok most preko 30 m globoke in 40 m široke kokrske struge, da bi se cesta izognila dvema strmima klancema. L. 1876. je neki kranjski podjetnik prišel z gradnjo mosta z obokom iz kamna, toda je moral radi finančnega poloma gradnjo sredi dela opustiti.

Nato je graška tvrdica Körösi postavila 43

Danes! Triumf matere in njene neizmerno ljubezni! Danes!

Žene, matere, moške, očetje, hčerke in sinovi

si morajo ogledati najlepši film, ki se je kdaj snimal v počaščenje matere

Sinovi ene matere

V glavni vlogi matere filmska Eleonora Duse, Škotinja

MARGARETA MANN

in štirje kreпки, stasiti, dobri sinovi — njen ponos

Popoinoma novo!

Prvič v Ljubljani!

Materin rojstni dan — slavi vse okolice. — Žrtev matere za sina, ki potuje v Ameriko. — Krvavi požar — vojna. — Slovo matere od svojih sinov. — Drug za drugim umira kot junak na bojnem polju. Bridke ure osamele matere-starke. Pismo iz Amerike. — Na potu v neznani svet. Nove težave na cilju. V hiši edinega, preostalega sina.

Krasna godba! Pretresljiv o! Hitite in preskrbite si takoj potrebne vstopnice osebno ali telefonično na štev. 2124 za predstave ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Nizke cene!

Elitni kino Matica

metrov dolg most železne konstrukcije. Skoro 50 let je zvezo služil svojemu namenu. Stari železni most je marsikaj doživel; na njem so obstajali samostojni kandidati, ki so skočili v globoko strugo. Pred leti se je pripetila naslednja svojevrsna nesreča: Ko je vozil preko mosta s senom visoko naložen voz, je zdrknil z voza preko sene voznik in padel preko ograje naravnost v globino in mrtev obležal na pečinah v strugi. Malo pred svetovno vojno je postala vprašanje pregradnje kokrskega mosta zopet aktualno. L. 1911 je izdelal šef Kranjske gradbene sekcije inž. B. Bloudek prvi načrt za železobetonskim trosklepnim obokom. Ker ga država ni odobrila, sta izdelala nato inž. Bloudek in Emmer nov načrt mostu z enosklepnim železobetonskim obokom, ki ga je ministrstvo odobrilo. Tik pred izbruhom svetovne vojne je napravil svetovno znani dunajski projektant dr. inž. Emperger novi projekt z obokom iz železobetona, sloneč na principih njegovega patenta. Ker mu pa država takrat ni hotela izplačati visokega honorarja — zahteval je svoto 100.000 kron — je Emperger projekte obdržal.

Interesantno delo je bilo tudi naprava visokega odra, ki nosi leseno ogrado oboka, ker so morali premestiti skoro 80 m globoko strugo.

Začetkom avgusta so pričeli z betoniranjem oboka. Kakor že omenjeno, je obok izredno šibek; saj znaša v sredini prerez njegove debeline samo 60 cm! Cestnišče novega mosta je nekoliko širše od sedanjega in ima na vsaki strani po 85 cm širok trotoar za pešce.

Se nekaj številki za oder in opaže mostu se je uporabilo nad 180 m³ lesa, za betoniranje se je porabilo 1300 m³ gramozja, 85 vagonov cementa ter 2 in pol vagona železa.

Finančna stran

Celokupni stroški gradnje novega mostu po Miklauevem projektu znašajo 1.481.569 Din 10 para. Beograjska vlada je stavila v letni proračun 1927-28 prvi obrok 400.000 Din, v proračun 1928-29 pa ostalo diferenco v obsegu nad en milijon Din.

Zanimivo je primerjati sedanjí proračun z številkami proračunov prvih treh projektov iz predvojnne dobe. Most po prvem Bloudkovem projektu bi stal 180.000 kron, po Bloudkem-Emmerjevem projektu 123.000 kron, Empergerjev most pa samo 120.000 kron. Kokrska državna cesta bo pridobila z novim mostom, ki je eden najlepših v Sloveniji, redko zanimivost. Zeleni bi bilo, da se pristopi že enkrat k temeljiti popravili kokrske ceste, ki danes velja kot šolski primer slabe ceste, da se to odpravi in da se bo razvil na njej avtomobilski, letoviščarski, turistični in tranzitni promet.

Otvoritev in preizkušnja mostu

Preteklo sredo je bil novi most čez Kokro otvoren. Gradbena direkcija v Ljubljani je v svrhu preizkušnje mostu odredila komisijo obstoječo iz gg. šefinspektorja inž. R. Zajca, inspektorja inž. K. Orla, in inž. P. Miklauca. Udeležil se je preizkušnje tudi g. univ. prof. dr. inž. A. Kral, ki je prvič uporabil svoje najnovejše aparate iz instituta tehnične mehanike na ljubljanski univerzi, ki so se obnesli in pokazali do tisočinke mm upogiba. Preizkušnja se je vršila s parnim valjarjem in s 7 in pol tone težkim natovorjenim tovornim avtomobilom, ki je vozil čez most z največjo hitrostjo.

Poizkusi, ki so se izvršeno obnesli, so dokazali, da je most zelo elastičen in da nadkrijuje zahtevanim pogojem. Konstrukcija in izvršitev se je izkazala kot popolnoma uspešna, kar naj bodo konstrukterji g. inž. Miklaucu in podjetju Slograd v čast.

Gorenji pozdravljamo ta važen trenutek, ko imamo zopet spojeno eno najvažnejših cest. Gradnja je trajala od 2. aprila do 27. oktobra.

Gradnja in tehnične zanimivosti

Z gradnjo novega mosta, ki je v tehničnem pogledu najinteresnejše visokomestno delo pri nas, je pričela tiskovna »Slograd« začetkom aprila t. l. Pripravljalna dela so zavzela mnogo časa in naporov, ker je bilo treba premostiti ovire 28 m globoke in navpične kokrske struge. Originalen domiselek je napravile podjetje s tem, da je sklenilo dvigniti staro železno konstrukcijo in jo uporabiti mesto provizoričnega mostu. Dvigovanje starega mosta je bilo najtežje in tudi najbolj zanimivo delo. 43 m dolga konstrukcija je tehtala pri dvigavanju 54 ton. Po trije majhni železni vtički, »amerikanke«, na vsaki strani, so v treh dneh počasi dvignili most do 6,70 m. Skozi dvignjeno konstrukcijo so izrezali prehod in položili tračnice, po katerih so prevažali z vagončki gradbeni material. S tega mosta so spravili ves les za oder v globino, nakar so bruhali noč in dan vagončki beton za obok.

Ljubezenska drama v ciganskem taborišču

Burni prizori v čirčiskem gozdu. — Ciganska zakonska zvestoba. — Žrtvovanje glavarjeve žene

Kranj, 3. novembra.

Ljubav doma je pri ciganih... poje Karmen. A ljubav in strasti rodi čisto tudi ljubosumnost. Burni prizori take ljubosumnosti, ki so žal zahtevali tudi težko žrtvo, so se sinoči odigrali v čirčiskem gozdu, ki se razprostira tik za Kranjem do Čirčic. V tem gozdu se je zadnje dni utaborila večja ciganska družba, pristojna v Sorico nad Skofjo Loko. Člani družbe se preživljajo z muziciranjem po gostilnah, kakor sploh vsi cigani, pristojni v naše občine. V tem so zlasti poznani Reichardovi iz Kroke.

Včeraj je v ciganskem taboru vladalo nenavadno živahno vrvenje in opažati je bilo prav ostra medsebojna nasprotja. Jezikavo prerakanje je bilo neprestano na dnevnem redu, padale so psovke, možje so pretepali žene, otročad je vriščala — a pri ognju je ostala mirna samo najstarejša ciganka, ki je pri sebi zbirala in mirila otročad.

Burni prizori

Najbolj glasne so seveda bile ciganke. Zmerjale so svoje možje in grozile, da jim bodo ušle, ker nočejo več delati samo za nje, ki sproti vse zapijejo. Moški so se namreč bili vrnili iz bližnje gostilne precej vinjeni in natakajeni. Po gozdu so se podili kakor na lovu. Vsak je lovil svojo ženo, jo pretepal in klet. Daleč naokrog je bilo slišati to cigansko vrvežanje. Ob cesti se je seveda zbralo mnogo domačega prebivalstva, ki je pol s smehom, pol z ogorčenjem sledilo tragikomičnim prizorom ciganskih ljubeznosti. Lena, komaj 24 letna ciganka, šele dva meseca poročena, je prevzela vlogo, da je ljudem vsa razočarana takole razložila spor:

— To so naši berači, oni hodijo pit, me pa moramo beračiti. To so lumpje, tatovi, ravbarji!...

Proti večeru se je taborišče nekoliko pomirilo. Le cigan Kristl Reichard, pristojen v Kropo, star 24 let, ki se je tej družbi pred kratkim pridružil, je še

ostal nasilen. Venomer je silil v mlado, lepo ženo ciganskega poglavarja, v katero se je močno zaljubil. Ampak tudi poročeni cigani dajo nekaj na poroko, vsaj toliko, da smatrajo poročeno ženo za svojo last.

Kristlovo vsiljevanje je povzročilo ponovni prepri. Ciganska kri je zopet zavrela. Moški, ki se še niso otrsli vinjenosti, so začeli drug drugemu vedno ostreje groziti.

Žrtvovanje zveste ciganke

Končno sta si sredi taborišča ostro pogledala iz oči v oči glavar Ivan Reichard, ki je branil svojo ženo, in Kristl iz Kroke. Vsa ostala številna družina je samo čakala, kako se bo odigral njun recontre. Le šiba svetloba tleče grmade je razsvetljevala taborišče. Sunkoma je Kristl izvelikel samokres in oddal prvi strel proti glavarju. Toda projektile je zgrešil svoj cilj in glavarju oprasnil samo jopič. Hip nato je Kristl drugič pomeril in ustrelil. A bliskovito je glavarjeva mlada žena skočila pred svojega moža, da ga zaščiti z lastnim telesom.

Gromko je odjeknil strel in krogla, namenjena glavarju, je zadela njegovo ženo, ki se je brez besede zgrudila na tla. Projektile jo je pogodil v desno stran trebuha. Nastala je splošna zmešnjava, med katero je zločinu uspelo pobegniti. O dramatičnem konfliktu so bili takoj obveščeni orožniki, ki so začeli zasledovati zločinca. K ranjenki pa je prihitel zdravnik in odredil takojšnji prevoz zveste ciganke z rešilnim vozom kranjskega prostovoljnega gasilskega društva v Ljubljano. Njeno stanje je tudi po operaciji še vedno kritično.

LIPTON-čaj

z naših znamenitih plantaž na Ceylonu direktno v vaš čajnik. 241-a

Vaški Rasputin v rokah policije

Ponovna aretacija berača Jurja Zdešarja. — Pred pojasnitvijo umora Jere Severjeve v Krašnji

Ljubljana, 3. novembra. Javnost se še spominja grozovitega umora 40letne posestnice Jere Severjeve iz Sp. Savelj, izvršenega v marcu 1924. v gozdu nad vas' Sp. Loke pri Krašnji. Na nedeljo 23. marca 1924. je nekdo v gozdu pod Limbarsko goro nabiral protje in srobot, za spletnje košar. Pri tem je nenadoma ugledal v šumi truplo neznanke ženske z razbito glavo. Domačin je po tej grozni najdbi tekel ves razburjen v vas in prijavil stvar orožnikom. Identiteto umorjenke, ki je bila prenešana v mrtvašnico v Krašnje, je ugotovil šele naslednje soboto njen sin, ki je prišel povpraševati za materjo v Krašnje. Na poti je srečal orožnika, ki ga je napotil v mrtvašnico, kjer je sin v umorjenki spoznal svojo nesrečno mater.

Orožništvo je takrat napelo vse moči, da izsledi zločinca. Kmalu so orožniki dognali, da se je zadrževal na Ježici, po Klečah in Savljah neznan pobožen berač, imenovan Jure. Bilo je znano, da je večkrat poklekal v blato in na pragove hiš, a v raznih stavanjih je svetniško zamaknjen, z obrazom obrnjen v nebo in visoko dvignjen rok na glavo ter z izrazom pretirane gorečnosti molil po cele ure. Zagonetni licemski berač je posejal razne hiše in se mnogokrat ustavljal tudi v Sp. Savljah v hiši št. 24 pri posestnici Jeri Severjevi, vulgo Katernici. Mož Jere Severjeve je prvi dan po povratku iz italijanskega ujetništva umrl na posledica vojnih naporov. Vdova je sama s sinovi vodila obširno posestvo. Ni pa imela velike srce, posebno ne pri živini.

Pripetilo se ji je, da ji je poginil konj, drugič zopet vol ali tele. Naivno verna je v zaupanju na nevidne moči strogo verjela pobožnemu beraču Jurčetu, da ima živino »zacopano«. V dobri veri, da bo svetniški berač odpravil zlo od hiše, ga je sprejela za stalno pod svoj krov ter mu z verno stregla in pritepeni berač se je takoj vživel v vlogo vaškega Rasputina.

V soboto, dne 22. marca 1924. se je Jera Severjeva na beračev ukaz lepo oblekla, nakar sta odšla skupno proti Krašnji. Tam, kaj se je v noči na nedeljo odigrala v gozdu strahovita drama. Berača Jurčeta so šele po dolgem iskanju izsledili orožniki v neki hiši v Prevojah, močno pijanega. Jurče, ki je bil prej po obrazu močno kosmat ter je nosil dolgo brado, je dotlej že popolnoma spremenil svojo zunanost. Dal se je

obriti ter je imel tudi drugo obleko. Berača so orožniki izročili sodišču, vendar mu niso mogli dokazati krivde in je bil odpuščen. Šele te dni je v misteriozni zadevi nastopil preokret. 60letni berač Jurij Zdešar, doma iz Polhovca gradca, je bil včeraj dopoldne ponovno aretiran v Ljubljani na zahtevo finančnega komisarja P., ki je v beraču spoznal spremljevalca Jere Severjeve, ki ju je srečal usodnega dne v vasi Sp. Loke pri Krašnji. Po dosedanjih ugotovitvah je policija vedno trdneje prepričana, da drži v svojih pesteh pravega morilca Jere Severjeve, ki se to pot na podlagi zaslišanja priče P. ne bo mogel ponovno izviti. Policija drži aretacijo Zdešarja v strogi tajnosti in noče dati nikakih podatkov o rezultatu dosedanjega zasliševanja.

KINO IDEAL

Danes! Senzacija! Danes!
Popolnoma novo in prvič v Ljubljani!

Tom Mix
in njegov čudežni vranec
Tony
v filmu borbe na življenje in smrt

BOJ
v smodnišnici

Borba za ljubljeno deklico.
Življenje ali smrt. V krempeljih sovražnika. Krvna osveta. Maščevalec očeta. Napeta vsebina. — Najboljši in najnovejši film oboževanega

Tom Mixa
Predstave ob 3., pol 5., 6.,
pol 8. in 9. uri.

Smrtna nesreča

Ljubljana, 3. novembra. V minuli noči se je pripetila lastniku avtomobila Emericu F. nesreča, katere žrtev je postal 51-letni brezposelní maser Ivan Pirš, stanujoč v Kolizeju. Sofer je vozil malo pred 24. na Dunajski in Tavčarjevi ulici v smeri proti kolodvoru, kar je tik križišča Cigaletove ulice začutil streljal voz, o katerem ni mogel soditi, da se je pripetilo kaj izrednega. Vozil je zategadelj nemoteno v istem tempu naprej proti kolodvoru, odkoder se je po končanem popravku zopet vrnil v mesto in odpeljal voz v garažo. Ko pa je tu, kakor običajno, pregledal avto, je videl na posameznih delih voza krvave madeže. Zgodila se je nesreča...

V Tavčarjevi ulici so se medtem zbirali pozni nočni pasantje okrog povoženega moža, ležečega na tlaku sredi ulice. Prvi je bil pri ponesrečenju dr. E. s soprogo, nakar je takoj prihitel stražnik, ki je po ogledu trupla iz kavarne Evrope telefoniral rešilni postaji. Rešilni voz je bil kmalu na mestu in je jadrno prepeljal nezvestnega ponesrečenca, v katerem so nekateri kmalu spoznali Ivana Pirša, v bolnico. Že med pripravi na operacijo pa je ponesrečenec izdihnil. Imel je globoko rano na levem sredi in več drugih poškodb na glavi, zlomljena pa mu je bila tudi leva noga ter mu je zaradi sunka počila trebušna mrena.

Kako je nastala nesreča, še ni popolnoma pojasnjeno. Sofer, ki se je še takom noči informiral, kdo se je ponesrečil ob njegovem avtu, se je okrog 4. jutraj sam prijavil policiji.

Nesreča pri nakladanju hlovov

Litija, 3. novembra. Povsetovi iz Šmartna so bili zadnje dni precej zaposleni s prevažanjem hlovov iz svojega gozda na litjski kolodvor. Svojim bratom je pomagala tudi sestra. Davi so zopet vsi pripeljali naložene vozove na kolodvor in jih razkladali.

Med delom pa se je sprožil neki hlov, ki je bil že na vagonu, ter je zdrčal po strmini nazvaldo Delavci so začrklali od strahu in odskočili v stran. Povsetovo dekle pa je usodni trenutek popolnoma zmedel. Obstalo je kakor nemo in že jo je podrl težak hlov pod seboj.

Vz prepadlo od strahu so prenesli k zdravniku ki je ugotovil, da ima Povsetovo levo nogo v piščali zlomljeno, zaradi pretresa pa ima tudi notranje poškodbe. Nesrečno deklico so odpeljali s prvim vlakom v ljub. bolnico. Občutna nezgoda je vzbudila splošno sočutje z ugledno šmarsko družino.

Tatvine za lastni radio

Ljubljana, 3. novembra. Znan ljubljanski trgovec z radio-potrebščinami je prijavil policiji, da že dalje časa opazuje kako mu zmanjkuje iz trgovine in delavnice razna roba po večini droben tehniški material, razni deli radio-aparatur itd. Osumil je svojega valenca Tončka. V fantovem stanovanju na Zaloški cesti se je pojavil dan nato detektiv, ki je na svoje presenečenje našel celo zalogo raznih tehniških predmetov, kompleten radio-aparat, detektor in kopico telefonskih slušalk, nekaj mikrofonov in razen drobnih telefonskih materialov detektiv je zalogo seveda zaplenil in dal prepeljati na policijo, kjer so sklepani, da ves ta material ne trživa samo od tatvin v trgovini omenjenega trgovca, marveč da je mladi navihaneč poskal tudi druge zaloge.

Po kratkem oklevanju je Tonček pred policijskimi gospodi priznal, da je že več mesecev odnašal razen material iz delavnice in da je kupčeval z različnimi deli radio-aparatur in prodajal tudi žico. Glede telefonskega materiala je končno izpovedal, da je bil prej nameščen v telefonski centrali in da je od tam v času od 26. februarja pa do 27. maja letos s pomočjo

drugih vajencev odnašal kar mu je prišlo pod roko.

Po sortiranju nakradenega blaga je bilo ugotovljeno, da je Tonček oškodovalec trgovca za okrog 2400 Din, iz telefonske centralne pa je odnesel blaga v vrednosti nad 3700 Din. Tonček je slednjič v svoje opravičilo izpovedal, da je kradel samo iz prevelike strasti do radiofonije, želeč skonstruirati radio-aparat čisto po svojem lastnem načrtu.

F. Lukič

Stritarjeva ulica 9
zimске suknje in raglani v cenah
NAJNIŽJI!

Občni zbor Profesorskega društva

Novo mesto, 3. novembra. Danes se je vršil v Novem mestu občni zbor ljubljanske sekcije profsorskega društva. Učno osebo tukajšnje realne gimnazije z ravnateljem Maslejem na čelu je pozdravilo delegate iz vseh krajev Slovenije, že na postaji kar najprijetneje in jih odvedlo v risalnico realne gimnazije, kjer je predsednik Profesorskega društva prof. Jeran otvoril redni občni zbor ter pozdravil vse prisotne. Nato je podal zakrožen obris delovanja ljubljanske sekcije. Odbor se je bavil z vsemi vprašanji, ki se tičejo profsorskega stana, z uradniškim zakonom, z vprašanjem doklad, z reformo Glavnega prosvetnega saveza, z rednim izplačevanjem nadur, s pravilnim razpisovanjem ravnateljskih in drugih mest itd. Važno vprašanje je nastalo z nastavitvami neakademikov na učiteljskih na podlagi diplomskih izpitov. Višje pedagoške šole v Beogradu in Zagrebu. Sekcija je protestirala pri ministru prosvete in zahtevala, naj razveljavlji čl. 14 »Pravil o diplomskem izpitu za učitelje na učiteljskih šolah. Nato je omenil nered v naši šolski upravi, ki je dosegel letos vrhunec. Akcija za zblizanje s hrvaško sekcijo Profesorskega društva se bo nadaljevala. Končno se je predsednik spomnil preminulih tovarišev, katerim je občni zbor stoji izkazal čast.

Prosvetni inspektor dr. Capuder se je zahvalil za pozdrav in obljubil, da bo i kot tovariš i kot šef prosvete podpiral profsorske težnje. Nered v šolski upravi izhaja iz zloglasnega finančnega zakona, ki pripuša nove nastavitve le s sklopom ministrskega sveta. Navrekel je, da je ministrski svet ob novem šolskem letu nastavljal 207 novih učnih moči.

Sledila so pregledna poročila tajnika, prof. dr. Kropilnika in blagajnika prof. Vrhovnika. Sekcija šteje 279 članov, 18 več od lani. Odbor je obdržal dosedanja razčlenba sekcije na 14 pododborov. Prispevek za osrednjo zvezo je znižan na 1 Din mesečno, članarina znaša 50 Din letno. »Glasnik« se bo odslej naročal direktno v Beogradu.

Po soglasno odobrenem absolutoriju so se vse šole dopolnile volitve. Za predsednika je bil ponovno izvoljen ravn. Jeran, za tajnika pa bivši referent v prosvetnem ministstvu prof. Lapajne, ker je dosedanjí tajnik radi prevelike zaposlitve odklonil ponovno izvolitev.

Prof. Vazzaz in ravn. Kadunc sta nato referirala o višji pedagoški šoli in njenih absolutorijih. Namen teh šol je izobraževati učitelje in učiteljice za nastavnika na meščanskih šolah in učiteljskih ter za šolske nadzornike. Prvi absolventi so letos položili diplomsko izpito in bili v smislu prvoine uredbi in kasnejših pravilnikov ter finančnih zakonov imenovani tudi na učiteljska. Profesorsko društvo ne nasprotuje nižjemu tečaju, ki naj daje šolske nadzornike in nastavnike meščanskih šol, je pa proti višjemu tečaju, ki ustvarja privilegirane položaje na škodo fakultetsko izobraženih profesorjev, kar je tudi v direktnem nasprotju z uradniškim zakonom.

Nato je poročal še prof. Zobec o polaganju profsorskih izpitov. O referatu se je razvila živahna debata, v katero so posegli prof. Lapajne, ravn. Jeran, prof. Kobal in dr. Govornik.

V zimskem času je najboljša pijača

18°
iubilejno
Tomislavovo
pivo
iz 243-a
Zagrebske delniške pivovarne
Zagreb
Cene znižane

so protestirali proti praksi ukinjanja profsorskih pravic potom finančnih zakonov, proti zvišanju penzijske dobe na 35 službenih let itd. Sprejeta resolucija vsebuje naslednje zahteve: 1. priznanje 30-letne službene dobe za polno penzijo, 2. ukinjenje zloglasnega člena 161 fin. zak., ki nasprotuje členom 64 in 65 uradniškega zakona, 3. po 20 službenih letih razrešitev nastavnika za dve tedenski uri, 4. čim prejšnje uveljavitev specialnega zakona za profesorje z materialno in moralno zaščito zakona o sodnikih, zaščita profsorskega naslova za akademsko izobrazbo, 5. priznanje nižjega pedagoškega tečaja, a ukinjenje višjega pedagoškega tečaja.

LIPTON-čaj

Najboljši od najboljših svetovnih plantaž čaja. 241-a

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV

4. novembra. Ljubljana: film »Iz kraljevstva narave«. Vrhnika: ob pol 15. skoptično predavanje g. Kravosa o grozotah svetovne vojne.

6. novembra. Ljubljana: Dramski tečaj ZKD ob pol 20.

7. novembra. Ljubljana: (Kazina) Minister na razpoložnjo in narodni poslanec dr. Grigorijev predava o aktualnih problemih parlamentarizma.

10. novembra. Skofja Loka: g. Lado Božič predava ob večerih na 21. v Sokolskem domu o šolskizmu.

»Iz kraljevstva narave«. Opozarjamo ljubljansko občinstvo na današnji spored ZKD. ki predvaja točno ob pol 11. dopoldne v kinu Ideal samo za ženske in ob 11. uri dopoldne v kinu Matica samo za moške prekrasni najnovejši film Ufa-filma »Iz kraljevstva narave«. To je zadnja prilika, da si ogledate delo, ki je zaradi svoje lepote vzbudilo splošno odobravanje in obudovanje v inozemstvu.

Vrhnika. K. O. SDS pričenja v zimski sezoni zopet s predavanji ZKD. Prvo predavanje bo danes, v nedeljo ob pol 15. v restoraciji »Mantova«. Predaval bo strokovni tajnik g. Kravos iz Ljubljane o temi: »Japonska« (s skoptičnimi slikami). Vabimo občinstvo k obilni udeležbi in opozarjamo obnem, da se prične predavanje točno ob napovedani uri. Zdravo! K. O. SDS.

Nova tovarna ogledal v Ljubljani

Po vojni je ostala vsa Jugoslavija brez vsake tovarne brušenega stekla, kajti večina teh je ostala pod Avstrijo in Češkoslovaško. Zato je bila naša država navezana samo na uvoz iz inozemstva, ki je bil združen z velikimi težkočami in carinskimi ovirami.

Toda kmalu so se razmere izpremenile. Eno najslavnejših praških tvrdj inž. Kopista & Doubsky je v Jugoslaviji ustanovila novo tovarno brušenega stekla, in sicer najprej v Osijeku, pozneje pa še v Zagrebu. To je bilo pred petimi leti. Zaradi svojih solidnih in prvovrstnih izdelkov, izvrstnega strokovnega vodstva ter zaposlitve tehnično izvežbanega delavstva se je podjetje naglo širilo in moralo je celo povečati svoj obrat. Razširilo se je ter prenosovalo v delniško družbo pod imenom »Spectrum« d. d. Ing. Kopista & Doubsky in Krstič, tovarna ogledal in brušenega stekla. Poleg tovarne v Osijeku in Zagrebu je družba ustanovila tudi novi tovarni v Beogradu in Ljubljani.

Lani je družba opustila beograjsko tovarno, zato pa je posvetila večjo pažnjo ostalim trem tovarnam. Vse tri tovarne so dobro uspevale in zanimivo je, da je bila dosedanja letošnja produkcija celo večja, nego lani, ko so obratovala štiri tovarne. To je dokaz solidnosti in dobrih izdelkov, tveganja, zakaj upoštevati moramo, da je v pohištveni stroki vladala stagnacija.

Ljubljanska tovarna »Spectrum« je doslej tudi lepe uspehe in se uspešno razvija. Družba jo je prevzela od prejšnje tvrdke »Ogledalo« v Medvedovi ulici, jo preuredila tehnično prvovrstno opremlila in modernizirala. Toda zaradi povečanja obrata so ji postali prostori kmalu pretisni. Zato in da zadovolji vsej svojš številni klienteli, se je tovarna te dni preselila na Celovško cesto 81. Nova tovarna že obratuje, njeni izdelki so res prvovrstni, kar priča tudi delstvo, da sta dva njena tovarniška znanstvenika na letošnji razstavi v Celju prejela obe prvi nagradi.

Med tovarniškimi izdelki, ki jih proizvaja »Spectrum«, moramo predvsem omeniti izdelovanje belgijskega kristalnega stekla debelosti 8 do 8 mm, specialnih s 4 mm do navadnih, kakor tudi boljših finejših ogledal debelosti 3 mm. Tam se brusijo tudi steklene plošče, ravne in upognjene, za pohištvo, zložbe, kopalnice, lokale, avtomobile in za vse druge potrebe. Poleg tega dobavljata tudi velike steklene plošče, ravne in upognjene za portale in izdeluje umetna oslekljena z brušenim steklom v medenini, bakru, niklu itd., torej vsa v to stroko spadajoča dela. Na tovarno »Spectrum« opozarjamo stavnike, steklarje, avtomobiliste, črkoslikarje in vse, ki potrebujejo steklene izdelke. Razvoj tovarne priča, da bo kmalu krila potrebe slovenskega trga.

A. Šinkovec nasl. K. SOSS

od 5. do 15.

novembra

Znižane cene!

Bolečine vsled preutrujenosti?
Krvni pritisk povzroča bolečine v mišicah. Sloan's Liniment pospešuje obtok krvi in zmanjša njen pritisk. Vsled tega — bolečine izginejo.

Sloan's Liniment
—odstranjuje bolečine!

PRI REVMAZMU, OTEKLOSTI, PREUTRUJENOSTI, PREHLAJENJU.

Domače vesti

* **Imenovanja v šolski službi.** Diplomirani učitelj Bruno Gombar je imenovan za suplenta na II. državni gimnaziji v Ljubljani, absolvirani filozof Albin Mali pa za predmetnega učitelja na gimnaziji v Ptuj.

* **Imenovanje v carinski službi.** Za carinarje v 3. skupini II. kategorije so imenovani: Avgust Berlot in Zarko Prica pri glavni carinarnici v Ljubljani, Ivan Tevž, Dušan Kovačević, Zvonimir Medanič in Alojzij Hrovat pri glavni carinarnici v Mariboru ter Andrej Bole pri glavni carinarnici na Rakeku.

* **Osebnostna vest.** Šef glavnega generalnega štaba, armijski general Petar Pešić, se je vrnil iz Prage in je prevzel zopet svoje uradno poslovanje.

* **Sprejem sluhateljev pedagoške šole v Zagrebu.** Z odlokom ministrskega sveta so sprejeti kot slušatelji prvega letnika višje pedagoške šole v Zagrebu naslednji učitelji in učiteljice iz Slovenije: Drago Dominik v Prevaljah, Tereza Klinar v Gorjah, Anica Slapšak in Dora Slapšak, obe pri Sv. Katarini, Dragotin Kristof v Ribnici, Rudolf Bratko na Bledu, Zorko Kotnik na Rečici, Milena Konečnik v Gornjem gradu, Stane Medved v Toplicah, Oton Oman v Ljubljani, Ivan Theuerschisch v Šoštanju, Ivan Ferk v St. Jurju ob Pesnici, Janko Černut na Jesenicah, Anka Koler na Jesenicah, Zlata Albert v Ljubljani, Metod Škerjanec v Grižah, Gotard Rot v Ljubljani in Marija Verovšek v Melincih.

* **Uradi, zakon in njegove posledice v poštni službi.** K tej notici z dne 31. oktobra nas prosijo za upravniki pošte v Zidanem mostu za ugotovitev, da ni premeščen k pošti Ljubljana.

* **Izpremembe v srednješolski službi.** Na lastno prošnjo je upokojen profesor Detela na I. državni gimnaziji v Ljubljani. Profesorju Ivanu Dolencu je dovoljen enoleten dopust kot stenograf v Narodni skupščini. Absolvirani slušatelj filozofije Boris Rupnik je imenovan za suplenta na državni gimnaziji v Novem mestu.

* **Volitev novega župana v Zagrebu.** Včeraj je s svojim delom pričela komisija, ki jo je imenoval zagrebški veliki župan sporno, da delegacijo ministrstva financ, da pregleda poslovanje v mestni občini tekom zadnjih let. Komisija bo svoj posel dovršila okoli 10. novembra nakar bo veliki župan sklical sejo mestnega občinskega sveta, na kateri bo izvoljen nov župan. Kakor doznajemo »Novosti«, bo novi župan izvoljen nekako sredi novembra.

* **Potrebnost knjižice.** Pokojninski zavod za nameščenice v Ljubljani je izdal knjižico »Pokojninski zavarovanje nameščenice po stanju dne 1. septembra 1928«, ki jo je sestavil njegov poddirektor g. dr. Janko Vrančič. Knjižica obsega najnovejšo besedilo zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenic, statut Pokojninskega zavoda za nameščenice in pravilnik o draginskih dokladah z najpotrebnejšimi pojasnili, pregledno razpredelnico sedaj veljavni pravnih razredov, zavarovalnih premij in rent, praktičen primer, kako se računajo rente in seznamek dosedanjih zakonov, naredb in drugih uradnih odredb o pokojninskem zavarovanju nameščenic in zaveh, ki so s njim v zvezi. Knjižica obsega v slovenski izdaji 143 strani in se dobiva pri Pokojninskem zavodu za nameščenice v Ljubljani, Gledališka ulica 8/IV, za ceno 20 Din.

Naiboli ugodno

nudi lesenska in žimska oblačila

J. Maček

specijalna konfekcija za gospode in deca
ALEKSANDROVA CESTA 12.

* **Razpis dijaške ustanove ljubljanskega mesta za učence srednje tehniške šole v Ljubljani.** Mestni magistrat razpisuje šest mest ustanove za učence višjih oddelkov in dve mesti za učence nižjih oddelkov te šole v iznosu po 1000 (en tisoč) dinarjev na leto. Pogoji so razvidni iz razpisa na občinskih deskah in na srednji tehniški šoli.

* **Ruška kočja na Pohorju** se je letos predala in povečala. Otvoritev te prenovljene najstarejše planinske postojanke na Pohorju bo na Martinovo nedeljo. Planinci in prijatelji ruške kočje, udeležite se te skromne planinske slavnosti v obilnem številu. — Podravska podružnica SPD.

* **Tlakovanje Sušaka s pohorskim granitom.** Mestni zastop na Sušaku je predvčerajšnjim sklenil, da se nabava granitnih kock za tlakovanje suških ulic odda zagrebški tvrdki Ehrlich & Res. Tvrdka bo za 3.200.000 dinarjev nabavila pohorske granitne kocke, ki je, kakor znano, najboljši granit v naši državi.

* **Na Sušaku snujejo pravoslavno cerkevno občino.** Na Sušaku se je pretekli četrti vršil sestanek meščanov pravoslavne vere, na katerem se je razpravljalo vprašanje ustanovitve pravoslavne cerkvene občine. Potreba ustanovitve take občine je nujna, ker se z ozirom na ratifikacijo netunskih konvencij pravoslavni prebivalci Sušaka ne bodo mogli več posluževati cerkvene občine na Reki. Izvoljen je bil ak-

cijski odbor 24 članov, ki bo kooptiral še enega Rusa.

* **Dobro vid je največja sreča življenja.** Zato čitajte in delajte le ob dobri luči, kar pa lahko storite samo z »Aladdin« - lučjo tvrdke Barzel d. d. v Subotici.

* **Pri delu se smrtno ponesrečil.** V Podsedu se je predvčerajšnjim v tamkajšnjem kamnolomu tovarne cementa smrtno ponesrečil delavec Gijuro Jelenčič. Ko je bil pri delu zaposlen, se je nenadoma zrušil nanj velik plaz, ki ga je pokopal pod seboj. Tovariši so mu priskočili na pomoč in ga po tегmili izpod kamena, a Jelenčič je deset minut pozneje podlegel težkim poškodbam. Pokojnik zapuša tri nepreskrbljene otroke.

* **Huda nesreča v železniški službi.** Pri odhodu tovornega vlaka iz Capruga proti Sisku je predvčerajšnjim strojevodja Gijuro Brechlmajer opazil neko pogreško na vnanji strani lokomotive, ki jo je bilo treba takoj popraviti. Strojvodja pa je noga spodrsnila in siromak je padel pod lokomotivo. Stroj mu je odrezal levo roko v laktu, na desni roki pa prste. Razen tega je bil tudi na glavi težko poškodovan. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč.

**Poceni kupite krasne
damske plašče**
in obleke pri Fran Lukič, Stritarjeva ulica 9.

* **Plesna vaja »Kluba Primorje«** in ASK. »Primorje« odpade ta ponedeljek. Prihodnja pa bo jutri teden pod vodstvom gosp. prof. Jenka v beli dvorani Uniona.

* **Vsega zdravilstva dr. J. Marcius zopet redno ordinira v Slovenski Bistrici št. 105** nasproti vojašnice. 2114

* **Slov. zdrav. društvo v Ljubljani** vabi na izredni odbor, ki se bo vršil 15. t. m. ob pol 5. na kirurškem oddelku splošne bolnice v Ljubljani. Dnevni red: Čitanje zapisnika Izprememba § 2 društvenih pravil in slučajnosti. Za primer nesklepnosti velja določilo poslovnika. Istega dne ob pol šestih zvečer se bo vršilo istotam mesečno zborovanje. Predaval bo o trahumu in mikroskopično demonstriral asistent okulističnega oddelka g. dr. Bassin. 2134

* **Objava.** Vljudno naprošam gg. gostilničarje, kavarnarje itd., da odstranijo iz lokalov moje plakate (ne koledarje), da ne bodo imeli neljubih neprilic, ker so plakati prenašali kolikavarni. Nam do sedaj ni bilo znano o novih naredbah, da se morajo plakati višje kolikavarni ter prijaviti davčni oblasti. Za nadaljne posledice ne odgovarjam. — »Tribuna« P. Batel. Ljubljana 2133

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Tkanina »ETERNUM«**, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura. 185

* **Obleke kemlično čist, barva, pisra in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Darujte »Podpornemu društvu slepih«** v Ljubljani. Wolfova ulica 12. 186

* **«JOK» proti kašlju in hripavosti** se dobi v vsaki lekarni in drogeriji

* **Urejeno prebavo in zdravo kri** dosežemo z vsakdanjo rabo pol kupice prirodne grenčice »Franz-Josef«. Strokovni zdravniki za motenje prehranjevanja hvalijo vodo »Franz-Josef«, ker vzpodbuja delovanje želodca in črevesa. Dobi se v vseh lekarnah drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Sanitol za desinfekcijo** za časa nalezljivih bolezni dobite v vseh lekarnah in drogerijah. 2038

* **Imate alkoholike v hiši?** Francoska tvrdka Arome Company proizvaja sedaj moderno sredstvo, sestavljeno na znanstvenem temelju, s katerim se da alkoholizem v 92. do 100 primerov sigurno in lahko ozdraviti tako, da bolnik - alkoholik tega niti ne opazi. Alkoholiki, ki imajo še dovolj energije, se lahko tudi sami izlečijo. Zdravljenje je zelo blago in prijetno ter združeno popolnoma nesškodljivo. Uspeh je zagotovljen. Če je zdravlilo brezuspešno, se denar povrne. 2129

Snežni čeviji 12337

lahotne - nemle

Din 159

Voika

Krekov trg

vrstnemu popravilu galos in snežnih čevljev

Proti prenosu nalezljivih bolezni dupline v ustih in grlu uporabljajte okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERA

ki ne potrebujejo nikakršnega posebnega priporočila, ker so po vsem svetu poznane radi svojega izkustvenega in zanesljivega delovanja.

Jutri
nedelja
pri
Kette-ju
Aleksandrova
cesta 3.

Ne
zamudite
pogledati!

* **Z vsem svetom nezadovoljen je vsakdo, ki si včasih ne privoščil lahkega razvedrilnega čtiva.** Humoristični 14dnevnik »Skovir«, ki izhaja v Ljubljani (uprava v Rožni dolini), ima prav zabavno vsebino s številnimi lepimi slikami. Čitatelje zanima tudi napet detektivski roman »Skrivnost Rdečega kroga« (napisal angleški pisatelj Wallace), ki ga »Skovir« objavlja v obsežnih odlomkih ter v vsaki številki obenem kratko oriše prejšnjo vsebino, da zlasti novi naročniki lažje slede romanu. Nova številka »Skovirja«, ki je izšla včeraj, bo vse kakor posebno zanimala. Četrtno stane »Skovir« samo borih 15 Din. Naročite se ali pa kupite v trafikah! 160

Iz Ljubljane

* **Pokojninski zavod za nameščenice v Ljubljani, Gledališka ulica 8/IV,** bo poslal vsakemu službodajalcu, ki mora tmeti pr. njem svoje nameščenice zavarovane, vanj in za vsakega njegovega nameščenca po en izvod nove knjižice »Pokojninsko zavarovanje nameščenice po stanju dne 1. septembra 1928« po znižani ceni 10 Din. Kdor knjižice ne bi nameraval obdržati, naj jih izvoli takoj vrniti. Sicer se dobiva knjižica v slovenski ali srbohrvatski izdaji pri zavodu po ceni 20 Din.

* **Prvi simfonični koncert muzike dravske divizijske oblasti** bo v ponedeljek 19. t. m. v dvorani Uniona. Kot solistinja bo svirala na tem koncertu gđ. Jadviga Poženelova znamenite Franckove simfonične varijacije za klavir s spremljevanjem orkestra.

* **Društvo »Zoo«** v Ljubljani nima le namena pripraviti in vzdrževati živalski vrt, ampak tudi vzbuja in goji v svojih članih veselje, ljubezen in plemenito skrb do živali in narave sploh. Zato prav lepo prosijo, da vsakdo po svojih močih skrbi, posebno po zimi za hrano vsem onim živalim, ki bi sicer morale stradati. Izmed vseh živali so gotovo v tem pogledu najbolj prizadete naše ptice. Ptice živijo veselo, tja v en dan in ne vprašajo, kaj bo jutri. Kako veselo in brezskrbno skakljajo, kako so urne in žive. Večji del dneva stikajo za hrano, ki jo iščejo nekatere na polju, druge v gozdu, nekatere ob in v vodi, druge zopet v grmovju, na drevju, pod mahom in listjem, med kamenjem in po zdvoju ter drugod. Če jih kolikaj opazuješ, spoznaš, s čim se posamezne ptice hranijo, in jih boš znal tudi krmiti. Kdor pa tega ne ve, naj se obrne na društvo »Zoo«, ki mu bo v tem pogledu rade volje dalo potrebne navete. V zadnjem času je dobilo društvo »Zoo« par ptičev, ki so bili sestradani. Zato se prosijo prijatelji društva »Zoo«, da ptice in sploh živali, ki so jih namenili darovati društvu, takoj pošljejo v pravilno krmljenje, da ne bo žival brez potrebe trpela. A. F.

Dr. med. A. Lavric

se je preselil

iz Rogaške Slatine v Ljubljano, Mirje št. 11. Ordinira od 10—12 in od 2—4. Telefon 3285. 12414a

Odvetnik

dr. Josip Grabovic

je preselil svojo odvetniško pisarno
v Da matinovo ulico št. 3.

* **Razširjenje parne elektrarne v Ljubljani.** Pišejo nam: Ljubljana potrebuje cenene električnega toka in neomejeni množini kakor gladni kruha. Le s ceninim tokom se moreta razviti pri nas industrija in obrt ter dvigniti naše mesto, ki sicer zaradi svoje obmejne lege gospodarsko propada. Jasno je, da je razširjenje parne elektrarne kot središče oskrbe Ljubljane z električno strujo nujno potrebno. S tem pa ni rečeno, da naj se ne pripusti v Ljubljano tudi energija iz bližnjih vodnih central. Nam se zdi preuranjeno odveč, vsako zavlačevanje pa velika škoda. Radi mnogoterih težav se je naložilo za razširjenje ljubljanske elektrarne potrebnih naprav tako zavleklo, da do zime še ne bo gotovo. Bilo bi v interesu razvoja Ljubljane, da si občina zagotovi — in to čim prej — vsak tok iz bližine, ki ji je na razpolago. Ko bo enkrat dovolj toka, bosta mogla Ljubljana in njena okolica začeti s sistematičnim privabljanjem industrije.

F. Lukič

Stritarjeva ulica 9

žimske suknje in raglani v cenah NAJNIŽJI

* **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Ljubljani prokurist Stavne družbe v pokroju g. Ivan Medica. Pokojnik je bil značilen narodnjak, zvest član ljubljanskega Sokola. Pogreb ugledega ljubljana bo danes ob 14.30 iz mrtvaške veže splošne bolnice — Na Vožarskem potu 4 v Ljubljani je včeraj nepričakovano preminula gospa Franja Matkova v starosti 35 let. Bolehala je že dalje na hudi živčni bolezn in je posebno zadnje čase trpela na močni duševni

**Samo prijem —
in Europa Vam igra!**

Postaje, ki jih komaj dosežete z drugimi aparati, sprejemate glasovno čiste in močne s Telefunken 9 — mojstrskim izdelkom med Telefunken-aparati. Na zunaj v najlahtnejšem mahagoniju — na znotraj edinovrstna konstrukcija z najnovejšimi izboljšavami, kot priključkom na gramofon, in drugimi tehničnimi izboljšavami. Zahtevajte predvajanje takoj pri trgovcu radija. Telefunken 9 stane brez elektronskega 7100 Din. Stavček k temu pripadajočih Telefunken-elektronov stane 500 Din. Cena zvočnika Arcophon 3 znaša 1385 Din.

TELEFUNKEN

Na starejša Iskušnja — najmodernejša konstrukcija
Telefunken aparate dobite v vsaki radio trgovini

Plašči, toalete

od najfinišne do najcenejše izvršitve

MODNI ATELJE

M. ŠARC

Miklošičeva cesta

* **Sentpeterski podružnici CM. družbe** bosta priredili 11. t. m. ob 20. v restavracijskih prostorih glavnega kolodvora martinovanje z godbo, srečolovom itd. Pridite vsi, katerim je naša velevažna šolska družba pri srcu! 2130

* **Danes popoldne plesna vaja na Strelišču pod Rožnikom.** 2126

* **Primorci! Ne pozabite, da je danes popoldne in zvečer veselica in sestanek vseh ljubljanskih Primorcev v Reininghausu v Šiški!** Zabava bo čisto v domačem stilu s plesom. Prireditelji šišenski rojaki. 2125

* **Pes pobegnil.** Lei dr. Fajdigovi, stanojoči v Selenburgovi ulici št. 1, je včeraj zjutraj pobegnil iz stanovanja 2 in pol meseca star pes, čistokrvni ovčjak, ki ima polnoma črn gobec. Pes je vreden nad 1000 dinarjev in se klati bržkone kje v mestu. Mogoče je tudi, da je psa kdo odpeljal.

KINO DVOR Tel. 2730

Sloviti Rus IVAN MOŽUHIN
v grandioznem francoskem filmskem umotvoru

Hiša skrivnosti

Dveipolurne predstave:

ob 11., 13., 15., 7., 10.

* **Tatinska sodrga na poslu.** Gizela Ravberjeva, stanujoča na Selu št. 23, se je podala predsočnojem v kino, kjer pa ni dovolj pazila na svoj dežnik. Po končani predstavi šele je opazila, da ji je neznan storilec odnesel 200 Din vreden dežnik z rumeno ključko. Mesar France Keber iz Šmartna ob Savi je prijavil, da je bil v noči na četrtek izvršen v njegovo mesnico skozi okno vlom ter da mu je neznan storilec pobral s ključ ter prekaljenih govejih jezikov. Marjeta Hribarjeva, stanujoča v Hrenovi ulici št. 14, je včeraj opazila, da ji je neznan tat ukradel iz stanovanja iz neke knjižice bankovce za 1000 Din. Tat je prišel v sobo najbrže skozi odprto prtično okno. Zasebnik Andrej Šmit je prijavil, da mu je odnesla njegova bivša znanca Ana B. iz stanovanja na Poljanski cesti št. 10 več obleke ter posteljne odeje v vrednosti 1280 dinarjev.

* **Aretrana vlačuga.** Na glavnem kolodvoru je bila včeraj prijeta 16letna E. J., doma iz Požege na Hrvaškem. Aretrana je bila, ker se je pripeljala v Ljubljano brez voznega listika in brez vsakih sredstev. Pri-povedovala je, da je po poklicu služkinja, a je sedaj brezposelna. Aretranka je navzlic svoji mladosti že znana vlačugarica, za-

PRIDE PRIDE

Krali kraljev.

Bilo je to pred dvatisoč leti... V zemlji mrtvega morja, v zemlji čudesov, živel je za časa BEN-HURA velik prekok »Kralj kraljev«, katerega delo živi večno, a njega modrost je zakon milijonov živih in mrtvih

Pride v kino »Dvor«

Danes kolone v gostilni pri
»Kmetu« v Zgornji Šiški, poleg
mitnice

bolovana tudi na ljubljanski policijski. V Ljubljano se je pripeljala, kakor zatrjuje, z namenom, da odpotuje na Gorejnsko v Begunje, kjer je zaprta v odtodni kaznilnici njena starejša sestra.

— Drobna policijska kronika. Od petka na soboto so bili prijavljeni policijski naslednji dogodki: 1. tatvina gotovine, 1. tatvina obleke, 1. tatvina dežnika, 8. primerov kajenja nočnega miru, 1. izgred v kavarni, 1. poskušna tuje lastnine, 1. prestopke obrtnega reda, 1. prestopke sanitarnih predpisov, 1. primer grdega ravnanja z otroci, 1. poročilo o pobegetem psu, 12. prestopkov predpisov o zapiranju trgovin in 12. prestopkov ovrbo - policijskega reda. Aretirani so bili 1. in sicer 1. zaradi prenege vožnje, 1. zaradi tatvine dežnega plašča in 1. na podlagi zasledovanja v policijskem dnevniku.

Da boš imel za božič novo obleko
kupi srečko Županove jame!

13268a

Premog, drva, koks, angleski premog-ogljje, JILIKJA
Vilharjeva cesta za Glav. kol., Kralja Petra
trg 8, Miklošičeva cesta 4. Tel. 2820.

Iz Maribora

— Predsedništvo pravoslavne cerkvene občine sklicuje jesenski redni občni zbor cerkvene občine dne 9. t. m. ob 20. uri v dvorani restavracije »Pri zamorcu« z dnevnim redom: Poročila za leto 1929, raznoštosti. Ker se bo razpravljalo o zelo važnih zadevah, se pričakuje polnoštevilna udeležba občanov. 2127

— Ozled zemljišča za zgradbo mariborskega aerodroma. Vojno ministrstvo je imenovalo komisijo, ki bo jutri določila pravno zemljišče na Teznu za zgradbo mariborskega letališča.

— Konskripcijski urad mestnega magistrata se bo preselil v Kiffmanovo hišo poleg pošte. Zaradi preselitve urad do srede ne bo posloval.

— Državno hazensko prvenstvo. Danes ob 15. se vrši na igrišču I. SSK Maribor prvenstvena hazenska tekma med Ilirijo in Mariborom. Sodil bo g. Nikolič iz Beograda.

— Slava v vojni padlim Mariborčanom. Requiem 21. novembra. 2136

— Specialist za ženske bolezni in porod dr. Benjamin Ivavić v Mariboru. Gospodica ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 3. do 4. popoldne. 2041

— Mariborska policija je že dala časa zasledovala nekega Jovanovića, ki je zagrešil v Mariboru več prediznih sleparij. Med drugimi je oskodoval nekega rezervnega častnika za uniformo, uro in zlato cigaretno dozo. Včeraj je policija prejela obvestilo iz Celovca, da se Jovanović nahaja v sodnem zaporu v Celovcu.

Iz Celja

— Na naslov mestnega magistrata. Prejeli smo: V »Slovenskem Narodu« je izšel članek »Za in proti nedeljskemu pouku na obrtno nadaljevalnih šolah«. V članek sam se nečem spuščati, spomnil pa sem se pri tem na svoječasno komisijo pri mestnem magistratu kot ohrtni olisti, ki je imela nalogo, da je pregledovala stanovanja vajencev. Danes ta komisija ne obstoji, oziroma ne deluje in posledice se kažejo v najsilabši luči. Stanovanja vajencev so v higienskem oziru ponekod pod vsako kritiko.

— Dijaško stojišče v gledališču. Prejeli smo: Glede na nekvalificirano obnašanje nekaterih posetnikov na dijaškem stojišču apeliramo na gledališko upravo, naj uvede strogo kontrolo, da bodo imeli dostop na dijaško stojišče le dijak in dijakinja, katerim naj se izdajajo vstopnice le proti predložitvi dijaških knjižic.

Adria čevlji

CELIE Narodni dom

Z Jesenic

— Osebna vest. Te dni odhaja z Jesenic carinski uradnik g. Ivo Randić, ki je bil na lastno prošnjo premeščen k glavni carinarnici v Split. G. Randić je bil zelo dober in koncilijanten uradnik, fin in simpatičen, družabnik ter stalen obiskovalec vseh sokolskih in drugih narodnih prireditelj. Želimo g. Randiću na njegovem novem službenem mestu mnogo zadovoljnosti in sreče. Na njegovo službeno mesto je imenovan g. Niko Vranjanić, doslej uradnik glavne carinarnice v Šibeniku.

— Dramatični odsek Sokola na Jesenicah je na praznik Vseh svetih uprizoril krasno rusko žaloigro »Nasmeš smrti«, ki je v vsakem pogledu pravega uspeha. Vsi igralci so podali svoje vloge zelo dobro, predvsem pa so briljirali br. Potrato kot akademski slikar Kostriky, gđc. Kramaršičeva kot Vera, gđc. Ferjanova kot Zlata ter br. Klavara kot Oleg. Tudi br. Zmitkec bo še dober igralec, saj je podal vlogo Alviljana dokaj dobro. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je bilo s predstavno zelo zadovoljno in želi, da bi se kmalu vršila zopet kakšna lepa prireditev. Sploh se opaža, da je vodstvo dramatičnega odseka v zelo dobrih rokah in bo skušalo z vsemi silami in danim sredstvi sokolsko gledališče dvigniti na isto višino kakor je bilo pred vojnimi in v prvih letih po vojni, pod vodstvom br. Jaka Špičarja. Dele na sokolskem odru je izredno težavno, ker manjka prostora, garderobe in drugih pripomočkov, tako, da se ne more v miru praviti niti glavna skušnja. Zatorej našim marljivim igralcem, predvsem pa režiserju, za njih izredni trud vse priznamo.

Iz Tržiča

— Praznik Vseh svetih je v Tržiču minul prav v razpoloženju tega dne. Nebo se je držalo kisle, kakor že dalje časa. Pomalem je ves dan deževalo in rosilo. Grobovi na pevanju so bili od prvega do zadnjega prav lepo okrašeni in spomin mrtvih dostojno počastjen. Zvečer so zapeli pevci društva sv. Jožefa običajne nagrobne pesmi godba istega društva pa je zaigrala tri žalostinke. Nebroj lučic je gorelo in pogled na grobove je bil prav lep.

— Vse občinske ceste se sedaj naravnost na debelo posipajo, tako da je Tržič tudi v tem deževnem vremenu skoro brez blata v vseh svojih stranskih ulicah. Izjemo dela le občinska cesta na Ljubelj, ki pa se bo, kakor vse kaže, tudi skoro posula. Saj je gramoz že navožen in ga pomalem razpeljujejo. Cesta na kolodvor je kljub deževju in velikanskemu prometu v vzornem stanju, za kar gre hvala g. Femcu, ki se kot načelnik cestnega odbora za dela na cestah prav zanima. Ker je mož na svojem mestu, smo tudi prepričani, da se mu bo posrečilo napraviti na kolodvorski cesti železobetonski most, kakor je bil že projektiran, a se projekt zaradi pihih sredstev ni mogel uresničiti.

— V Krizah so razpisane občinske volitve. Kakor čujemo, bo vloženih več kandidatnih list. Volilci se pridno gibejo in že postaviti občino na zdravo delavno podlago.

Iz Novega mesta

— Novo šolsko leto na kmetijskih šolah na Grmu se bo pričelo 8. t. m. Vpisovanje se vrši do 7. t. m. V preteklem šolskem letu je imela šola 32 gojencev, od katerih so jo trije dovršili z odličnim, 14 s prav dobrim in 15 z dobrim uspehom.

— Sejmi v novomeškem okraju se bodo vršili: v Kandiji 22. t. m., v St. Lovrencu 23. t. m. in v Žužemberku 28. t. m.

Iz Dravograda

— Spomin mrtvim. Kakor vsako leto, je bilo tudi letos naš vse lepo okrašeno naše pokopališče. Krizanteme in razno drugo cvetje je krasilo skoro sluherni grob ter se spremenilo pokopališče v cvetoč vrt. Nad vse lepo je bil okrašen skupen grob v koroških bojnih padlih slovenskih vojakov, katerim je pred letom postavilo tukajšnje aginlo Kolo jugoslov. sester lep spomenik.

— V bodeče bi bilo želiti, da se bi vzel v oskrbo tudi grob ruskih ujetnikov, ki je precej zanemarjen. Po cerkvenem pravilu je poštati spomin padlih vojakov pevski zbor Sokola pod vodstvom učitelja Nabergoja s pesmima »Vigred« in »Doberdoba«.

— Popravljanje Dravskega mostu, ki traja že od spomladi, se bliža h koncu. Mosti se razločuje od prejšnjega po močnejši konstrukciji. Upamo, da bomo imeli vsaj nekaj let mir pred popravili, ki so vse poletje močno ovirala promet.

— Premestitev žandarmerijske stanice. Žandarmerijsko stanico, ki je bila s 1. januarjem združena z ono v Mezi in tja premeščena dobimo zopet nazaj v Dravograd.

— Ekshumacija. Nedavno je Drava naplavila truplo ženske. Kakor se čuje, bo truplo ekshumirano, ker se sumi, da je ženska iz Velikove in da je bila nasilno vržena v Dravo.

— Volilna kampanja. Volilna kampanja, pa ne za parlament, temveč za naš občinski odbor, se pričinja. Otvorili so jo socialisti s precej dolгим in zabeljenim člankom v »Delavski politiki«, kjer si je pisec privoščil predvsem župana »socialista«, o katerem milo toži, da je bil izvoljen na socialistični listi, da pa je sedaj

postal kapitalist in še klerikalec po vrhu. No, da, nas pusti ta rava in kava mirne, veseli nas le, da se je pričel skaknati grad, o katerem se je toliko govorilo, sam od sebe podirati in da se bodo tudi Dravogradčanom vremena zjasnila.

Iz Litije

— Pričetek sokolskih plesnih vaj. Jutri zvečer se prično v litijskem Sokolskem domu plesne vaje.

— Sokol v Litiji bo vprizoril drami »Užitkarji« in »Osveta«. 2123

— Skrb za naše šolstvo. Litijemsku krajevnemu šolskemu odboru je treba priznati, da se precej briga za prospeh naše osnovne šole. V letošnjem šolskem letu se je razširila šola za nekaj potrebnih lokalov in tudi pereče vprašanje učiteljskih stanovanj se je rešilo zadovoljivo. Šolski odbor si je postavil nalogo, da nabavi za litijsko šolo moderen radio z vsemi potrebnimi pripomočki. Za nakup radia je že dovoljen kredit, zato je želiti, da se simpatična poteza krajavnega odbora čimprej realizira. Radi porastka števila otrok je dobila šola letos dve novi vzporednici. Zanimivo pa je, da prihaja več otrok iz Gradca kakor iz Litije. Obrtnim in trgovskim krogom bi bilo vsekakor ugodno, če bi dobila tudi Litija svojo lastno trgovsko in obrtno nadaljevalno šolo, kar bi vsekakor še bolj povzdignilo napredek obrtnega in trgovskega stanu. Morda pa se bo začelo kaj kmalu tudi to važno prosvetno poglavje.

Zlato in srebrni čevlji iz brokata ali usnja se krasno narede z

BRAUNSOVO

zlato in srebrno Vilbra barvo.

Tudi iz navadnih platnenih čevljev dobite najlepše čevlje za ples in zabavo. Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5. 12284-a

Iz Trbovelj

— Tombola Narodnega doma v Hrastniku se bo vršila danes 4. t. m. ob 2. popoldne. Po tomboli velika ljudska veselica.

Iz Metlike

— Desetletnica osvobođenja je naše mesto prav dostojno proslavilo. Čeprav je na predvečer v nedeljo ravno ob napovedani uri bil dež, se je zbralo skoraj vse meščanstvo ter se udeležilo obhoda po mestu z mestno godbo, gasilci in Sokoli. Po končanem obhodu je g. Dako Makar nagovoril manifestante, naker je sledil razhod. Drugi dan se je vršila zahvalna služba božja, a nato proslava v šoli v večjem obsegu.

— Ustanovitev živinorejskega odbora. Živinodravniku g. L. Fuxu, metličkemu domaćinu, je po dolgotrajnem prizadevanju uspelo ustanoviti živinorejski odbor za sodni okraj Metliko. Novi odbor si je na del nalogo, da v okraju živinorejsko temeljito povzdigne s poučnimi predavanji, preskrbitvijo dobrih plemenjakov, prirejanjem razstav, povečanjem produkcije krme, prostovoljnimi in medsebojnimi zavarovanji živine proti neugodnim itd. V načelstvo so bili izvoljeni: predsednik dr. Sirko, podnačelnik Martin Plut, župan iz Lokvice, tajnik Ivan Malešič ml. iz Metlike, blagajnik Ludovik Fux, živinodravnik iz Metlike, namestnik J. Guštin iz Drašič, v nadzorstvo: J. Plut iz Vrtače in J. Pečarič iz Metlike. Za člane živinorejskega odbora sta bila izvoljena po dva moža iz vseh občin sodnega okraja.

Gospodarstvo

Položaj na slovenskem lesnem trgu

Kriza pomanjkanja vagonov dosegla vrhunec.

Kriza v slovenskem lesnem gospodarstvu, ki je nastala zaradi katastrofalnega pomanjkanja vagonov, je menča dosegla svojo kulminacijo. Danes so odposiljate lesa skoro povsem izključene in po neki novi naredbi s katero so postaje dobile navodila glede dostavljanja vagonov, se je stanje še bolj poslabšalo. Po tej naredbi postaje ne smejo dovoditi nakladalnih blaga, ki ni označeno kot sezijsko, dokler ni krita vsa potreba vagonov za sezijsko blago. Ta naredba predvsem onemogoča nakladanje drv, bodisi v odprtih ali zaprtih vagonih, čeprav so drva na vseh postajah nakopičena in že tedne čakajo na odpremo. Lahko se zgodi, da bodo vsa ta drva ostala neprodana, ker traja sezila zlasti za izvoz v Italijo komaj še mesec dni. Kdo bo producentom potem povrnil vso ogromno škodo, ki bo nastala, ker se bo blago pokvarilo, ker producent ne bo mogel priti do izkupička za producirano blago in ker bo moral po končani seziji tudi zaradi neugodne tržne situacije prodati blago po znatno nižjih cenah. Trpel pa ne bo samo producent, temveč bo občutilo posledice tega zastoja tudi ostalo gospodarstvo.

Ker je dovažanje drv nemogoče, je tudi preskrba ljubljane z drvmi v veliki nevarnosti. Vsa skladišča v Ljubljani so prazna do zadnjega kottička. Državni in drugi uradi urgirajo dobavo drv, vendar jim trgovci ne morejo ustreči, ker kupljenega blaga za nobeno ceno ne morejo dobiti po železnici. Obstaja torej velika nevarnost, da bo Ljubljana zmrzavala, kajti trgovci prav tako tudi premoga ne morejo dobiti.

Lesni producenti so skrajno obupani. Kot posledica pomanjkanja vagonov in slabega vremena se je pojavil tudi že zastoj v produkciji. Žage nimajo na razpolago skoro nikakega okroglega lesa. Za napetost situacije pa je zlasti značilno delstvo, da so posamezne žage, ki so odvisne od dovoza okroglega lesa po železnici, že pričele kupovati tesan les, t. j. les, ki je že manipuliran za drug namen, da ga spravijo na žage in ga režejo. V kratkem pa bodo te žage primorane povsem ustaviti obratovanje.

Zaradi vseh navedenih in drugih težkoč je situacija na lesnem trgu sama po sebi povoljna, kajti kupec je tu, blaga pa ni. Zato so tudi cene v napetem stanju. Rezano blago je že za nekaj mesecev naprej prodano, medtem ko se okrogli les še nahaja v gozdu in čaka šele ugodne zime. Če pa dobimo zimo brez snega, bo zlasti prizadela Gorejnska, kjer ne bo moglo spraviti okroglega lesa na žage in bo večina stal obrot.

Za tesan les je že vedno veliko povpra-

ševanje. In sicer se za to vrsto blaga zanimajo predvsem naše luke in Solun iz katerega prihaja povpraševanje po tramcih od 4, 5 in 6 m dolžine. Za pragoje je zanimanje daleč zelo živahno. Bukovi pragoji za Nizozemce so od strani kupec pravkar prejemajo in je opažati, da naši producenti niso toliko navajeni izdelavanja nizozemskih dimenzij, kakor italijanskih. Zanimanje za bukovine zavzema v novi kampanji vedno večji razmah ter skušajo že zainteresirani pridobiti posamezne producente za dobave tekoma vse sezone.

Razvoj vinske kupčije

Kakor je bil neprečunljiv rezultat letošnjega vinskega pridelka, tako neprečunljiv in nejasen je še razvoj vinske kupčije z letošnjimi vini. Še koncem septembra sem v nekem članku omenil, da nas je spravilo septembersko nestanovitno, večina deževno vreme v tak položaj, da bo moogli letos izreči pravo sodbo o kvaliteti in kvantiteti šele, ko bo ves pridelek v sodih. To se je tudi tako uresničilo, kajti dosegli smo sicer kvantitativno mnogo več od lani, dočim je kvaliteta razočarala. Letošnje vreme je postavilo vso teorijo in prakso na glavo.

Pridelala so se vina prav nizke veljave, prazna, zelo kislila in šibka s komaj 7 vol. odst. alkohola, do izredno finih aromatičnih, jako polnih vin s 16, 18 in še več vol. odst. alkohola.

Slaba nizka vina so pridelali večinoma mali vinogradniki v bolj goratih legah, ki so presegajo trgalji, in sicer že kraj po 20. septembru, prav dobra pa oni, ki so trgalji šele v drugi polovici, odnosno koncu oktobra v najboljših lapornatih in kremenitih zemljah, kjer se gojijo najfinjše trtne vrste (mall ali renski riling, traminec, burgundec, rulandec). Tako so dosegli mošči v Podlehniku v najboljših legah Stajarske hranilnice uradno dogano do 82 % in baje celo tudi 84 % sladkorja, kar bi dalo, če bi mogel ves sladkor pokopeti, 19,2, odnosno 20,4 vol. odst. alkohola. To so neverjetni primeri, ki se pripetijo morda komaj v 80 letih enkrat, in to ob najboljših letinah, ne pa pri takem vremenu, kakor nam ga je nudil praseptember. Do take visoke sladkorne vsebine in do izredne kvalitete pripomore pač v prvi vrsti za dotični svet najposobnejša trta, to je renski riling, a mnogo pa tudi ugodno razvilajoča se plemenita gniloba grozdja.

Srednji pridelek, katerega je največ, vsebuje povprečno 9—10 % alkohola, kajti mošči med 5. in 20. oktobrom trganega grozdja so dosegli povprečno 16—17 % sladkorja, posamezni pa tudi 18—20.

Po tem se ravno tudi cene, in sicer se zahteva za nizka, prav kislila, šibkejša vina v Sloveniji povprečno 4—5 Din, za srednja vina z 8—10 % alkohola 5,50—7 Din in za boljše izbrana vina 8—10 Din. Sega se sedaj

bolj po nizkih cenah vin, dočim se bo pričelo zanimanje za boljše vina, ko se ta prilijče očistijo.

Posebno živahnega kupčijskega razvoja v najbližjem času vsekakor ni pričakovati, ker tvorijo dalmatinska, hrvatska in banasiška vina zbog svojih nizkih cen (2—3,50 Din) veliko konkurenco domačim pridelkom.

Zato bo na mestu producentova preudarnost v kalkulaciji z odnehanjem od prevelike rezerviranosti, ako se pokaže dober in resen kupec. Cim prej gre vino iz producentove kleti, tem bolje. Fr. Gombač.

— Trgovinsko-pomorska pogodba med Jugoslavijo in Grčijo, glede katere je bil 11. t. m. v zunanem ministruvstvu podpisan protokol izmenjenih ratifikacij, velja leto dni. Veljavnost pogodbe se podaljša avtomatično. Ako se pogodba odpove od ene ali druge strani, še velja tri mesece. Pogodba dopušča med drugim popolnoma svobodno trgovino, pridobivanje premijskega in nepremijskega imetja, svobodno razpolaganje s pridobljenim imetjem. Pogodba ureja tudi plačevanje davkov in drugih davščin, jamči potrebno pravno zaščito, ureja prometne zadeve in pomorstvo ter predvideva mešano razsodišče za reševanje eventualnih sporov.

— Zaključek mednarodne konference o dvojnem obdavčenju. V četrtek je bila v Ženevi zaključena mednarodna konferenca o dvojnem obdavčenju, katere so se udeležili predstavniki davčnih oblastev iz 24 držav (kakor smo že poročali, naša država ni bila zastopana). Sprejeti so bili trije načrti konvencij za preprečitev dvojnega obdavčenja, ki naj se v bodeče pri sklepanju tozadevnih konvencij uporabljajo kot vzorec. Prvotni načrt te konvencije, ki so ga pripravili strokovnjaki, bazira na ločitvi realnih in personalnih davkov. Poleg tega je bil sprejet načrt ameriškega profesorja Adamsa in nemško-francoski načrt, ki je primeren predvsem za države z mešanim davčnim sistemom. Za preprečitev dvojnega obdavčenja zapiše bil sprejet enotni načrt, ki daje pravico obdavčenja predvsem eni državi, kjer je imel pokojnik zadnje svoje stalno bivališče. Izjeme obstojajo samo glede realitetnega premoženja. Končno sta bila sprejeta še dva načrta, in sicer za pravno pomoč pri odmeri davkov in za upravo pomoč pri izterjanju davkov, glede katerih ni bilo mogoče povsem izravnati nasprotujočih si naziranj. Načrti veljajo, seveda, kot vzorci za take konvencije ter morejo države pri sklepanju takih pogodb spreminiti posamezne določbe. Vsi trije načrti konvencij za preprečitev dvojnega obdavčenja soglašajo v glavnem glede obdavčenja dohodkov iz obrtnih obratov, zemljiškega premoženja, plač med in tujtjem. Načrt strokovnjakov odstranjuje vsako dvojno obdavčenje pri realnih davkih in dopušča pri personalnih davkih v gotovih mejah vračunanje davka, plačanega v izvorni državi. Adamsov načrt, ki bi bil za naše razmere manj primeren, bazira predvsem na obdavčenju v državi, kjer ima davčni obvezanec stalno bivališče. Nemško-francoski načrt pa temelji na delitvi davka, pri čemer se obdavčenje izvrši samo v izvorni državi. Na konferenci je bila sprejeta tudi resolucija, ki predlaga ustanovitev stalnega komiteja Društva narodov za davčna vprašanja.

— Strogo izvajanje kartelnih obveznosti pri naši industriji papirja. V Zagrebu je bil te dni prav na tistem zaključen velik proces, pri katerem je neka vrhka plačala globo okrog 2,8 milijona Din. Obstoji namreč prodajni urad jugoslovenskih tvornic ometnega papirja s sedežem v Zagrebu. Tvornice, ki so pristopile k temu kartelu, so obvezane, da vse blago prodajo preko prodajnega urada. Ako prodajajo izven njega, so dolžne plačati desetkratno prodajno ceno kot globo v korist prodajnega urada. Nedavno je ugotovila komisija, da je ena karteliranih tvrdk prodala večjo količino ometnega papirja mimo prodajnega urada. Prišlo je do procesa in tvrdka je plačala 2,8 milijona Din.

— Ponudba za gradbo sladkorne tvornice v Somboru. Te dni je mestni senat v Somboru razpravljal o ponudbi dunajske bančne tvrdke Weiss & Kolben, ki bi želela zgraditi veliko tvornico sladkorja v Somboru. Podobno ponudbo neke druge dunajske bančne tvrdke je senat odklonil zaradi nejasnosti. Po daljši razpravi je bil izvoljen odbor, ki naj podrobno prouči ponudbo tvrdke Weiss & Kolben ter predloži senatu svoje mišljenje, na podlagi katerega se bo storil končni sklep.

— Prodaja. Dne 9. t. m. ob 9. popoldne se bo vršila pri glavni carinarnici v Ljubljani prodaja različnega blaga.

— Naškič Unija (Union des Usines et des Exploitations Forestieres de Nasice, S. A. Zeneva), ki je, kakor znano, finanjska družba za velika lesnoindustrijska podjetja v Jugoslaviji, Rumuniji in Madžarski, bo na podlagi sklepa občnega zbora od 20. minirvega meseca povišala delniški glavnic do 20 na 22,8 milijona švicarskih frankov. Delničarji dobijo na 10 starih delnic 1 novo po

tečaju 140 frankov (1540 Din) s pravico dividende za tekoče leto.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. t. m. ponudbe glede dobave žice, železnikov, pločevine, raznega železa, vijakov, jeklenih oblacev, laka za železo ter glede dobave gailita v palicah in fibrastih vložkov, do 9. t. m. glede dobave žicovodnih koles in odstrijnikov, do 13. t. m. glede dobave ogljenih vreče, suhih elementov, saljaka v prahu, žice in kablov. Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. t. m. dobave 200 steklenic čistila za kovine, do 6. t. m. glede dobave voščenega papirja, svetilnega papirja, karbonskega papirja in beležnic ter glede dobave 500 komadov smolnatih bakel, do 7. t. m. glede dobave plošč karborundum, do 9. t. m. ponudbe glede dobave spajal, 1450 komadov vodikovih stekel, 200 komadov sigurnih šip in 500 komadov metel; do 10. t. m. glede dobave 450 komadov gorilcev in 4586 komadov nalučnikov; do 12. t. m. glede dobave 180 kg kalilnega praška, 5000 kg šamotne malte in 880 kg lesali; do 13. t. m. glede dobave 200 kg predvija, 115 kg trtnih vivic, 15 kg vezalnega motova in 1500 kg pločevine; do 14. t. m. glede dobave žepila, boraksa, hrastovih plohv in desk; do 15. t. m. glede dobave 150 komadov ometic z ročajem ter glede dobave 100 komadov raznih čopičev; do 16. t. m. glede dobave 5000 kg cementa. — Direkcija državnih rudnika v Voenju sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave šivalnih jermenov; do 17. t. m. pa glede dobave korpne gurtle ter glede dobave azbestnih plošč, kovinskih žaglic, ključavnic, medene žice, smirkovega platna in medene pločevine. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 1000 m jeklenih vrvi. — Dne 12. t. m. se bo vršila pri ministruvstvu vojske in mornarice pri odeljenju za mornarico v Zemund avstrijska licitacija gled: do 40.000 kg mila za TOI v Ljubljani na vpogled.

— Otežen izvoz madžarske pšenice v Avstrijo. Kakor izjavljajo v madžarskih gospodarskih krogih, so se po zadnji avstrijski noveli k carinskemu zakonu carine na svine, perutnino, sadje in sočivje sicer znižale, izvoz pšenice pa se je otežil, tako da je položaj poslabšal, ker je pšenica glavni izvozni predmet Madžarske.

Položaj na naših borziah

Ljubljana, 3. novembra

V minulem tednu je bil devizni promet na ljubljanski borzi razmeroma živahen. Dosegel je 18,82 milijona Din napram 20,01 16,15, 14,57 in 24,6 milijona v prejšnjih tednih. Kakor običajno, je tudi v minulem tednu pokrila večino potrebe Narodna banka. Dunaj se je za malenkost okrenil na 8,0108, dočim je Berlin oslabeel. V drugih devizah ni bilo pomembnejših sprememb.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda pod vplivom Beograda postopila. Kas se je trgovala včeraj po 432 in za december po 437,50, dočim se je koncem decembra tečajna zaključevala prompna po 432, za december pa po 441—442. Investicijsko posojilo je ostalo v glavnem nespremenjeno na 85,50—86. Tečaj agrarnih je zaradi vnovčenja kupona (2 Din) sorazmerno nižji.

Za bančne vrednote ni bilo posebnega zanimanja, dočim je bilo na tržišču industrijskih papirjev za malenkost živahnije. Drava se je trgovala včeraj po 535, Danica po 52, Dubrovačka pa po 490—495.

Ljubljana. V prostem prometu so notirali: Berlin 13,5675, Budimpešta 9,9297, Carli 10,937, Dunaj 8,0109, London 276,18, New York 57,95, Pariz 222,48, Praga 168,77, Trst 298.

Zagreb. Prosti promet ni zabeležil nikakih sprememb.

Curih. Zagreb 9,13, Pariz 20,3025, London 25,20, New York 519,675, Milan 27,215, Praga 15,46, Berlin 123,795, Bruselj 72,22, Dunaj 73,10, Budimpešta 90,615, Varšava 58,225, Bukarešta 3,135, Sofija 3,745.

Blagovna tržišča

Novosadska blagovna bora (3. t. m.) Tendence mirna. Pšenica se je dalje pocenila. Promet: 22,5 vagona pšenice, 14 vagonov moka, 28 vagonov turščine in 1 vagon ovas. Pšenica: baška in sremska 245 do 247,5; banatska 242,5 — 245. Ječmen: baški 255 — 260; pomladni 285 — 290; banjski 295 — 300. Oves: baški 250—255. Turščica: baška, za december — januar 260 — 265; za marec — april 287,5 — 292,5; za april — maj 290 — 295; umetno sušeno 272,5 — 282,5. Moka: »09« in »09g« 850 do 365; »2« 335 — 345; »5« 815 — 825; »6« 270 — 280; »7« 250 — 265; »8« 205 — 215. Otrobi nespremenjeni.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (2. t. m.) Razpoloženje

Iz življenja in sveta

Dva, ki gleda nanju ves svet

Hoover
kandidata za prezidentsko mesto v Ameriki

Smith
kandidata za prezidentsko mesto v Ameriki

„Atlantik še ni premagan“

izjavlja dr. Eckener, ki pripisuje zasluge srečne vožnje iz Amerike v Evropo posadki zrakoplova. — Ocean je zavrata nejši nego se misli

Šele sedaj se doznava podrobnosti o povratni vožnji »Z. L. 127« iz Amerike v Evropo. Dr. Eckener se sicer z vsem pohvali in tudi pasažirji pravijo, da so se vozili udobno, vendar vodja poleta ne prikriva nevarnosti, katerim je izpostavljena vsaka prekomorska akcija z vodljivimi zrakoplovi. Na slavnostni pojedini, katero mu je priredila na čast mestna občina v Friedrichshafenu, je dr. Eckener imel govor, v katerem je rekel:

«Kot star morjeplovec in sin nemške obale si nisem nikoli prikrival, da je treba mnogo poguma za vožnjo čez Ocean. Na povratku iz Amerike v Evropo me je morje o tem poučilo še enkrat. Vozili smo z brzino 130 milj južno od rta Neza. Pri Novi Fundlandiji smo zabredli v takšen vihar, da nam je hotelo pretrgati zrakoplov na dvoje. Znižali smo brzino za polovico. Pol ur smo se obupno borili z orkanom. Kakšno moč je imel vihar, smo spoznali šele pozneje, ko smo ugotovili, da smo potisnjeni na sever. V najhujšem klobuštranju viharja smo videli pod seboj ledenike, ki jih je gnal tok od Labradorja proti jugu. Takrat sem spoznal, da je Atlantik mnogo bolj zavraten kakor se domneva. Zrakoplov se je seveda obnesel, in v tem oziru gre vsa hvala in priznanje graditelju dr. Dürru. Cel pa je ostal samo zategadelj, ker smo vozili skrajno previdno in počasi.

«Zeppeline» bo treba graditi iz močnejšega materiala in jih bo treba opremiti še z močnejšimi stroji. Šele potem bomo povsem varni pred divjostjo elementov v zraku nad morjem.»

Kako se živi na vožnji v zrakoplovu?

Pravega dnevnega reda ni. Pasažir se zbudi, kadar ne more več vzdržati pod volnenimi odejami. Nič ne pomaga, če greš v posteljo še tako dobro oblečen in celo obut. Ne nogavice ne živote in pijame ti ne pomagajo dosti. Po treh, štirih urah te začne pritiskati mraz in te prisili, da vstaneš. Navadno greš t. k. v umivalnico, da se osvežiš z vodo. Tam tudi lahko telovadiš.

Kava pride na mizo kadar nanese slučaj. Če te žejja med vožnjo, recimo ob petih zjutraj, ne moreš teči v kuhinjo in si natočiti kave iz posode. Zato pa stoji kava vedno na mizi, da si jo lahko natočiš poljubno.

Tudi za obed ni nobene določene ure. Na mizo pride jed, kadar je pač skuhana. Pri kosilu se navadno dosti pije. K sreči je bilo na krovu dovolj vina in whiskeyja, pa tudi konjaka in drugih likerjev. Po obedu pasažirji posedi pri mizah in kade. Vmes radi pijejo. Vsi, ki so se vozili iz Amerike v Evropo, so navidez veliki prijatelji vina, vendar jim je treba priznati v čast, da se ni nihče opil.

V nasprotju z ladjami, se na »Zeppeline« ni nič kartalo. Potniki, ki so si zagurali mesta na zrakoplovu, so pozabili pik in karo doma. Edino razvedrilo je nudil pasažirjem gramofon.

Večerje so navadno mrzle in prav tako neprisiljene kakor vsi drugi obroki. Tudi glede obleke veljajo skozi in skozi demokratična načela: zaradi navzočnosti ge. Adamsove, edine dame med potniki, so nekateri Američani izprva prihajali k mizi v smokingu. Ga. Adamsova jih je kmalu rešila preoblačenja, ker si je dala servirati zajtrk, obed in večerje v kabini. V ostalem so se držali pasažirji nekakšne etikete samo v začetku. Mraz in hlad sta jih pozneje izpreobrnila in prisilila, da so gledali tudi na obleko z utilitarne stališča. Bilo je namreč dobro vse, kar je le človeka ščitilo pred mrazom. Najbolj je potnike zeblo v roke.

Pogovori na zrakoplovu so se ponajveč sukali okrog predmeta, namreč prekomorske vožnje. Tisti, ki so leteli prvič, so lepo molčali, ker niso znali nič povedati. Prekomorska vožnja zahteva namreč posebne izraze in novinec se lahko strašno blamira, če se ne spozna v njih. Treba se je torej učiti najprej besed in šele potem začeti govoriti ta »jezik«.

Oboževani Valentino nima lastnega groba

Rudolfo Valentino, najbolj oboževani kinozvezdnik svojega časa, je še vedno brez lastnega groba in leži po usmiljenju dobrih ljudi v tuji grobnici. Njegove množične častilke v Ameriki še niso mogle zbrati dovolj denarja, da bi mu sezidale mavzolej.

Ko se je razvedelo, da je Valentino umrl, je ponudila filmska pisateljica Jean Mathisova za provizoričen počitek filmskega igralca svojo lastno grobnico na pokopališču v Hollywoodu. »Počivaj mirno, dokler ne pridem za teboj!« mu je dala vklesati v spomenik. Dobro leto dni pozneje je umrla. Valentino je moral odstopiti grob lastni grobnice. Preložili so ga v grobnico, namenjeno za Jeaninega moža.

Cim so ga prepokali, pa so se slišale tožbe in zgražanja zaradi tega, ker počiva v tuji zemlji. Sestavil se je odbor, ki je začel zbirati prispevke za grobnico; zbrati bi morali v ta namen dva milijona frankov. Nabirale pole so šle po vsem svetu na naslove najodličnejših vseh, moških in ženskih, zvezdnic, zvezdnikov in imovitih ljubiteljev filma. Denarja pa se je steklo jedva za petdeset tisoč frankov. Zdaj bodo skušali najti Valentino grob za to ceno.

Kratka je slava tega sveta; tudi na platnu živi junak samo toliko časa, dokler ga ne prehiti smrt.

Belgijskemu kralju Leopoldu II.

so odkrili v Namurju spomenik, ki ga kaže slika. Leopold II. se je odlikoval posebno s svojo kolonizacijsko politiko, ki je pridobila Belgiji bogato kolonijo Kongo.

Beda v rodbinah bivših oficirjev

Na Dunaju, blizu Mariahilferce, se je te dni odigrala bridka scena, ki nazorno kaže, v kakšno pomanjkanje in bedo so zabredle rodbine bivših aktivnih častnikov avstro-ogrske armade.

Neka 80letna dama, vdova po polkovniku, ki je umrl še pred svetovno vojno, je hotela izvršiti samomor. Prejemala je samo 104 šilinge (okrog 800 Din) pokojnine na mesec. Od tega denarja je morala živeti sama, poleg tega pa še preživljati svojo sestro, ki je vdova po ritmistrju, padlem v svetovni vojni. Mož je bil rojen izven ozemlja avstrijske republike in nasledstvene države si še danes niso na jasnem, katera naj vzame njega pokojnino v svoje breme.

Ta vdova ima 18-letno hčerko, ki že mesece in mesece išče dela, a ga ne more dobiti. Osemdesetletna dama, ki

Vojaški in civilni zakoni v Rusiji

Usodni mesec ruske žene. — Sezona tudi v bračnem življenju. — Vpliv vojaščine na ruskega kmeta, ko odsluži državni predpisani rok.

Mesec oktober — po pravoslavnem koledarju se konča šele našega 13. novembra — se v Rusiji slavi kot mesec boljševiške revolucije. Ta mesec pa je tudi mesec rekrutovanja in obenem odpuščanja iz vojaške službe. Dosluzeni vojak izstopi iz armade in tedaj se začne tragedija zaročenke in žena, ki so ponavadi že matere.

Ruski vojak se namreč redkokdaj vrne domov na kmete in sploh tja, kjer je živel pred vojaškim rokom. Je pa v Rusiji še neka navada, ki je ne najdeš drugje na svetu. Ruski vojak se lahko oženi tudi tedaj, ko vrši svojo kadersko službo. Usoda teh, lahko bi dejali »sezonskih« žena je kaj žalostna in jada. Rekrut se oženi, zahata k ženi na dom, ko pa da slovo vojaški obveznosti, zapusti tudi ženo in otroke, če mu jih je rodila. Mnogo vojakov se oženi takoj po vstopu v armado. Med njimi se časih še najde kateri, ki ostane zvest izbrani družici. Mnogo bolj problematični pa so tisti zakoni, ki jih sklenejo vojaki tik pred odpustom domov. Njih se okleneje navadno ženske, ki bi se rade naselile v kraju, kjer ima odsluzeni vojak pravico do nastanitve in preživljanja.

Ko začenjajo vojaki odhajati domov, stoji sezonske žene z gladno in prezbajočo deco v dolgih vrstah pred vojašnicami in na kolodvorih ter prejšijo na moše, da jim ne uidejo naskrivaj za vedno. Tiste, ki se boje, da bi jim zakonski tovariš pobegnil, vzdržujejo pravcato informacijsko službo. Tudi poveljniki polkov so ta čas veliki reveži. Žene jih oblegajo od zore do mraka, prosjajo in moledujejo okoli njih, naj jim gredo na roko in jadikujejo, da bi dobile vsaj alimentacije. Zaman! Najčeste se zgodi, da mož izgine brez sledu. Rusija pa je preširoka, da bi ga lahko našli.

So pa tudi slučaj, ko postopa ruska vojaška oblast z odsluzenci kaderskega roka zelo neusmiljeno. Tira jih od vojakov naravnost domov in jim ne da dovoljenja za naselitev v industrijskih in trgovskih mestih. V Leningradu, Moskvi, Kijevu, Tuli, Harkovu in Odesi se smejo n. pr. naseliti samo tisti vojaški odsluzenci, ki lahko z dokumenti izpričajo, da imajo tam najožje sorodstvo. Tu pa se začena pri mnogih kadrovcih špekulacija. Fant se oženi samo zategadelj, da dobi pravico naselitve. Kadrovci se torej ženijo oktobra meseca v velikem številu. Uradi za sklepanje zakonov jedva obvladujejo delo, ki ga jim nalaga čas zapuščenja vojaške službe.

Kadar se tak zakon sklene, dobi odsluzeni vojak dovoljenje, da se lahko naseli v mestu, kjer mu živi blizek sorodnik, t. j. žena. Čez nekaj tednov pa nastanejo med možem in ženo nesoglasja in potem sledi skoraj avtomatično ločitev. Bivši vojak pride vdrugič v urad, zahteva razporko, dobi dovoljenje, nakar zavzre ženo. Taki slučaj, da mož vedno lahko obdrži stanovanje, dočim si mora žena poiskati novega.

Zora voda

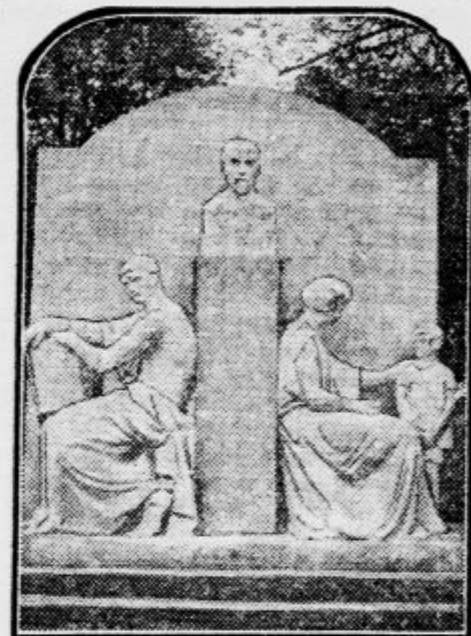
proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo. Zak. zašt. Odborena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, ZAGREB, Duga ulica 32.

402-4 Preprodajalec damo popust.

še videla boljše čase kakor jih mora sedaj doživljati, se je obesila na vrh. K sreči je sestra njeno namero pravočasno opazila in jo prestregla. Revici pa se je nato omračil um in so jo morali oddati v bolnico.

S kladivom po spomeniku.

Na pokopališču v Ponsu so odkrili spomenik znamenitemu francoskemu državniku Emilu Combesu. Govoril je prosvetni minister Herriot. Ko se je svečanost končala, je napadla skupina rojalističnih fašistov (came lots du roi) vpricho orožniške straže spomenik in ga barbarsko poškodovala. Med orožniki in skupino je prišlo do spopada, med katerim je bil eden napadalcev ubit.

Damske plašče

po meri, kroji v veleumetni izdelavi, iz modernega blaga. Atelje DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Italijanska špijonaža na Francoskem

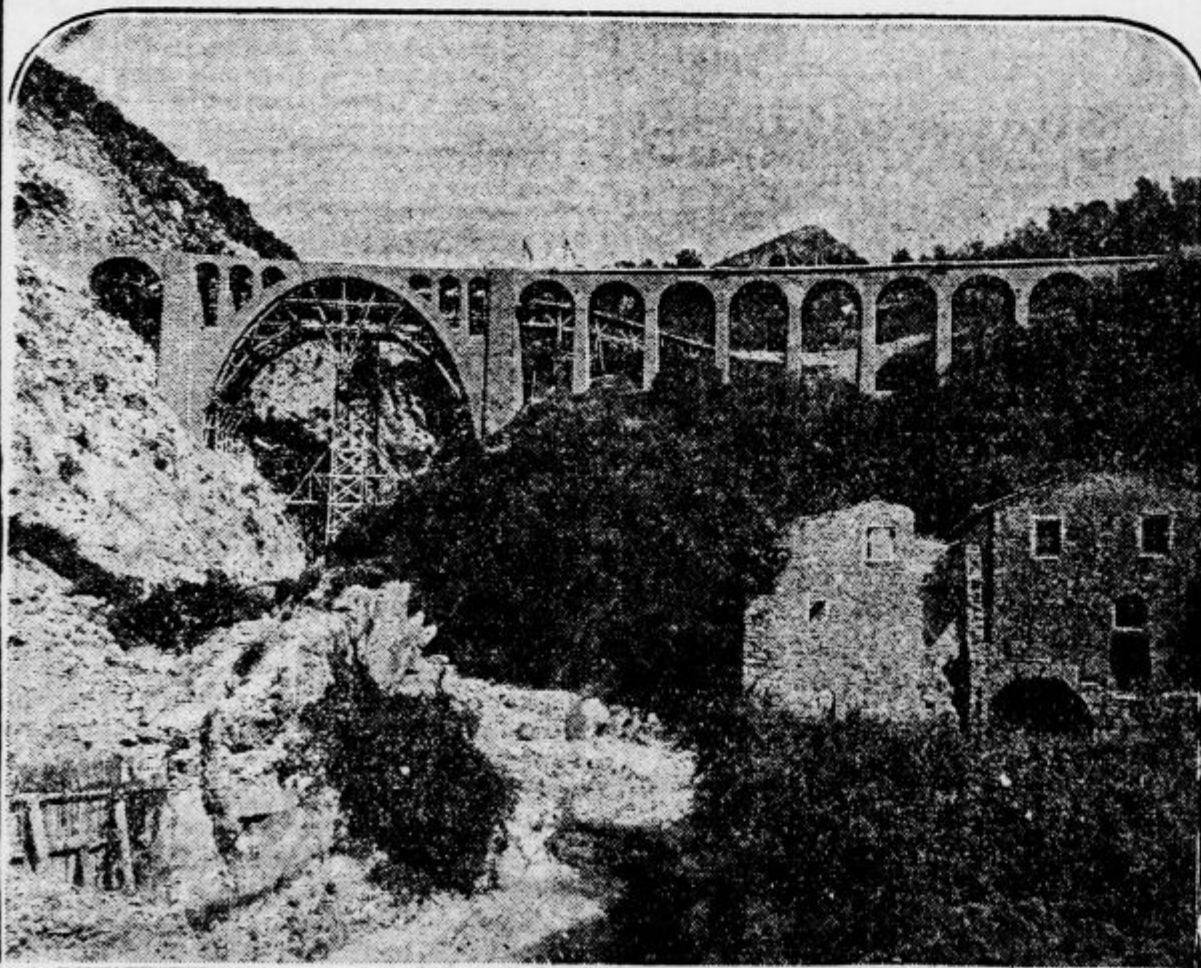
Italijanski vohun Vanelli, ki je bil aretiran v Lyonu, kjer je bil član italijanskega konzulata. Spodaj Luigi Nocazzani, ki ga je prišla francoska policija v Toulonu.

Pred novo poroko v visokih krogih.

Princesa Frančiška, hči vojvode Guiskage, in princ Krištof Grški, ki se bosta v kratkem zvezala pred oltarjem. Princ Krištof živi že več let z ostalimi svojimi sorodniki v pregnanstvu.

Startanje letal z ladje

V Travemündeju pri Hamburgu preizkušajo nov način startanja letal z ladje in njih pristajanje na njih. Na krmi novega kopalnega parnika »Rolanda« so zgradili poševno ploščad, ki jo drži močno ogrodje iz hlodov in na kateri leži hidroplan med vožnjo parnika. Ko ga pripravijo za start, spustijo s te ploščadi 8 m široko in 50 m dolgo letišče iz platna, ki ga vleče parnik za seboj in ki je ojačeno na svoji brežni strani z mrežo iz vrvi in žic. Po tem letišču, ki tvori s ploščadjo poševno ploskev, se spusti letalo komodno v morje in po drugi strani komodno pride na ploščad. Novota bo zelo dobro služila v sklopljenem prometu med parniki in letali, kakor ga uvajajo danes po vseh velikih obmorskih državah.

Nova železniška proga

se je otvorila te dni med Francijo in Italijo. Vodi iz Nizze v mesto Coni. Slika nam kaže viadukt pri Ebossieri na francoski strani. Zlasti na tej strani so morali na podoben način premostiti nešteto naravnih ovir in predreti nešteto gorskih vrhov. Iz Co-

nija ima proga direktno zvezo s Turinom. Proga je bila projektirana že pred več desetletji in so jo začeli graditi že pred vojno, toda iz različnih razlogov, predvsem konkurenčnega in vojaškega značaja, sta se mogli obe državi šele l. 1919. odločiti za dovršitev

Pierre Rey,

marseilleski Landru, ki je te dni umrl na posledični gladovne stavke v preiskovalnem zaporu. Rey ni hotel priznati umorov, ki so ga dolžili in se je sploh trdovratno branil kakršnekoli izjave. Slika ga kaže nekoliko dni pred smrtjo, ko je bil fizično že čisto propadel.

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

Ljubljanska drama.
Začetek ob 8. zvečer.
Nedelja 4. ob 3. popoldne: »Modri osliček«.
Mladinska igra. Izven. — Ob 8. zvečer:
»Dobri vojak Švejk«. Izven.
Ponedeljek 5.: Tajna dolga življenja. B.
Torek 6.: Kukuli. A.
Sreda 7.: Zaprtlo.
Četrtek 8.: Romeo in Julija. C.

Ljubljanska opera.
Začetek ob pol 8. zvečer.
Nedelja 4.: Ob pol 20. »Grofica Marica«, opereta. Izven.
Ponedeljek 5.: Zaprtlo.
Torek 6.: Faust. Gostuje g. Hugo Zathay. C.
Sreda 7.: Salome. Lanski B-abonma.

Sentjakovski gledališki oder.
Nedelja 4.: »Carodej«. Izven.
Narodno gledališče v Mariboru
Začetek ob 8. zvečer.
Nedelja 4.: »Gejša«. Znižana cena. Kuponi.
Ponedeljek 5.: »Gejša«. Gostovanje v Ptuj.

Nedeljske ljubljanske gledališke predstave. V nedeljo 4. t. m. popoldne ob 15. je v drami prva mladinska igra letošnje sezone. Vprizori se francosko delo »Modri osliček« Miškov. Zvečer ob 20. vprizori drama velezabavna vojaška komedija »Dobri vojak Švejk« z g. Cesarjem v naslovni vlogi. V operi se poje ob pol 20. »Grofica Marica« v čbijačni zasedbi. Vse tri predstave so izven abonmaja pri običajnih dramskih, odnosno opernih cenah.

Sentjakovski gledališki oder. Danes se ponavlja velezanimiva napeta detektivska igra v štirih dejanjih »Carodej« Edgar Wallace je znan širom vsega sveta vsled zanimivih opisov detektivskih in kriminalnih zadev. V »Carodeju« nastopa ves aparat angleške policije. Publika sama je zapletena v to izredno kriminalno afero. — Pridite, iščite in ugrabite. — Vstopnice se dobe od pol 20. pri gledališki blagajni. Začetek predstave točno ob 20. uri.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prosí p. n. gledališke abonente, da poravnajo tretji obrok svojega abonmaja najkasneje do 12. t. m.

Igor Stravinski: Oedipus rex

Besedilo mu je napisal Jean Cocteau, poleg Soupaulta, vodja francoske mladice, generacije. Cocteau se je po svojih pesmih in groteskah vneljal, zadnji čas obdelava osobito starogrške mite. Kolikor mi je znano, je razen Oedipa obdelal tudi Antigono. Pred poldruhim letom sem videl na odru v praškem »Osvobojenem teatru« njegovo grotesko »Svabta na Eifflovm stolpu«, ki si je za publiko neverjetno naglo pridobila. Glasbo k »Svabti« je delala cela pariška čestita, (udruženje šestih sodobnih komponistov). Za praško predstavo je glasbene točke oskrbel Jaroslav Ježek, tedaj še gojenec konservatorija. Je to pantomima, na vsaki strani odra pa po en gramofon, predstavljajoč recitator komentira in razlaga kretanje igralcev. Pove, kaj se dogaja, graja nedostatke (ki so pa predpisani), napove glasbene točke in njih avtorja, se smeji itd. Nekaj podobnega kakor čudaki v Prokofjevih »Treh granazah«.

Oedipusova tragedija je ista kot pri Sofoklovih dramih. Vse osebe pojo latinsko, le recitator od časa do časa skrbi za potrebo razlago ter napoveduje razvoj dogodkov. Stravinski je ustvaril nov tip opere. Ako bi nekaj posebnega iskali v preteklosti, bi morali iti nazaj do Maendla. Mogoče bi Wagnerjevega Parsifala kot »Bühnenweihespiel« mogli uvrstiti v ta tip opere. Po daljšem presledku rabi Stravinski zopet »velik orkester, ampak ne v romantičnem smislu. Delo ima 2 dejanji, bolj rečeno, dva dela, kajti zunanje dejanja skoraj ni. Glavno besedo ima zbor, ki ima isti pomen kot zbori v starogrških dramah. Poleg nekoliko moških ulog je le ena ženska, Jokasta. Kratka vsebina je sledeča: Na prošnjo zbora, naj bi Oedipus rešil Tebe uge, vidijo orakliji rešitev v tem, da se kaznuje morilec Oedipovega očeta. Ubojica je Oedipus sam, vendar se tega ne zaveda. Tudi ne ve, da je vzel za ženo svojo mater. Orakliji pokazuje na Oedipa, kraljica ga svari pred njim. Nadaljnje dejanje razodeva uboj in krvokrststvo, Oedipus se oslepi in gre v pregnanstvo. Jokasta umre v strahot.

Glasba je objektivna, bachovska. Nobenih čustvenih iluzij ne najdeš, asketski čistost se dejanje stonuje, z asketskim mirom prenašajo prokleti svojo usodo. Orkester je podrejen zboru in solistom, ki se v staroklasičnih figurah dvigajo in vopet umirajo. Stravinski je danes v glasbi tisti, ki dikтира smer. Hvaležni moramo biti zlasti glasbeniki upravi in opernemu vodstvu, da nas tekem enoletnega obstoja tega genialnega dela že počasti z njega izvedbo in nam da prilike k študiju.

Slavko Osterc.

Iz komične opere

(Slavko Osterc. — Muzikalni sketch v enem dejanju.)
Sangvinik, bivši kapitan Dubreuil se je preselil v svojo mlado nečakinja, ovdovelo Julietto, v Pariz, kjer ji je našel ženina, trgovca Charvalua. Ker je ta pozabljiv, si zapiše v beležnico vsak korak, ki ga ima opraviti naslednjega dne. V komični operi

najle njegovo beležnico Rasul Gerard, ki usodnega dne izpolni osem zabeleženih točk mesto Charvalua. Poslednja točka je snubitev Juliette, ki konča uspešno za Rasula. Charvalua pride tik pred koncem iskat beležnico in izve, da je vse točke izvršil mesto njega Rasul. Dubreuil je vesel, ker za njegov željo pričakovano povratek v Brazilijo ni več ovir in ker se je rešil »zopne« komorne Roze.

Glasbeni del sestoji iz kratke orkestralne predigre in sedmih točk, h katerim se poje, recitira in govori, — med posameznimi točkami je proza s spremljevanjem tolkal.

O Kecku basista Draga Zupana v zagrebški operi, ki ga je pel letos prvič, objavljajo zagrebški listi kaj laskave ocene. Tako piše n. pr. »Morgenblatt«: ... Drago Zupan je imel sprito izbornih kreacij Filzla in Križarja težko stališče. Skušnjo je prestal dobro. Obvladal je to težko pevsko partijo s posebno trdnostjo in je prinesel na oder mnogo iskrene in izvršne komike. »Novosti« hvalijo pri Zupanu izredno dikežo ter pristavljajo, da je bil v celoti odlični. Veseli nas, da moremo zopet enkrat zabeležiti jako uspeh nastop slovenskega pevca na izvenslovenskem odru.

Vaša Prihoda je te dni koncertiral na Dunaju in v Gradcu. Na programu je imel Pfitznerjevo sonato v E-molu, Bachovo »Chaconne«, Elgarjevo »La capricieuse«, Čajkovskega »Serenade melancolique« in nekaj drobnejših kosov. Spremljal ga je njegov stalni partner Charles Cerne.

»Rusalka« v beograjski operi. V beograjski operi so pred kratkim peli Dvořakovo »Rusalko«. Režiral jo je g. Knittl, dirigiral pa naš rojak g. Brezovšek. Naslovno vlogo je pela ga. Zaludova. Predstava je bila dokaz, da stremi beograjsko gledališče resno k visoki umetnosti.

Zdenka Zikova v Lovu. Ga. Zdenka Zikova, bivša članica ljubljanske in zagrebške opere, je gostovala prošle dni na Poljskem, v Lovu. Pela je v Puccinijevi »Tosci«, ki ji je prinesla doslej na vseh odrih ogromno priznanje. Poljski kritiki, ki so vajeni najboljšega okusa, podčrtavajo izredno kulturno pevkega glasu, v zadnje tančine premišljeno igranje in veliko sposobnost umetnice za dramatične vloge. Občinstvo je g. Zikovi ploskalo ob odprtem odru in jo je po posameznih dejanjih vedno iznova klicalo pred zastor.

Vijoliński koncert. Absolvent praškega, berlinskega in pariškega konservatorija g. Vlastimir Ječić priredi v petek, dne 9. t. m. v Filharmonični dvorani vijoliński koncert s sledečim sporedom: Corelli: Sonata, Cui-Orientalka, Dohnani: Allegro, Bach: Koncert v a-molu, Schubert: Uspavanka, Sarasate: Ciganske melodije, Kubelik: Saito mortale. Pri klavirju kapelnik Balatka. — Vstopnice bodo v predprodaji od torka dalje v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

Grazia Deledda - Concha Espina. Zadnje Noblovo nagrado za literaturo je prejela italijanska pisateljica Grazia Deledda, za letošnjo pa se poteguje in ima baje največ izgovodov Španjolka Concha Espina. Noblova literatura se je torej poženčila. Maksim Gorki in Otakar Březina zamažata dekata nanjo. Espina de Serna je doma iz Asturije in si je stekla priznanje z opisovanjem običajev med svojimi ožjimi rojaki.

Mladinski koncert pevkega društva »Ljubljanski Zvon«. V nedeljo 11. t. m. dopoldne ob pol 11. uri bo v Unionski dvorani mladinski koncert, ki ga priredi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Na koncertu sodeluje poleg društvenega zbora pod vodstvom

g. Zorka Prelovca operni pevec Julij Betetto in kapelnik Nefat in Svetel. Besedilo razlaga g. Lujo Drenovec. Na sporedu so solospeli ter mešani zbori brez spremljevanja in s spremljevanjem klavirja in harmonije. Sporedi, ki veljajo obenem za vstopnice, se dobivajo po vseh ljubljanskih šolah, pa tudi v Matični knjižarni. Spored stane 3 Din.

Trije balet v zagrebškem gledališču. V Zagrebu so imeli te dni baletni večer, ki je nudil tri premijere: Gounodove »Orgije eter«, Sibeliusov »Na vratih kraljestva« in Stravinskega »Ognjenega ptica«. Vse tri plesne je nastudiral nov plesni mojster zagrebške opere Teodor Vasilev. Dirigiral je skladatelj in kapelnik Gotovac.

Razstava angleških umetnikov v Jugoslaviji. V Zagrebu se je že sestal odbor, ki bo pripravil odnodo razstavo angleške umetnosti. Kakor smo na tem mestu že zabeležili, se bodo slike angleških umetnikov kompletne prenesle z mednarodne razstave v Benetkah. Razstavljene bi bile najprej v Ljubljani, nato v Zagrebu (v drugi polovici decembra) in naposled v Beogradu. Prihodnjemu pomlad na nameravajo naši angleški prijatelji prirediti razstavo jugoslovenske likovne umetnosti v Londonu.

Dr. Slavko Ježić: Francuska književnost, do kraja klasičnega doba (842—1715). Zagreb, 1928. — G. tajnik hrvatskega pisateljskega društva je silno marljiv. Na tem mestu sem že 1923. poročal o njegovem romanu »Brak Male Rac«. Sedaj pripravlja zbirko izvirnih pesmi in snopci novel, izdaja francosko biblioteko, namreč tekste s komentarji (Scribe, Molière, Penault, lirika), piše predgovore in prevaja iz franc. slovstva (Le Bon, Prevost, Seignobos, itd.), piše slovnice in slovstvene zgodovine. Tako je objavil med drugim književno ostavščino Fr. Frankopana, danes pa pošilja v svet 407 strani debelo knjigo o francoski književnosti. S tem je zamašil vrzel, ki jo je čutila celokupna SHSija. Pričujoči priročnik ni poljudno delo, saj je namenjeno v prvi vrsti dijakom, profesorjem in v obče razumnim ljudem, ki išče točnih informacij in zanesljivega voditelja. Dr. Ježić si je prizadeval, da bi očital vsakemu i kulturno ozadje in okolico, v kateri so živeli posamezni pisci. Tako čitaj zvezo med umetnino in življenjem. Pohvalno je tudi to, da navaja mimogrede najznačilnejše izreke ali stihne obravnavanih pisateljev kar v izvirniku. Knjiga zasluži priporočilo. Upati je, da bo tudi drugi zvezek (18.—20. stol.) prirejen na tako vester način. — A. D.

„Križanka“

Pomen besed.

Vodoravno: 1. slovenski železniški strokovnjak; 5. slog; 6. predlog; 7. oziroma (kratica); 8. predlog; 9. pesnietev; 11. nota; 12. geometrični lik; 15. naps na križu; 16. vprašalna naslonica; 17. kl; 18. dragocena tekočina (2. sklon); 20. prislov načina; 21. natančen človek.

Navpično: 1. del telesa; 2. del obraza; 3. vozilo; 4. dragulj; 10. predlog; 11. ital. zaimek; 13. grad v Rimu; 14. prepirljiva ženska; 18. krajevni prislov; 19. del atoma.

Rešitev križanke »Nagrobni spomenik«

Vodoravno: 2. kap; 4. rudar; 6. Kopitar; 7. večer; 10. lanac; 13. Peladan; 15. Malmgreen; 17. konji; 18. atril; 20. ortak; 21. Savko; 22. si; 23. ode; 24. cola; 27. Vazo; 30. nun; 31. ora; 33. A. Z.; 35. c. k; 36. L. T; 37. kl; 38. Nemea; 40. Tibet; 42. Saar; 43. kolo; 44. Venezuela; 46. sa; 47. la; 48. god; 50. Klara; 52. tvr; 53. ra; 55. Erika; 58. ufa; 60. nož; 62. Borah; 64. Kum; 65. kapetan; 70. uz; 71. redek; 72. ker; 74. boter; 75. strihlin; 77. sol; 79. Tunel; 81. Menahem; 86. ded; 88. Romul; 89. he; 90. brolog; 91. lak; 92. Alhambra; 94. kos; 96. sokol.

Navpično: 1. Radič; 2. kupec; 3. pater; 4. rov; 5. rar; 8. Kalmik; 9. Madras; 10. Lella; 11. nag; 12. Caeta; 13. Panteon; 14.

nervozna; 15. Moric; 16. nikdo; 17. kos; 19. Joe; 25. lucerna; 26. Anka; 27. volt; 28. artikel; 29. Hans; 32. sto; 34. Zuv; 37. kela; 39. maes; 41. bala; 45. Zadar; 48. li; 49. or; 50. Kette; 51. Avala; 54. Rif; 56. run; 57. kam; 59. kor; 60. nom; 61. čak; 62. Buzet; 63. Haron; 64. kuks; 66. peti; 67. eden; 68. ter; 69. A. K; 73. R. R; 74. b. h.; 76. ton; 77. sum; 78. led; 79. teloh; 80. Lehar; 82. er; 83. nob; 84. amra; 85. Hull; 87. deka; 91. L. B; 93. sok; 94. ko; 95. so.

Sokol

Navodila JSS za proslavo 1. decembra

Sokolstvo proslavi tudi letos, kakor vsa letošnja, v smislu sklepa II. sabora svoj sokolski praznik na dan 1. decembra. Starešinstvo JSS je izdalo na predlog prosvetnega odbora okrožnico, ki je priobčena v »Sokolskem glasniku« št. 21. Iz nje po posameznem naslednje: Vse članstvo naj se zbere ob gotovem času v društveni telovadnici k proslavi. Priloge naj se tudi naraščaj in deca. Društveni starosta, načelnik ali prosvetar naj v primernih besedah pojasni zbranim pomen dneva. Dalje je treba opozoriti prisotne na II. jugoslovski vsesokolski zlet, ki se bo vršil 1. 1930, v Beogradu in za katerega se je treba pričeti že sedaj pripadati, da uspešno slovenije. Leto 1929. bo slavilo jugoslovsko Sokolstvo 10-letnico svojega ujedinjenja v jugoslovski sokolski savez. Tudi na to dejstvo naj se opozori članstvo in naraščaj s pozivom, da se delo vsaj potroji, da bomo ob jubileju pokazali sadove dosedanjega dela.

Po nagovoru pa naj se izvrši na svečan način zaobluba novega članstva. Pri tem mora biti prisoten ves društveni odbor in prednjaški zbor, novi član pa položi zaoblubo v roke brata staroste. Ako ima društvo zastavo, jo mora praporščak ob priliki zaoblube razviti.

Poleg te interne slovesnosti čaka vse članstvo po društvih še druga velika naloga. Treba je pristopiti k podrobnemu delu za razširjenje naše organizacije in spominjati se moramo vseh onih mož in žen, ki so doprinesli vse za blagobit domovine. Sokolska mladina naj okraši njihove grobove, ki so v kraju društvenega delovanja, in se na ta način spomni njihovega dela, požrtvovalnosti, vztrajnosti in žrtve.

Ob priliki proslave ujedinjenja se spominjate tudi naših sokolskih obmejnih društev, prinesite knjig za njihove knjižnice, pomagajte jim s podporami saj s tem vršite važno nacionalno in socialno delo. Mnogo storimo za naše duhovno ujedinjenje, ako pomagamo drug drugemu in se tako bliže spoznamo tudi v bratski ljubezni.

Naloga Sokolstva je, da pokaže vsej javnosti, da tudi v teh težkih časih visoko povzdigne svoj glas in pove, da je ono za našo lojo Jugoslavijo, za skupno državo, toda ono je tudi za očistitve vseh sedanjih prilik, ker hoče močno in spoštovano skupno zajednico. Nočemo se vmešavati v politiko, toda pravico imamo, da povemo na naših sestankih kot državljani in Sokoli, da hočemo storiti vse za okrepitev državne misli in poglobitev bratskih odnosov med posameznimi plemeni našega naroda.

Sokol na Viču vabi vse napredno občinstvo in članstvo ljublj. sokol. društev na telovadno akademijo, ki bo drevi ob pol 8. v dvorani Sokolskega doma na Viču. Po akademiji družajni večer s plesom. — Jurij pa bo sestanek članstva ob 8. zvečer glede proslave 1. decembra. Bratje in sestre, udeležite se sestanka polnoštevilno! Zdravo! Odbor.

Odborova sela JSS in zbor župn' načelnikov je sklican na zasedanje na 15. in 16. december v Ljubljano. Na dnevnem redu so poročila savezne uprave in tehniškega odbora ter gospodarskega odbora. Dalje bo govora o prireditvah v letu 1929. in o II. vsesokolskem zletu v Beogradu 1930. Važna pa bo tudi seja sokolskega manjšinskega odbora, kjer bo referiral br. Buč iz Splita o »položaju in posledicah netunskih konvencij«.

Sokolski glasnik št. 21. prinaša na naslovni strani veliko sliko osvoboditve dne 29. oktobra 1918. v Ljubljani na Kongresnem trgu ki bi se lahko po vsej pravici imenoval Trg Svobode. Vsebuje pa dalje navodila starešinstva za proslavo 1. decembra in nato razne aktualne članke iz sokolskega življenja. Osobito pozornost pa bo

KOLINSKA CIKORIJA JE RES IZBORNA

gotovo vzbudil članek, ki citira uradno poročilo italijanskega zunanjega ministrstva o stanju Italijanov v Dalmaciji, ki jih je glasovno italijanskega urad. štetja samo 6802 duši. Brt Madiraca iz Trogrira se spominja težke rapalske pogodbe, br. dr. Fux povdarja pomen 21. oktobra za Čehoslovake. V slovenskem pregledu je dalje priobčena zahvala lužških Srbov za pozornost ob priliki škopjanskega zleta v lužskem jeziku. Dalje je omenjena udeležba Sokolstva na razstavi »Tiske« v Ljubljani, nakar sledijo savezne, župne in društvene vesti.

Prijatelj radia!

Preskrbite si prvovrsten užitek! z INGELEN 3-čevnim sprejemalcem vseh valov in

z INGELEN Figaro zvočnikom z umetniško svileni sliko. Mnenja odjemalcev o teh aparatih so v »Ingelen Radio Nachrichten«, ki so izšle v 400.000 izvodih in jih dobite v vsaki trgovini.

Našega sprejemalca dobite: v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5, pri Radioval. Kongresni trg 3, ter pri Franc Bar. Mestni trg 5. 132 19.45: Orkestralni koncert.

Kadio

Izvlaček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 07 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Darenty 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw).

Nedelja, 4. novembra

LJUBLJANA 9: Prens cerkvene glasbe iz franc. cerkve. — 11: Lahka godba radiokvarteta. — 13.30: Predavanje o prazgodovinskem človeku. — 16: Lahka glasba. (Tercet iz Siske). — 17: Veseloliga in predavanje o gledališču. — 19.30: Prens »Grofica Marice« in opere. — ZAGREB 11.30: Dopoldanski koncert. 20: Prens opere iz nar. gledališča. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 18: Arie in pesmi. 19: Koncert orkestra. — 20.20: Schubertov večer. — 21: Godba na pihala. — VARŠAVA 18: Večerni koncert. — 20.30: Prens iz gledališča. — DUNAJ 10.20: Koncert. (Sängerklub). — 11: Godba simf. orkestra. — 16: Popoldanski koncert. — 20: Mozartova komorna glasba. — 20.35: Lahka glasba. — STUTTGART 20: Koncert orkestra in solistov ter mešan večer. — BUDIMPEŠTA 17.15: Lahka godba. — 19.30: Dramski večer in ciganska godba. — RIM 20.45: Koncert zbora in orkestra ter Mascagnijeva opera »Prijatelj Mirkio«. — STOCKHOLM 19.15: Zborov in orkestralni koncert. — Lahka godba.

Ponedeljek, 5. novembra

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba in borzna poročila. — 19: Francosčina. — 19.30: Zdravstveno predavanje. — 20: Koncert radiokvarteta. — ZAGREB 17.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Prens iz gledališča. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Pevski in klavirski koncert. — BRNO 19: Koncert orkestra. — 21: Kabaretni večer. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16.15: Koncert kvarteta. — 20.05: Mednarodni koncert narodnih pesmi. — 21.05: Recitacijski večer in lahka godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Koncert neapelske glasbe.

Torek, 6. novembra

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba in borzne vesti. — 17: Lahka glasba. — 19: Nemščina. — 19.30: Predavanja iz vojske. — 20: G. Premij igra na orgle. — 21: Academic Danc-band. — ZAGREB 17: Popoldanski koncert lahke godbe. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19: Koncert tamburaškega zbora. — 20: Suppljeva opereta »Boccaccio«. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 17.30: Glasba za mladino. — 20.05: Puccinijeva opera »Willis«. — BERLIN 21: Koncert sodobne glasbe. — STOCKHOLM 17: Zborov koncert in voljska godba. — 19.30: Mozartova opera »Don Juan«.

Sreda, 7. novembra

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba in borzne vesti. — 17: Otroška prireditve. — 19: Srboburščina. — 19.30: Predavanje o Dalmaciji. — 20: Koncert narodnih pesmi. — ZAGREB 17.30: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncert Wagnerjevih skladb. — BRNO 19: Čajkovskega pesmi in klavirske skladbe. — 20: Proslava skladatelja Kvapija. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 20.10: Citanje, veseloliga in lahka glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Prens opere iz gledališča.

RABITE TUNGSRAM Barijeve elektronke

Vinko Mazi:

Kdo bo prvi?

Prijazen dan je bil na lanjske Vse-svete. Nikogar nisem imel na pokopališču; kaj bi se drenal iz cile radovednosti med tisoči, ki imajo ali pa tudi nimajo tam opravka. Vem, da je mnogim tako prerivanje v valovih množic užitek, skoro da življenska potreba. Meni je bilo od nekaj zoperno. Vzel sem sabo Silvo in Boruta in smo se odpeljali s prvim vlakom v Zasavje. Nameni mi smo se na Sveto planino, kjer so bili nedavno otvorili turistično zavetišče.

Po navadi se mi kmalu razpršijo podobnosti takih izletov, da mi ostane komaj medel, pretrgan spomin na pot in kraje, ki mi morda niso dali posebnih prilog in dojm. Teža dne pa se spominjam začeta dobro in se mi zdi, da ga ne bom pozabil nikoli, čeprav ni bilo v njem skoro nič nenavadnega. Natanke vem, da smo baš še ujeili vlak. Če bi nam bil ušel, bi bilo to zgolj po moji krivdi, ker sem se predolgo obiral okrog zaprtih trafik. Sprevodniki so že zapirali vagon, ko sem se perival k peronski opaldi. Otroka sta vpila za mano, pa kaj je meni vlak brez tobaka!

Sicer sem doma zatrdno sklenil, da ta dan ne bom kadil. Prav za prav sem to skoro slovesno obljubil ženi in ko bi ne bilo tako velikega praznika, bi se nemara še pridružil povrh. Kajti me je žena jako neverno pogledala in ni rekla ne bev ne mev. Ona že ve, koliko drži taka obljuba. Komaj mimo prve trafike, pri drugi pa se že klavirno razčesne. Na poti od trboveljske postaje je minila dolga vrsta umazanih hiš ob še bolj umazanem potoku. Otroka sta se skoro plašno ozirala v to puščavo, dokler nismo zagledali drobne lokomotive, hropeče s težko obloženimi vozički proti postaji. Borut je dejal ves navdušen, da bi vzeli domov to »igračko«. Po vsej sili se je hotel peljati na zadnjih vozičkih, ki so tekli prazni. Premotil sem ga šele s tem, da se bomo peljali zvečer, ko pojdemo nazaj.

Onkraj pokopališča, kjer je v teh zgodnjih urah mrgolelo ljudi in luči, smo krenili strmo v brb. Dolina je kmalu ostala v megli, nas pa je zalilo razkošno jesensko sonce in morje čudovito žarečih barv odmirajočega listja. Čez dobro uro smo se že solnčili na grebenu nad cerkvijo in uživali prelep razgled. Kum je stal tako blizu, da bi se mogel skoro pogovarjati z njim. Se daljni notranjski Snežnik se je primak-

nil v gore prečisti jasni tja do Velike gore in Mokra, Niti najrahljša sapica se ni ganila, da ne bi motila tega velikega sijaja.

Spodaj so prihajali ljudje iz cerkve in se porazdelili med redke grobove. Prizigali so sveče in nemo upirali pogled v mirne plamene. Tedaj me je vprašal Borut:

«Ali ljudje povsod umirajo?»

«Povsod.»

«Tudi kralj in papež?»

«Tudi.»

In če umro samo stari ljudje?

Dejal sem mu, da umirajo tudi mladi, kakor pač nanese. Smrt da ne kosi po vrsti.

To mu ni šlo v glavo. Kako tudi, saj mu je bilo komaj pet let.

«Kde pa bi pri nas prvi umrl?» je vprašal brez nekega časa.

«Ne vem.»

«Jaz mislim, da bo stara mama prva.»

«Zakaj?»

«Ker je stara in zmerom kašlja.»

«Morda pa ne bo ona prva.»

«Bo, bo.» je vztrajal v svoji naivni logiki. «Ona bo prva, potlej boš ti, za tabo bo mama, potlej Silva in Breda in Sonja in potlej bom jaz.»

Silva je bila huda, da je imenoval

njo takoj za mamo in se je uprla: «Kaj pa ti veš!»

«Pa vem!» je trdil in iznova našteval vrsto.

Toliko da si nista skočila v lase, ker je Silva pretila, da bo povedala stari mami, kaj je govoril o njej in da ga stara mama ne bo imela nič več rada.

Pogledal je po postrani in se namrdnil: «Pa povej, češ!»

Kraljestvo mode

Bluze

Dolgo časa ni bilo garderobe, ki bi ne bilo v njej bluze. Veliko let je bila celo njen glavni del, potem je bila pa zopet dolgo skoraj pozabljena.

Brez uspeha so se razni modni saloni trudili, da bi pri modnih damah zopet zbudili zanimanje za bluzo, vendar je bila razen pletenega jumperja, ki si je povsod pridobil zmago, bluzi pozabljena in že je bilo podobno, da ne bo nikdar več moderna.

Sele, ko so prišli v modo zopet kostumi, ki so imeli skoraj isto žalostno usodo, kakor bluze, se je povrnila z njimi zopet tudi bluzi in dogodilo se je nekaj nenavadnega: kakor je bila prej bluzi zavržena in obsojena, tako je naenkrat bila sprejeta z navdušenjem in modna dama sama je bila oni faktor, ki je od modnih ateljejev zahteval, da se bluzi povrne v stari svoj sijaj. Zato danes bluzi igra svojo nekdanjo vlogo in dominira v modi ne samo za vsakdanje in sportne namene, temveč tudi za popoldne in zvečer. Elegantni modeli se izdelani tako, da jih lahko kombiniramo z odgovarjajočim krilom in izpopolnimo v odlično obleko, tako da dveh delov skora ni mogoče opaziti in nikdo ne dvomi, da ima celo obleko pred seboj.

Medtem, ko so bluze za vsakdanjo uporabo kolikor mogoče skromne in iz same enega materiala, je elegantnejši mode večkrat sestavljen iz različnih tkanin, kar omogoča zelo lahko in koristno uporabljati ostanke raznega blaga. Z njimi dosežemo prav odlične učinke in na ta način po najcenejši poti pridemo do oblačila, ki učinkuje kakor najdragocenejši model. Skoraj ni materiala, ki bi ga ne mogli uporabljati za bluze, tako n. pr. volneno blago in blago, ki se pere, svilo za pranje in dragocene svilnate tkanine kakor tudi čipke.

Bistvena je seveda pri bluzah razen kroja in tkanine njena barva, ki odločuje ali bluzo rabimo pri delu, kjer uporabljamo nevtralne odtenke, ki tudi pri čiščenju ne delajo težav, ali pri popoldanskih modelih, kjer pa si izberemo črno, temno-modro ali drugo modno barvo, ki mora seveda harmonizirati z barvo krila.

Velik del zavzemajo v novi modi pleteni modeli, ki brez njih ni nobene garderobe, ker so prav tako praktični, kakor poceni in izredno dekorativni. Na tem polju najdemo najrazličnejše tehnike pletenosti.

Pletenine lastni izdelki

Vedno velika raznovrstna izbira. Po meri v najkrajšem času. Vsled lastne izdelave cene konkurenčne.

199 F. M. ROZMAN

En gros. Zidovska ulica št. 7. Detali.

kakor n. pr. v celem vzorčaste modele, ki so tkani na Jacquardovih statvah, nadalje enobarvne tipe iz trikoja, ki jih lahko garniramo z kontrastno barvo. Apartni rižasti in progasti vzorci so sicer zelo priljubljeni, vendar pa so se v poslednjem času tudi ti vzorci morali umakniti zadnjič opisanim pleteninam, ki so izvedene v tako imenovani intarzijski tehniki ter niso več okrašeni s pravilnimi in simetričnimi ornamentmi, temveč so s pomočjo združitev ročnega dela s tehniko na stroju doseženi nepravilni vzorci, ki jih do sedaj nismo poznali pri pleteninah.

Na srednji sliki zgoraj vidimo sportni umper, kjer se njegovi raztreseni kubistični ornamentni prav dobro odražajo od begebarvne podlage. Take bluze ne nosimo samo pri sportu, temveč je zelo pripravna tudi za štrpaci in pri delu.

Popolnoma preprosto bluzo iz svile za pranje, ki se prilaga kostumu, nam kaže I. slika: prepašana je s pasom ter ima v ravni vrsti našite gumbce, dežji ovratnik in dvojno ovratnico iz tanke tkanine. Rokavi so spodaj širji in zopet stisnjeni z ozkim robčkom.

V službi radi nosimo telovniku podobno bluzo iz usnja, flaneli ali duvetina, ki je dlasti v mrazu zelo prijeten. Vidimo jo na tretji sliki zgoraj vrste, kako je opremljena z moškimi reverji in svetlimi manšetami.

Popoldanski model, pripraven tudi za starejše dame, vidimo na prvi sliki v spodnji vrsti. Ker ima ob strani povprečne

Elita
kožuhovina
plašči,
jopice
boe,
kožuhaste
telovnike
etc.
najceneje
L. ROT
Mestni trg.

En gros. Zidovska ulica št. 7. Detali.

robčke, napravi figuro kolikor mogoče sloko. Širok ovratnik z reverjem iz georgette ali gaze nežno rožne ali bele barve se odlično prilaga k prav takemu garniranju rokavov.

Posebno elegantno izdelano bluzo, ki ustvarja z na eni strani podaljšanim modernim krilom prav učinkovito obleko za obisk gledališča in druge prilike, vidimo v zadnjem modelu. Ta bluzi je narejena iz crepp-satfina, ki je kombiniran z enakobarvnimi čipkami. Širok, oprinajoči se pas, ki ga v sredini sklepa srednje-velika zaponka, podaja temu modelu posebno elegantno noto.

V splošnem imamo pa letos v vseh večjih trgovinah toliko novih modelov, da lahko računamo na največji uspeh bluze.

linija elegantne dame

modni atelije hity
d. z o. z. ljubljana

Nočna jopica

Če nočno jopico oblečemo čez nočno srajco, dobimo popolno domačo obleko za jutranje ure, zlasti če je opremljena z vezjenino, kar ji podaja več življenja. V poslednji dobi so priljubljene tudi vezene v

barvah, ki delujejo zelo živahno. Vedno pa mora biti taka jopica zelo ohlapna, da izpolni svoj namen. Obenem pa mora imeti pas, da jo drži skupaj in nabori ne ovirajo pranja. Naša slika priporoča model s širokim reverjem in vstavljenimi širokimi rokavi v obliki kelihov. Vsi robovi so nazobčani in obrobljeni z vezjenino, ki se lahko podaljša tudi v navpični smeri ter tako razdeli figuro na prav ugoden način, da je bolj sloka, kar je pri jutranjih jopicah, ki jih nosimo brez korzeta, vedno zelo priporočljivo.

Zdravniška posvetovalnica

G. prof. B. D. v Sp. Tako enostavna stvar ni, kakor si jo vsi mislijo; jedro je pa izluščeno. Mi vam na tem mestu ne moremo podati potrebnih kritičnih pojasnil, ker nimamo prostora. Dajte in naprosite priložnost kakega znanca, katerega gotovo poznate med zdravniki, naj vam stvar pojasni. — G. Č. L. v N. O. Zeleisu smo že tolikokrat povedali svoje mnenje, da je pač odveč se enkrat razpravljati o njem. To, kar ta »čarodej« izjavi, premore najmanj v kliniki in to v dovršenejši in solidnejši sormi. Motivi njegove čudnega udejstvovanja so pa bržčas precej kalni. Ne odrekamo pa njegovemu zdravljenju vsake vrednosti za neke ljudi, katerim je pomagala »hova« — vera, ne pa — on — G. M. T. v K. Je istina. — Posušene in potem zaliete ščurke kot iz njih napravljena tinktura in druge preparate, so zapisavali zdravniki še pred nedavnim časom kot diuretikum, t. j. kot sredstvo za odvajanje seči. — G. T. D. v R. 2 odstotni boraks — glicerini, čigar uporabni količini pridenite spri po 1 žlico vode. — G. A. S. v Z. R. Kravativam in slano učinkujejo drugim procesom v možganih, ki povzročajo »očiginsko kapa«, so največkrat krivci arterioskleroza, lues in boleznih srca in ledvic. 42. leto je nekaj mejnik, po katerem es kapi pojavljajo čedše, nego prej in so iz večine arteriosklerotične provenien. Napoved je odvisna od celotne

Ali ste še ravno tako lepi ako se odkrijete?

Ali se bojite vzeti klobuk z glave — ali radi storite to, da pokažete svoje lepe lase? Na vsak način je to odvisno od tega kako so negovani Vaši lasje. Ako boste za umivanje las rabili vedno le Elida Shampoo boste brhkejša in lepša, kakor ste bili kedaj popreje. Elida Shampoo bo napravil Vaše lase mehke kot svila ter ohlapne, lahne kot puh, zdrave in lepe. Vi boste vedno rada razoglava, ako bodo Vaši lasje dosledno negovani z Elida Shampoojem.

ELIDA SHAMPOO

okvare in niene umestitve, ki prvi vrsti odloča o življenju in smrti bolnika. Nevarna je kap pač vedno, ni pa nujno, da vodi k smrti, in da bi se njene posledice ne mogle več ali manj popraviti, v mladosti in ugodnih primerih celo popolnoma. Kar je pa možganske tkanine uničene, je seveda uničeno, za vedno. — Mentor. Radevol'e k svojčas od nas podarim navodilom pri našamo na tem mestu še vaše nasvete, ki brez dvoma niso brez zdravstveno-vzgojne vrednosti. Evo jih: 1. Bodi vesel in zadovolj. 2. Zadržaj strasti in muhavosti. 3. Ne vdajaj se afektom, pred vsem ne jezi. 4. Pot. ji in obvladaj samega sebe. 5. Kar delaš, če moraš, ne delaj z nevoljo. 6. Jkbi za reševosod in v vseh stvareh; red olepšuje življenje in štedi s časom, denarjem in labovolnostjo. 7. Ne razsinaj asa; ali delaj, ali počivaj. 8. Kroti svoje nagobe. 9. Uravnaj svoje življenje, čim bolj priprosto moreš. 10. Boji s snazem in zmeren — G. M? v P. Poskusite z jodovim natrijem katerega 1 g. azotipne na litru restilirane vode ali čiste deževnice. Oci te raztopine vzemite vsak dan po kosilu po 1 žlico. Zdravilo je jmati leto in Jan. — G. T. A. G. p. N. M. O. vzrokih »mavtovice« (psoriasis) ne vemo ničesar drugega, kakor da se pojavlja v gotovih rodbinah, ki kažejo izazit naklon k zaraževanju kože. Brez dvoma pa bolnzen ni nalezljiva — Bolezen se pojavi najprvo s prodorom kot sipa drobnih rdečih grčic ki se takol pokrilejo z drobno luskinico nazlo, asto in kma in dosežejo velikost leče pa do dinarja. Navadno so v celoti pokrite z lupinami ali puščajo tudi nepokriti rdeči rob na obodu. V tem štadiju se ne dajo lusčine lahko odluščiti. Če jih odtrgaš s silo, pa pod njimi nabrekla koža krvavi. V nadaljnjem razvoju naraščajo se zaražnine tudi nad 2 dinarsko velikost. se zraščajo druga z drugo se širijo in prodirajo, deloma pa celilo in tvorijo po svoji konfiguraciji v opredeljenih štadijih pokosto oblike lokov, obrnjenih s konveksitetami na venkaj. Tedaj se dajo lusčine tudi z lahkoto odluščiti ali odpadalo tudi same, na kar prične ood njimi še več ali manj nabrekla koža oblehati in plahiti. Ob času glavnega razvoja ie res koža taka, kot bi bila obrizgana z malto, kar je dalo boleznj tudi njeno ime — Bolezen ie lokalizirana navadno in v prvi vrsti na zunanje strani komolca in kolena, na lasišče, čelo in blizino uhljev — Bolezen ie v slošnem dobra — toda ima naklon k ponovnemu ponavljanju in se definitivno nač ne dazle-

Čiti — Zdravimo jo s toplimi obkladki in kopelmi, s kalijevim ali milom za mažo. Druga zdravila so katran in hrisarobin, nadalje belo precipitatio mazilo. Zunanje lečenje podpirajo kure z arsenovimi preparati, katere ie pa treba jemati še nadalje, ko se ie bolezen navidezno že popolnoma umaknila. — G. F. P. v M. Vaša zadeva, radi katere se več kot prekomerno razburjate, ni čisto nič nevarna in resna in tudi ne nuja. Predvsem se zaupajte svojim zdravnikom in ne čitate knjiž, ki vas samo mešalo in vas do nepotrebnem razburjajo in zdravite naiprvo svojo nervoznost. Vse ostalo vam bo potem »pridejano«. — Zato vam svetujemo da se v prvi vrsti umirite in se točno pokorite vašemu zdravniku, ki brezdvomno vašo strašno bolezen za zdravljenje katere ie vsak dan dragocen, kakor pišete, prav tako smeje omalovažuje kakor mi. — G. D. A. v R. Mazila, katera-koli so brez učinka Mršavost temelji navadno na podedovanem ustroju: vzrokov bo iskati v anomalijah endokrine sekrecije. Poprašajte svojega zdravnika kaj bi bilo s kako primerno kuro. Za vse ostalo škoda časa in denarja. — G. T. M. v G. Izšla iz ustroja, zato vse brez učinka. — Adres načelno ne dajemo. Vse lahko najdete v adresarju, kjer ie tudi ime zdravnikov. — G. F. L. v C. Mrzla kaverizacija ie metoda ki uporablja visokofrekventne menfuoče se tokove ki zahteva izkušeneza strokovnjaka in ki se posebno uporablja pri kužnih boleznih. Cene za zdravljenje niso nizke. Posvetujte se s kakim strokovnjakom

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejšel

Jacques Constant:

Loterija

Gospa Bordonova si ni mogla kaj, da se ne bi bila ustavila pred draguljarjem.

»Sijajen prstan!« je vzkliznila in pokazala s palčico iz bambusa na platnast obroček, v katerega je bila vdela na sinja zvezda.

»Ugaja vam, kaj ne, in bi ga radi imeli?« jo je vprašal mladeček z razmršenimi lasmi, ki ji je sledil kakor zvest pes.

»Seveda mi ugaja! A kaj za to: sijajen je pač.«

Uslužni kavalir, po imenu René Briancón, je bil velik bogataš in lastnik tvornice za biskvit. Položil je že roko na kljuko trgovine z dragulji, da bi gospe Bordonovi storil uslugo.

»Kam pa hočete?« ga je ustavila ona.

»Kupiti vam hočem prstan, da vas utešim.«

»O René, René! Vi imate res lepo glavo, a v nji premalo možganov! Ali nič ne pomislite, da ne bi mogla natakiniti tega prstana, ne da bi opazili to vsi ljudje, najprej pa moj mož?«

»Možu lahko rečete, da je imitacija.«

»Dragi prijatelj, njega ni lahko prevariti! In še sami veste, kako je ljubosumen. Doslej niti ne slutim, kako opasen tekmeček ste mu v ljubezni. Mar naj mu za ceno tega prstana vse izdam?«

»A prstan bi vam le rad poklonil.«

»Dobro. Izmiselite si praktičnejšo pot, da mi ga poklonite. Pokličite na pomoč fantazijo!«

In gospa Bordonova se je zazibala v svoji beli obleki z velikim izrezom ter krenila naprej. Ramena so se pokazala izza obleke kakor dve veliki rozi, ki sta jih nosili rjavi stebli rok, ogorelih od solnca.

»Jo že imam, jo že imam!« je privihral naslednji dan h gospe Bordonovi častilec in kavalir Briancón.

»Kaj pa?« je vprašala gospa.

»Misel. Imenitno misel.«

»Torej pojdiva.«

Mahnila sta jo proti kopališču, kjer ji je kavalir, prišedši iz kabine na peščino, snel oči: tač, da so ga njene oblike kar opile.

»Pripovedujte, kaj ste si izmislili.«

»Naročil bom nekaj srečk in bom dal natisniti ponarejen seznam dobitkov. Ena izmed srečk bo zadel glavni do-

bitek in to bo prstan.«

»Požrtvovalna, toda nespametna misel. Iskati morate dalje.« je dejala gospa Bordonova in pokazala kavalirju hrbet.

»Topot jo pa res imam,« je rekel René, ko je popoldne stopil iz vozila in krenil z raketom pod pazduho na toniško igrišče.

»Kaj imate?« ga je vprašala Cecilija Butterfordova, mlada Angležinja, ki bi bila morda lepa, če bi ji bila dala narava lepše zobe, lepše roke in noge. Cecilija je rada kokerirala z Briancónom in je venomer pazila, kako bi ga vjela v svoje mreže.

»Našel sem rešitev rebusa, ki mi ga je zadala neka dama,« je odvrnil René in odbil žogo.

Po igri je poiskal gospo Bordonovo in ji je povedal svoj načrt. Sklenil je bil, da priredi dobrodelno loterijo, v kateri bo glavni dobiček prstan iz platine s sinjo zvezdo. Srečko, ki zadene glavni dobiček, bo že kako podvrgl g. Bordonu. Tako bo prstan prišel v njeno last ...

»Bodite oprezn!,« ga je prosila gospa Bordonova, ko sta se razstala: na-

to se je vrnila v svojo vilo, on pa v hotel, kjer je stanoval.

Nekaj dni pozneje so oznanili časopisi, da je organiziral g. René Briancón loterijo v dobrodelne svrhe. Vsi članki so hvalili mladega filantropa, ki je sledil stopinjam svojega očeta, iznajditelja slavnih biskvitov. Dobitki, med njimi prstan s sinjo zvezdo, so bili razstavljeni v posebnem oknu. Srečke so se dobro prodajale. Vnadi, da se bo kupila Renéju, je Cecilija Butterfordova sama razpečala med člani angleške kolonije dvajset srečk. Edino g. Bordon se je upiral in ni maral kupiti.

»Kaj mi ponujate srečke!« je zavrčal prodajalec. »Jaz nikoli ne igram, ker nimam sreče v igri.«

»Saj vendar ne gre za srečo in za dobitke!« ga je pregovarjal René. »Za to gre, da podprete dobrodelno akcijo.«

Toda o srečkah le ni hotel slišati. Morala ga je k temu malone prisiliti njegova žena, ki je zapretila, da bo kupila srečke z denarjem iz svoje osebne blagajne, če bo mož vztrajal pri svojem skopuštvu.

G. Bordon se je dal končno le omati. V milo in naki omak s vgozajem

da ne zine René Briancón njegovi ženi niti besedice.

»Gotovo me hoče iznenaditi,« je dejala gospa, ko ie izvedela za pogoj.

Prišel je dan žrebanja. Številka 333, ki je bila v seriji g. Bordon, je zadel prstan, katerega so ljudje ogledovali celih štirinajst dni. Mož, ki je vlek el številke, ie prejel od Renéja mastno nagrado.

»Vse se ie izteklo po najini želji,« je rekel. »Prstan ie vaš.«

Na vrtu sta se srečala z g. Bordonom.

»Gospod — čestitam vam na glavnem dobitku,« ga je sprejel René in mu stisnil roko. »Srečka številka 333 ie zadela prstan s sinjim kamnom.«

»Hvala za novico,« je rekel g. Bordon. »Samo ... veste kaj? Dajte mi častno besedo, da ne boste povedali moji ženi o srečkah, ki sem jih kupil pri vas ... Vse srečke sem namreč poklonil svoji mali Inetti. Sam Bog ie hotel, da me ne bo nič stal dar, za katerega ie tolikani moledovalci ...«

LIPTON-čaj

Zahtevajte, da se vam da poznati tolt paket 241-a

Prvi srbski vojaki v Ljubljani

Spomini na kritične dni razpada avstrijske fronte l. 1918. – Idealizem in požrtvovalnost srbskih oficirjev in vojakov. – Kako je major Švabić ustavil Italijane

Prva slovenska narodna vlada je bila sestavljena po nekem čudnem ključu, ki so ga »prefurtili« klerikalci in ki je zadovoljil pač nekatere osebne ambicije, v ostalem pa pokazal, da nekateri svoje naloge nikakor niso bili kos. Za tiste čase najvažnejši resor je bil vsekakor resor narodne obrambe, ki ga je SLS reklamirala in obdržala zase, zanašajoč se, da bo gospodovala na celji črti, ako bo imela v svoji roki oboroženo silo.

Časi so bili težavni in iz demoralizirane bivše avstrijske vojske je bilo skoro nemogoče napraviti novo slovensko vojsko, ki bi kakorkoli zaslužila ta naziv. Vendar se mora priznati, da je bilo dobre volje mnogo in tudi dobro mislečih, na žrtve pripravljenih ljudi ni manjkalo. Iz teh bi se bilo dalo sestaviti vsaj par čet, ki bi bile zanesljive in bi nam bile ohranile Koroško, ako že na jugu ni bilo moči rešiti ničesar. Toda manjkalo je organizatorja, manjkalo je v poverjenstvu narodne obrane človeka, ki bi vedel, kaj je njegova zadača in ki bi bil stori kaj uspešnega v ta namen. Poverjenstvo in njemu podrejena stacijska poveljstva so sicer po časopisih razglašala razne fermane glede moštva in častnikov, do akcije, kakršno je v Mariboru s smešno majhnimi silami izvedel general Majster, pa se vojaška oblast nikakor ni mogla pripraviti.

Vse je kričalo, da se je treba Italijanom postaviti v bran, na shodih so se sprejemale resolucije, pozivajoč na odpor in treznost, vse pa je sedelo za pečjo in slovenska grda napaka, plianost, je dosegla največji možni razmah. V tem se je naša stvar na Koroškem občutno krhala, prestrašenim nemčurjem je rasel greben sprico naše polpne nemoči in nesposobnosti. Ugotoviti je treba: V teh prvih dneh in v dobi plebiscita, ko bi se bilo dalo rešiti vse, je stala na krmilu naše enomesečne suverenosti in kasnejše deželne vlade SLS. V teh dveh fazah smo izgubili Koroško dvakrat. To je danes že zgodovinsko dejstvo, ki ga ni mogoče omajati.

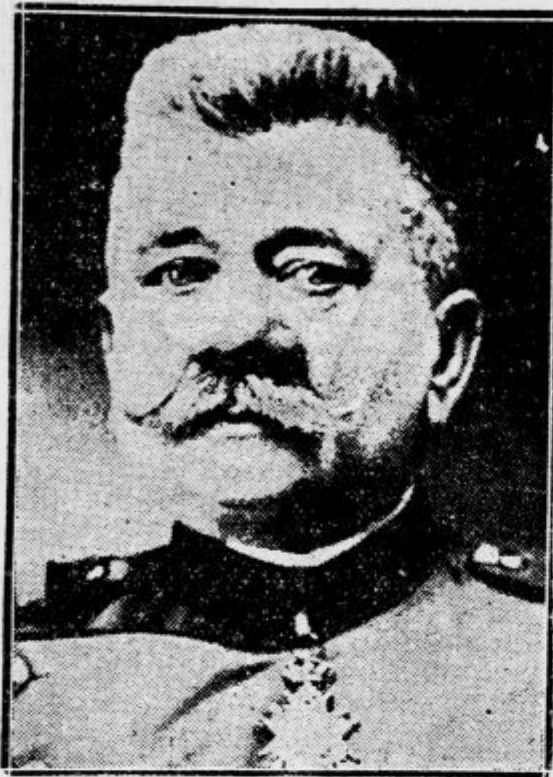
Z juga so med našimi glasnimi protesti vztrajno prodirali pod belimi zastavami Italijani, zasedli Trst, Gorico, Kras, Postojno, Logatec in dospeli do Vrhnike. Da so imeli vsaj nekoliko elana, bi bili dospeli že preje do Ljubljane ter zasedli Trbovlje, kamor jih je vabil premoč, ki ga v Italiji ni. Izgledalo je, da se jim bo nakana posrečila kljub temu, da sami niso bili drugo nego jadna, demoralizirana, vojne do grla sita vojska. To se je razložilo pokazalo, ko nam je sama božja previdnost poslala pomoč v najvišji sili: Peščica bivših vojnih ujetnikov je pohitela italijanski vojniki naproti in tej peščici, pokriti s šajkačami, so se Italijani umaknili do Logatca in prenehali z nadaljnjim prodiranjem.

Dne 5. novembra je namreč prispelo v Ljubljano iz raznih avstrijskih ujetniških taborišč kakih 700 srbskih vojakov, ki so se hoteli vrniti preko Zagreba v domovino. Našim klerikalcem je tiste čase hodila po glavi nekta slovenska republika, zato je razumljivo, da se za te nesrečnike niso brigali, smatrajoč jih tujcem. Ni se zanje brigali niti poverjenik za narodno obrano, ki je tako krvavo potreboval vsakega vojaka, ako bi bil mož le vedel, kaj naj z njim počne.

Teh sedemsto srbskih vojakov je sprejel na kolodvoru na lastno pest tedanji deželni poslanec Adolf Ribnikar in jim predložil žalostni položaj in nevarnost, preteče po navalu s fronte bežečih čet. Prosil jih je, naj ostanejo v Ljubljani, da vzdržujejo red in da kot prava antantna vojska nastopijo proti italijanskemu prodiranju. Srbski vojaki, ki so do malega od l. 1912 bili pod orožjem in ki so prebili huda leta nasilstva, gladi in umiranja v ujetniških taborih, so bili takoj pripravljeni prekriti pot v zaželeno domovino in stopiti v službo narodne stvari, ki so ji Slovenci tako vrlo odrekli vsako pomoč.

Polovica jih je odšla v Zagreb in se tam stavila na razpolago Narodnemu veču, druga polovica pa je ostala v Ljubljani in se nastanila v domobranski vojašnici. Drugi dan so prišle vrlo četo pozdravit slovenske oblasti. Za Narodno veče njegov delegat dr. Albert Kramer, za Narodni svet g. Ivan

Ribbar, za Sokolstvo g. E. Gangl in za našo narodno vojsko slučajno v Ljubljani se mudeči podmaršal Ištvanović. Klerikalni člani vlade, na čelu jim vrli poverjenik za narodno obrano, so se odlikovali s svojo odsotnostjo.

POLKOVNIK STEVAN ŠVABIĆ, ob prevratu poveljnik prve srbske čete v Ljubljani.

Za pozdrave se je zahvalil poveljnik srbske čete tedanji major Stevan Švabić, poudarjajoč tradicionalno pripravljenost srbskega vojnika, vedno in povsod služiti domovini. Temu prizoru je prisostvovala velika množica občinstva, primerjajoč naše vojake s skromnim in treznim srbskim vojnikom, ter majorja Švabića z našimi vojaškimi kapacitetami.

Srbska posadka je ostala v Ljubljani ter vršila varnostno službo, patrolirajoč po mestu in po okolici. Čez par dni, ko si je četa nekoliko opomogla od naporov, pa je peljal major Švabić svoje sile na Vrhniko in tam »zmagal« pri Vittorio Veneto» zaklinal po srbski: »Niti koraka več in nazaj do Logatca, te pokrajine je zasedla srbska vojska!« Signorji so se umaknili pred maloštevilnimi šajkačami in konec je bilo njih »zmagovitega« prodiranja pod belo zastavo.

Pustivši na Vrhniki malo posadko in določivši »demarkacijsko« linijo, se je energični Švabić vrnil v Ljubljano, kjer so njemu in njegovim junakom 15. novembra priredili hvaležni Ljubljanci slavnostno predstavo »Divje ga lovca« v gledališču, naslednji dan pa je dala Glasbena Matica počastitveni koncert. Klerikalni patrioti s poverjenikom za narodno obrano so se zopet odlikovali s svojo odsotnostjo in nezavednostjo.

Da se ni slučajno vozila peščica Švabićeve vojske iz solnograškega ujetništva skozi Slovenijo in da ni bila na ljubljanskem kolodvoru od Ljubljane nov neoficijsko opozorjena na pretečo italijansko okupacijo ter pozvana, da naj ostane v Ljubljani, bi Italijani brez odpora zasedli Ljubljano in ves trbovelski premožnosti revir, za katerim še danes koprne. Usoda Slovenije in njenih mej bi bržčas bila v tem primeru čisto drugačna, le kandelaberski govorniki bi gotovo tudi pod Italijo postali širokoustni, kakor so danes.

Prihod v Ljubljano

Kako opisuje polkovnik Švabić sprejem prvih srbskih vojakov v Ljubljani.

V beograjski »Politiki« priobčuje vpokoje, ni konjeniški polkovnik g. Stevan Švabić, ki je l. 1918. pri Vrhniki zaustavil prodiranje italijanske vojske proti Ljubljani, zelo zanimiv popis sprejema in bivanja prvih srbskih vojakov pred desetimi leti v Ljubljani. Med drugim pripoveduje Švabić (nekateri netočnosti v imenih in dejstvih smo korigirali mi. Op. ur.):

Vračajoč se iz ujetništva s 470 oficirji in 300 vojaki, med katerimi sem bil jaz najstarejši, sem dospel okoli 6. zjutraj v Ljubljano. Na ljubljanskem kolodvoru vse vrvi kakor v uljaku. Mnogobrojni vlaki, prenapolnjeni z vojniki bivše avstro-ogrške vojske vračajoče se iz italijanskega bojišča, so zatrpali vso postajo. Mi smo nenadoma pali neoboroženi v to mravljišče oboroženih, razuzdanih in na vsako zlo pripravljenih bivših vojakov. Ni prišlo niti par minut, pa pristopi k meni Slovenec in se mi predstavi z imenom Adolf Ribnikar. Po medsebojnem

pozdravu mi je ta gospod orisal položaj v Ljubljani v temnih barvah ter je posebno povdarjal, da bo Ljubljana oropana, vrhu tega pa da bodo oropana tudi vsa vojaška skladišča, ki so polna raznega dragocenega materiala.

Vedoč, da je bila Ljubljana strateška osnova in središče, iz katerega se je preskrbeljevala avstrijska vojska na italijanskem bojišču, mi je bilo takoj jasno, da bi trebalo pravočasno zasedeti Ljubljano, njeno okrožje in Trbovlje, ter vse to obvarovati pred okupacijo Italijanov, ki bodo na vsak način sledili za petami avstrijski vojski.

V trenutku sem se odločil, da s svojimi oficirji in vojniki ostanem v Ljubljani. Da bi se morda slučajno ne pregrešil proti načrtom naše vrhovne komande in proti politiki naše vlade, vprašal sem g. Ribnikarja, dali lahko takoj govorim z našo vrhovno komando ali z Narodnim Večem v Zagrebu. G. Ribnikar mi odgovori, da z Narodnim Večem lahko takoj govorim iz uredništva »Slovenskega Naroda«, nakar smo se jaz in današnji polkovnik Ceda Milosavljević in Vojislav Kostić z g. Ribnikarjem odpeljali v uredništvo »Slovenskega Naroda« kjer smo takoj dobili zvezo z Narodnim Večem v Zagrebu. Tedaj sem prvič v svojem življenju govoril z g. Svetozarjem Pribečevićem, ki je bil podpredsednik Narodnega Veča. Kolikor se danes spominim, se je med nama vršil sledeči razgovor:

»G. Pribečević, jaz sem Stevan Švabić, srbski konjeniški podpolkovnik. To uro sem prispel v Ljubljano z oficirji in vojniki in po informacijah tukajšnjih meščanov je položaj v Ljubljani zelo težak.« Nato sem mu na kratko razložil vse ono, kar mi je bil povedal g. Ribnikar. Sklenil sem, da z oficirji in vojniki ostanem v Ljubljani, namesto, da nadaljujem pot v Zagreb.

Iz uredništva »Slovenskega Naroda« sem se vrnil k svojim oficirjem in vojakom, ter sem jim razložil svoj razgovor z g. Pribečevićem.

Štirinajst dni jugoslovenske vlade v Gorici Gorica v dneh prevrata. – Sedanji ljubljanski župan prvi slovenski komandant mesta. – Po dvotedenski svobodi italijanska okupacija

Po objavi Narodnega Veča v Zagrebu, ki je dospela v Gorico 21. oktobra, in sledečem ji pozivu, da naj se vsepovsod ustanove pokrajinski in krajevni narodni sveti, se je setaval tudi v Gorici pokrajinski narodni svet za Gorisko, kateremu je stopil na čelo goriski deželni poslanec dr. Karel Podgornik; pripadali so mu dalje dr. Alojz Gradnik, dr. Breclj, Jernej Kopač, Svitoslav Premru i. dr.

Jugoslovenski mestni poveljnik

Ker je bila Goriska po vojaških operacijah skoro popolnoma uničena in se je bilo bati, da jo bodo po zlomu avstrijske fronte poplavile ogromne mase domov se vračajočih nediscipliniranih vojaških čet, je bil položaj silno kritičen in je zahteval od pokrajinskega Narodnega sveta res skrajno požrtvovalnega, obenem pa tudi kar najenergičnejšega dela. Zato se je Narodni svet obrnil na Narodni svet v Ljubljani s prošnjo, da bi poslal energičnega častnika, ki bi prevzel mestno poveljništvo v Gorici. Narodni svet ljubljanski je poveril to nalogo tedanjemu stotniku, sedanjemu ljubljanskemu županu dr. Dinku Pucu, ki je pred vojno izvrševal svoj odvetniški poklic v Gorici in je tiste dni prispel v Ljubljano.

Dr. Dinko Puc je dan po oni ljubljanski manifestaciji za jugoslovensko narodno državo, ki se je vršila 29. oktobra, odpotoval v Gorico v spremstvu nekaterih drugih narodnih častnikov, ki so se mu prostovoljno pridružili.

V Gorici je vladala velika zmešnjava; ropi in tatvine so bile na dnevnem redu. Bilo je treba torej res kar najodločnejšega nastopa.

Prva jugoslovenska posadka

V takih razmerah je dr. Puc 30. oktobra prevzel v smislu naloga Narodnega sveta kader narodnih čet, ki ga je poleg 2. strelskega polka (ljublanskega) tvorilo nekoliko slovenskih orožnikov in nekoliko državnih redarjev slovenske narodnosti.

Dva dni pozneje je prišlo v Gorico še kakih 20 Srbov, sijajno oboroženih in opremljenih. Bili so vojni ujetniki, ki so pobegnili iz ujetništva in so se na begu opremili in oborožili. Ta oddelek je bil mestnemu poveljniku prav posebno dobrodošel, ker so bili res disciplinirani vojaki in jih je mogel zelo dobro porabiti za stražo na križiščih, dočim pa je bil 2. strelski polk precej nezanesljiv. Moštvo ni pojnilo Jugoslavije, razumelo pa edino le, da je vojske konec, in je želelo samo domov. Zato je tudi kmalu po zapirski polka večina moštva izginila brez sledu.

Varnostni kader v Gorici je potemtakem tvorilo nekoliko desetov orožnikov, kakih 20 redarjev in 30 Srbov. Prav posebno se je obneslo orožništvo, ki je celo tudi še po italijanski zasedbi ostalo v Gorici, ker je tedanja narodna vlada v Ljubljani obljubi-

vičom. Pri tej priliki sem jim rekel tudi to, da sem stopil v zvezo z našo vrhovno komando in da sem dobil povelje ostati v Ljubljani, da uvedem in vzdržim red in onemogočim morebitno ropanje. Vojaki so poslušali moje besede z največjo pazljivostjo in navdušenjem. G. Ribnikar, ki je bil tudi navzoč, je bil ves navdušen nad našim sklepom ter nas je pozdravil s lepim govorom. Nato smo se nastanili v se dobro opremljeni z orožjem in municijo. Takoj ta dan in tako vse dni kasneje so stalno prihajali in se javljali naši vojaki, ki so se kot ujetniki nahajali na raznih krajih Avstrije, tako, da sem lahko takoj začel s formiranjem edinic. Sestavil sem dva bataljona pehote pod poveljstvom današnjih polkovnikov g. Cedomira Milosavljevića in Gjorgje Cirića. Iz teh dveh bataljonov je nastal kasneje današnji 26. pehotni polk. Takisto sem sestavil eskadron konjenice, ki mu je poveljeval današnji pomočnik ministra za agrarno reformo g. Miloš Sretenović, dalje 2 bateriji in 1 mitraljesko oddeljenje.

S posameznimi vojaškimi postojankami sem zaprl in zavaroval vse pravce, ki vodijo od italijanske strani proti Sloveniji. Pri tem mi je pomagalo tudi nekaj izvrstnih slovenskih oficirjev, med katerimi se je zlasti odlikoval neki podpolkovnik nizke rasti, čegar imena se na žalost sedaj več ne spominjam. (Bil je to podpolkovnik g. Dereani, ki živi sedaj v pokouju v Ljubljani. Op. ur.)

Slučajno se je takrat v Ljubljani nahajala tudi češkoslovaška legija z večjim številom oficirjev in vojakov (okoli 300), ter 4. bosansko-hercegovski polk, ki je, umikajoč se iz italijanskega bojišča, ostal v Ljubljani. Dne 7. novembra okoli 9. zjutraj je prišlo k meni 8 češkoslovaških oficirjev, med katerimi je bil tudi sin predsednika češkoslovaške republike Masaryka, in so mi ponudili, da prevzamem poveljstvo nad bosanskim polkom, ki je bil baje že na fronti pobel vse svoje oficirje in je ostavil samo enega praporščaka, ki je ta polk pripeljal do Ljubljane. Ta praporščak in neki naš oficir Črnogorec, sta mepozvala, da prevzamem poveljstvo nad tem polkom. Odzval sem se pozitivno in sem po kratkem patriotskem nagovoru dosegel, da so me vojaki tega polka nosili na rokah in mi klicali živijo, dast so mi preje nekateri prorokovali, da me bodo Bosanci ubili, ako se prikažem med nje.

žari kmalu ustrelili kot »veleizdajalca«. Bilo je treba zagrozitve, da nihče skozi Jugoslavijo vračajočih se Madžarov ne ostane živ, ako se jima zgodi kaj zlega, da so ju pustili na miru.

General Wurm ju je prijazno sprejel. Vi-deti ni bil niti posebno razburjen, pač pa je njegov generalštabni šef, visok plemič, silno razburjen začel očititi odposlanca, da so Slovenci vzrok propasti Avstrije in da so oni izpodkopali disciplino na fronti. General Wurm je uvidel, da se ne da nič več opraviti, in je zato pristal na zahtevo odposlanca, katerima je obljubil, da bo izdal ukaze, da naj se vojaštvo mirno vrača skozi Slovenijo v svojo domovino. Določilo se je, da se morajo vse čete javiti v Gorici pri jugoslovenskem mestnem poveljstvu, ki je označeno z veliko slovensko zastavo.

Opredeljanje vojaških mas

Tako so se potem opredeljevale čete v zaledje. Čete, ki so prihajale v Gorico brez živil, so se odpravljale večinoma preko Trbiža, čete s tremom, lažjimi topovi in klavnino živino pa večinoma proti Ljubljani. — Mnogo čet pa je šlo tudi mimo Gorice po stranskih potih, vendar pa so glavne mase odhajale preko Gorice. Večinoma so bile te čete še precej disciplinirane, izvzenuši Madžari, ki so bili zelo nerodni in jih je bilo zelo težko držati na uzdi. Zelo hvalevredno pa se je vedel neki češki polk, menda 52., ki se je prostovoljno dal na razpolago mestnemu poveljniku ter mu pomagal ukrotiti Madžare. Zadržal se je en dan v Gorici, en dan pa v Ajdovčini.

Delo z vračajočimi se vojaškimi masami je bilo ogromno. Kake štiri dni in noči ne meserem poveljstvu ni nčče zatisl očesa najmanj pa poveljnik

Razstreljena blagajna

V Gorici sami je »Narodni svet« prevzel vse vladne posle. Prebivalstvo, tudi italijansko, je bilo popolnoma prepričano, da Goriska z Gorico pride pod Jugoslavijo, in zato tudi ni bilo nikakršnega odpora proti vladi »Narodnega sveta«. Ker je bilo ravno prve dni v mesecu, je bilo treba plačati uradništvo in vojaštvo, a denarja ni bilo nikjer. »Narodni svet« je bil brez sredstev; bilo pa je znano, da ima »Urad za obnovo dežele« v svoji blagajni znatna denarna sredstva. Narodni svet je zato kar najodločnejše pozval ta urad, naj mu izroči blagajno, kar je pa urad odklonil. Mestni poveljnik dr. Puc je zato zagrozil načelniku urada, da bo dal blagajno razstreliti, ako mu do dveh popoldne ne izroči blagajne. Obenem je ukazal nekemu nadporočniku saperju, naj točno ob 2. razstrelji blagajno, ako dotlej ne dobi drugega povelja. Par minut pred drugo uro je prihitel k dr. Pucu neki uradnik in mu je javil, da se blagajna izroči, nakar mu je poveljnik pripomnil, da bo najbrž že prepozno. In res: točno ob dveh je bila blagajna razstreljena in »Narodni svet« tako preskrbljen z denarjem.

Zaradi tega dogodka so bili pozneje dr. Puc in dr. Podgornik ter bivši prokurist goriske podružnice Ljubljanske kreditne banke Kačič obtoženi po ital. oblastiv, češ da so si nasilno prilastili tujo lastnino. Dr. Puc, ki je bil odsoten, so sodili v njegovi odsotnosti. Bili so pa pozneje vsi trije oproščeni, ker se je tudi italijanska vlada postavila na stališče, da je bila tedanja vlada »Narodnega sveta« sicer res revolucionarna, toda vendar edina vlada, ki je tedaj imela v Gorici moč v svojih rokah.

Prihod Italijanov

Odstopanje bivših avstrijskih čet je medtem že prihajalo h koncu, nakar so prišli Italijani. Prva sta bila dva avtomobila z italijansko in belo zastavo. Bil je polkovnik Castello, ki se je vozil v Postojno kot parlamentar. Naslednjega dne, 6. novembra, je dospelo 12 avtomobilov. Med vojaštvom je bil tudi neki italijanski general. Bilo je zvečer in most čez Sočo je bil zastražen. Poklicani mestni poveljnik dr. Puc je pojasnil generalu, ki je zahteval prost vohod v mesto, da so v mestu Jugoslovenci, da je mesto zasedeno po jugoslovenskem vojaštvu, ki sprejema Italijane kot zaveznika. Tako so prišli prvi Italijani v mesto in potem jih je prihajalo vedno več.

V mestu je vladal popoln mir in red. Italijani so izvedli italijanske, Slovenci pa slovenske zastave. Ko so se italijanski general nastanil v mestu, so se oglasili pri njem dr. Podgornik, dr. Puc in dr. Gradnik ter so ga pozdravili v imenu »Narodnega sveta«. Povedali so mu, da je vlado v mestu prevzel »Narodni svet«, ker smatra, da je Goriska z Gorico integrirajoč del jugoslovenske narodne države. General je bil zelo presenečen in je izjavil, da je vojak, ki se ne briga za politiko in torej ne ve, kako naj ravna v tem vprašanju. Dobil je od vrhovnega poveljništva nalog, naj zasede mesto, pa je našel sedaj popolnoma drugačen položaj, ko tu ni sovražnih čet, temveč so čete, ki so del srbske armade, ali pa imajo drugačne, ne pa sovražne znake. Zato je izjavil, da ne more ničesar odločiti, da bo vprašal vrhovno poveljništvo. Dotlej da pride odgovor, pa naj oboje vojaštvo priateljeli skupno skrbi za mir in red. Temu se z jugoslovenske strani ni dalo ugovarjati, posebno še, ker je vsa jugoslovenska oborožena sila poleg nezanesljivega 2. strelskega polka štela komaj nekaj nad 50 mož.

Časten odhod jugoslovenskih čet

Po dveh dneh je italijanski general poklical k sebi dr. Puc in mu je sporočil, da je dobil iz Rima poročilo z navodili, da Jugoslavije še ni, da torej ne more priznati

Dr. DINKO PUC, ob prevratu slovenski komandant Gorice.

Narodnega sveta dr. Podgornik sklenila stopiti v stik s poveljnikom soškega kora, generalom Wurmom, ki je bil nastanjen v Cervinjanu. Ko sta si telefonično zagotovila sprejem pri generalu, sta se odpeljala v Cervinjan: dr. Podgornik v civilni obleki, dr. Puc pa v uniformi avstrijskega častnika z narodno kokardo. Na potu bi ju bili Mad-

Pogled na Gorico

Izjava
Preklicujem, če sem nehotе kaj žaleg
govorila o svoji sestri Jožefi in njenem so-
broru Francu Hladniku, doma iz Logatca,
sedaj stanujočem v Ljubljani 7. Aližana

Preključujem, če sem nehotela kaj žalega
govorila o svoji sestri Jožefi in njenem so-
rogu Francu Hladniku, doma iz Logatca,
sedaj stanujočem v Ljubljani 7, Aljaževa

Snantiji, kjer je premalo zanimanja za lahko atletiko, so stvari opomogli tako, da plača vsak

pravilnikov. Da se olajša klubom organizacija tekem in delo, le izdal JZSS potrebne tiskovine. Vsaki filij morajo klubi vporabljati pri vseh javnih zimskosportnih tekmah, ker se tim sicer prireditve ne bodo verificirale. Tiskovine so: pri-

Preključujem, če sem nehotela kaj zaleg
govorila o svoji sestri Jožefi in njenem so-
porogu Francu Hladniku, doma iz Logatca,
sedaj stanujočem v Ljubljani 7, Aljaževa
str. 11.

Sinclair Gluck:

Zlati panter

42

Mallardi je zmajal z glavo. »Ne umejte me napak, toda peljati se morava v posebnem avtomobilu. Do ljudi, ki jih ne poznajo bliže, so v našem klubu jako nezaupljivi. In ker se način zabave ne ujema povsem z zakoni te dežele, je treba paziti, da se stvari ne razvedo. Zato ne gre drugače, kakor da sprejmete moje vabilo in se odpeljete z menoj.« Pomolčal je in stopil k onku. »In ker svojega avtomobila ne potrebujete več, ga lahko odslomite. Poslal bom Luigi, da pove.«

»Oh, ne trudite se,« sem odvrnil. »Saj moram itak nekaj naročiti šoferju.«

Toda ko sem odprl vrata, me je Mallardi spremljal po stopnicah. Pride je sedel na svojem mestu, kakor da je bil vse življenje šofer.

»Kako lep je nocojšnji večer,« je ljubeznivo pripomnil Mallardi. »Tom,« sem prijazno velel Prideu, ko sva prišla do avtomobila.

»Ta gospod me nocoj nekam popelje v svojem avtu. Ne potrebujem vas več. Povejte mojemu slugi, da me najbrže do jutra ne bo domov!« Mallardi, ki sem ga pri teh besedah vprašujoče pogledal, je prikimal.

XVII. POGLAVJE

Vožnja v negotovost.

»Oprostite, gospod,« je rekel Pride, ki ga je Mallardi malce nezaupno meril z očmi, »menda ste hoteli nocoj govoriti z gospodom Jenkinsom!«

»Bogme res,« sem odvrnil, čudeč se, kaj neki misli Pride s svojo opazko. »To moram vsekako še opraviti.« Obrnil sem se k Mallar-

diju. »Kratek poslovni razgovor imam, ki ne bo trajal delj nego pol ure. Toliko časa me menda lahko počakate?«

Videl sem, da Italijan ni kaj vesel zamude, toda upirati se ni mogel. »Če ni drugače, se kakopak vdam,« je odvrnil. »Upam, da se vrnete prej ko mogoče?«

»Seveda,« sem odgovoril z veselim glasom. »Za nič na svetu se ne bi odrekel nocojšnjemu večeru.«

Stopil sem v avto. »Peljite na Times Square, Tom,« sem rekel Prideu. »Najdelj čez pol ure bom spet tu, gospod Mallardi.«

Mallardi je nekam zlovoljno pokimal, ko je Pride poglaval avto v tek.

Pride je nekajkrat zapeljal okoli vogalov in ustavil pred nekim poštnim uradom. Nato je skočil z voza ter naglo odprl vrata. »Hitro moram telefonirati. Preketo težko bo v tem kratkem času dobiti od redarstva avtomobile, ki jih potrebujemo. A kaj sem hotel reči: ali imate prstan in pilo pri sebi?«

Udaril sem se z dlano po čelu. »Malo prida Sherlovk Holmes sem. Oboje sem pustil v obleki, ki je spravljena v kovčegu.«

Pride se je zasmejal. »Brž ju vzemite iz nje. Napak bi bilo, če bi se tukaj predolgo mudila.«

Vzel sem kovčeg izpod sedeža ter poiskal prstan in pilo. Prstan sem nataknil na prst, jekleno puščico, v kateri je bila pila, pa sem spravil v stranski žep. Nato sem prižgal užgalico in za trenutek podržal kačjo glavo prstana v plamen.

Pride se je naposled vrnil in odprl vrata voza, kakor da čaka ukazov.

»Vraga!« je rekel tiho. »Več ko dvajset minut je trajalo, da sem priklical kapetana Petersa k aparatu. V tem trenutku mi more dati na razpolago samo enega moža z motornim kolesom. Izkušal nama bo priskrbeti tudi službeni avtomobil, čeprav se mu ne vidi verjetno. Vsekako upam, da vaju bom mogel vsaj jaz zasledovati.«

Pride je skočil na svoj sedež. Kmalu nato sva se ustavila pred

Italijansko hišo. Ko je Pride odprl voz, me je vprašal: »Samokresa menda nimate pri sebi?«

Odkimal sem.

»To je dobro. Itak bi vam ga vzeli in njihova sumnja bi bila s tem samo potrjena. A zdaj — obilo sreče, kocka je pala!«

Za nama je rahlo zatrobilo; ko sem stopil v tlak, sem zagledal pred hišnimi vrati veliko limuzino. Luigi, Mallardijev sluga, je bil šofer. Pride se je vrnil na svoj sedež ter molče salutiral in odpeljal.

Stopil sem v hišo. »Drago mi je, da ste se vrnili za časa!« me je pozdravil Mallardi. »Malo je manjkalo, da se nisem odpeljal brez vas. Prijavi sem vas že. Pričakujejo vas.«

Ko sva prišla k avtomobilu, sem opazil, da je bil Luigi izginil. Nekdo drugi je sedel na šoferjevem sedežu. Razume se, da sem si ga natanko ogledal. Osupnil sem. Obraz novega šoferja sem poznal! Bil je eden izmed obeh mož, ki sta spremljala Vininga tisto noč, ko me je zasačil v svojem stanovanju!

Zona upanja in radosti me je izpreletela. Nadejal sem se, da me lopov ne bo spoznal, ker sem imel tisti večer krinko na obrazu. Razburjen sem bil da nikoli tega.

Zdaj sem imel očitiven dokaz, da sem na pravi sledi. Vining, Mallardi, gospa Fawcetteova in Italijani so bili vsi člani iste tolpe! In jaz sem bil vendar že na poti v njihov glavni brlog!

Pomisli sem, da bi nama bilo predlogčas, če bi vozil sam. Zato sem poslal po šoferja. Treba je tudi, da je nekdo pri vas, ki bo pazil na vas, da ne bi gledali iz voza in si zapomnili poti.«

»Kako skrivnostno!« sem se zasmejal. »To je skoro kakor v Tisoč in eni noči.«

»Da — da, prav tako,« je dejal hudobno in pritisnil na skrit gumb. Vse zavese na oknih so se spustile. V temo, ki naju je obdala, je posvetila žarnica.

»Ali mi vsaj lahko poveste, kako dolgo se bova vozila?« sem vprašal.

ZA ZIMO!

Na finejša sukna. — Moderni double in uster šofci. — Najnovejši angleški in češki kamgarni za suknje. — Promenadne sportne, večerne in plesne obleke pr

NOVAK-U, Kongresni trg šte. 15

v spec. trgovini sukna — najbolje in najceneje!

Do 15. t. m.

o
15.
tm.

znižane

cene!

tricot blačna komb. Din 35-
tricot blača . . . „ 33-
tricot blača, zimsko „ 60-
tricot blača, volnene „ 110-

tricot volnena komb. D 148-
ma e tricot . . . „ 29-
maje tricot volnene „ 110-

A. Šinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana.

Sukno - Double
Kamgarn
za suknje, obleke, velika
izbira - ugodne cene
R. Miklauc
Pri Skofcu
LJUBLJANA Lingerle
ulica - Mednarodna ulica
Pred Skofcu

Velour in sukno
za damске plašče, velika
izbira - nizke cene
R. Miklauc
Pri Skofcu
LJUBLJANA Lingerle
ulica - Mednarodna ulica
Pred Skofcu

KOLMANOVO PRAVILO
JE NAJBOLJŠE
CENA PO KOMADU
SAMO EN DINAR

ZAKAJ
BI
KUPOVALI
DRUGO?

MAKULATURNEGA PAPIRJA
Za trgovce,
za obrtnike,
za peke,
za mesarje,
za industrijo
večja množina
na razpolago po ugodni ceni
Naslov pove uprava »Jutra«.

Nujna zidanja tudi v zimskem mrazu

mogoča z uporabo

„ANTIFREDDINA“

Zahtevajte prospekt z navodilom!

Ljubljanska komercijalna družba
LJUBLJANA, Bleiweisova 18. 252 a

GLASOVIRJI postajajo cenejši!

Naravnost iz tovarniške zaloge. Klavir Palik, Stiasny, Lauberg in Gloss namesto 23.000 samo še 21.000. — Ehrbar-pianino. Večletni obroki. 202-a

MAYER, Maribor, Gosposka ul. 39.

Tovarna POHIŠTVA
I. I. NAGLAS, Turiaški trg št. 6

Priloga svojo veliko zalogo vsako-
vrstnega pohištva po najnižjih cenah

183

Vsesplošno znana stara trrdka

Marija Urbas nasl.

nudi pristne KRANJSKE KLOBASE na drobno in
veliko.

Vsako soboto specialiteta PEČENICE (Bratwürste)
Komenskega ul. 16. 13352

Razglas.

„Slaviča“, jugoslov. zavarovalna banka v Ljubljani,

je preselila svojo pisarno življenskega oddelka iz paše
Ljubljanske kreditne banke v svoje lastno poslopje v Go-
spodski ulici št. 12, kjer so znanprej združeni vsi od-
delki in centra

Ceneno občinstvo prosmo, da se zanprej v vseh
zavarovalnih zadevah obrača edino na zgoraj označen
naslov, eventualno potm telefona ki ima št. 2176.

13271a

Banka „Slaviča“,

Prava pot

za zopetno pridobitev
zdravih živcev!

Bolni onemogli živi zagrejeni življenja povzročajo mnogo trpljenja.
ot todece in irga, oče bolečine omotice, božena sumenje v ušesih, motenje
prebave nespanje nedejavnost in druge neprijetne pojave.

Od vsega tega trpljen a

Vaš edini edini pristni Kola
ecitih n hranilno ki vsebuje naj-
ec vitamini za vse človeštvo
v dobroto ki na čudovit način
pospešuje telesne funkcije okrepi
irotni mozeg in možgane ojača
nialce in ude daje moč in nov
jogum do življenja Pristni Kola
ecitih dela često čudeže pro-
ede prave redilne snovi do
krajnih kotičkov kjer se dela
ri poživlja, drami in ohranjuje
mlado in sveže.

Prepričajte

se sami,

da Vam ne objubilim nič neletnega kajti v prihodnih dveh tednih pošljem
vsakomur ki mi piše.

popolnoma zastoj

u tranko malo škaticijo Kola Lecithin in knjigo zdravnika, ki ima dolgoletu
kušnje ki je sam trpel na slabem živčevju Pišite mi takoj, da Vam brez
lačno pošljem objubiljeno. 1:2 89

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 319

Za krojače! **Nova, velika** Za krojače

Knjiga krojaštva

za samouke o prikrojevanju moških oblačil.

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahtevajte opis knjige 25:

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Ali ste že čitali
Pustolovščine
dobrega vojaka Švejka

ki so vzbudile po vsem svetu velikansko zanimanje v
knjigi, v filmu in na odru. V slovenščini jih izdaja

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prvi zvezek velja broširan Din 46.—, vezan Din 56.—,
Drugi zvezek izide v kratkem. 236

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Dejanska glavnica
Din 50.000.000—
Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000—

Ustanovljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

Ustanovljena 1900.

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto,
Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Sibenik, Trst.

BRZOJAVNI NASLOV: BANKA LJUBLJANA.

Telefon štov. 2861, 2413,
2502 in 2503.

se priporoča za vse bančne posle.

Dva dijaka
sprejem v vsi oštari
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40699

Mlajši dijakinjo
sprejem v vsi oštari
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40615

Dijaka
sprejem v vsi oštari
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40607

Dijakinje
sprejem v vsi oštari
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40704

Prehrana

Vegetarijanske
restavracije!
Izkušeno gostinstvo, lo-
kali. Prijava interesov
v vsi oštari. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40745

Abonente
sprejem v vsi oštari
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40824

Več oseb
sprejem v vsi oštari
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40781

Sobe

Eno ali dve sobi
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40719

Dve prazni sobi
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40648

Prazno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40698

Opremljeno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40679

Mesečno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40652

Solnčno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40636

Opremljeno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40680

Kot sostanovalca
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40798

Sobo z jatrkom
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40615

Več boljših sob
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40838

Prazno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40638

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Prazno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40701

Opremljeno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40784

Opremljeno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40822

Na stanovanje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40816

Prazno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40833

Prazno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40786

Lepo sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40778

Veliko prazno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40813

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40718

Sobico z vso oskrbo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40690

Ženitve
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40724

Mlad trgovec,
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40681

Ločen obrtnik
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40681

Trgovec
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40680

Kot sostanovalca
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40798

Sobo z jatrkom
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40615

Več boljših sob
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40838

Prazno sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40638

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

Sobo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40683

«3141»
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40646

Bor
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40737

Profesionalist
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40638

Tri gospodine
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40639

Kanarčki
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40634

Kokoši (pegatke)
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40644

Več prašičkov
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40682

Mlade živali
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40682

Nov gramofon
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40718

Viljoline, kitare, citre
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40724

Kratek klavir
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40750

Planino
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40764

Planino
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40766

Lep gramofon
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40771

Razpošiljalnica
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Venecijanka
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40617

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40770

3 čevljarske stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40692

Pletilni stroj
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40687

Pletilni stroj
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40689

Lanz lokomobil
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40660

Strojno pletenje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40712

Stručnica za železo
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40700

Bencin-motor
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalni stroji
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

Pisalne stroje
v centru mesta. Naslov pove
glasi oddelku „Jutra“.
40696

**Nedosežen
v konstrukciji in
materialu!**

Na stotine referenc!
Zahtevajte prospekt!

The Rex Co.

LJUBLJANA
Telefon 2268. Gradišče 10

Prvo vrstna domača zavarovalna družba
ki opravlja vse stroke,
išče za svoje podružnično ravna-
teljstvo v Ljubljani

SPRETNEGA ORGANIZATORJA

in 1320-a

AKVIZITER A

kot šefa življenjskega oddelka
pod zelo ugodnimi pogoji.

Ponudbe na oglede oddelku Jutra pod št. 735.

Lutz-peči

se razprodaja o pod tovarniško ceno.

SLOGRAD d. d., Ljubljana VII.

Dogodke pred 10. leti
povzeto dr. Jvan Loh v
Knjigi spominov.
Broširana velja Din 30.-, v
- platno vezana Din 40.-

Jzdala 237

**Knjigarna Tiskovne
zadruga v Ljubljani**
Prešernova 54 (nasproti gl. pošte)

PROTI IZPAJANJU LAS
in za pospeševanje rasti močnih in zdravih las ni nič bolj-
šega kot je staroznana

CILAGG-POMADA

Ze 50 let je milijoni hvaljeznih odjemalcev po vsem svetu uporaba-
ljajo. Veliki lonček (100 g) Din 60; dvojni lonček Din 90. K vsa-
kemu lončku je potreben: Specijal-shampoo za 20 pranj glave, Din 25
Poštna poseba. Naslov: Aurora, Sekt. 16, Novi Sad, Železniška 38

**Ali že imate
Album slovenskih književnikov**

ki prinaša 267 PORTRTOV, naših velemož v ba-
krotisku. — Zastopani so leposlovniki, znanstveniki,
narodni buditelji, uredniki in publicisti od najsta-
rejših časov do danes.

Umetniško vezana knjiga velja s poštino vred
Din 170.—, broširana Din 140.—, Naroča se v

Knjigarni Tiskovne zadruga
v Ljubljani

Prešernova ulica št. 54 (nasproti glavni pošti).

Poslušaj možček!

Predno kupiva blago za jesenske in
zimске obleke, pojdiva v

**Radovljico
k Vinko Savnik-u**

Tam je krasna izbira vsakovrstnega
blaga po zelo ugodnih cenah.
Nikdo naj tega ne zamudi!

**Na boljši kanarček
pravi harcerji**

odlikovan rod skozi vsako leto z zlatimi ko-
lajnami po svetovnih razstavah pri najstrožji
konkurenci. Od teh prodam nekaj pravih ideal-
nih rolerjev, komad po 250.—, 300.—, 350.— Din
samice istega rodu 60.— Din. Pošljem po pošti
po povzetju in jamčim da dope ptič živ. Če ne
bi pel ga zamenjam ali vrnem denar.

St. Golznikar, Ljubljana
13267-a Kongresni trg 6/III.

Moč osebnega vpiva

Popolna, mojsirska navodila za proizvajanje
vseh poskusov moderne SUGESTIJE, HIP-
NOZE, TELEPATIJE, OSEB MAGNETIZMA
itd. Orig. amerik. metode! Ve ezanimivi, ob-
širni prospekti zastoj! (Ev. za porto 1 Din)
Krasna knjiga z navodili Din 28.— Pošljite

„Veča in znanost“ Celje, Razlagova 8.

**Voljeno, belo
in pisano platno**

hlače, delene, kambrice, druk,
srajce, kravate, žepne rute, svilene
rute, nogavice, dežnike itd. kupite
nalceneje pri trvdki

ALOJZIJ DROFENIK, CELJE
samo Glavni trg št. 9.

Vsakovrstni OSTANKI za polovično
ceno.

Iščemo

večje razstavne in trgovske lokale
v eni najprometnejših cest v Ljubljani

in

veštega akviziterja

za avtomobile in druge naše proizvode.
Ponudbe na Škodove zavode,
Selenburgova ul. 7.

Važno!
za industrijo lesnih izdelkov.

Luward-Kaltleim
(hladno mizarsko lepilo)

Patent D. R.

Generalno zastopstvo za Balkan
P. GAŠPARAC, Zagreb,
Draškovičeva ul. 13. Tel. 28—50

Za Slovenijo:
J. ROŽIČ, Ljubljana,
Kette-Murnova 14.

L. Mikuš
MESTNI TRG ŠTEV. 15
Izročila dežnikov, zaloga spre-
hajalnih palic

Kdor ima ušesa, naj sliši!

Interesanti! Ne dajte se zavesti, odprite oči in
ušesa, predno se odločite za nabavo petrolejskih
plinskih svetiljk. Mi smo v stanu, da vam pošle-
mo take svetiljke po originalni tovarniški ceni
od „Kronos“

**1 liter petroleja gori okrog 16 ur s jakostjo
svetlobe 80 sveč. Svetiljka se prižiga brez sne-
manja cilindra. Ni potrebno nikako predgreva-
nje ali pumpanje, ker ona svetli takoj brez ka-
kanja.**

Ne žmuri in ne zaudarja po petroleju. Gorilnik
gornjih svetilk, ki se dajo namestiti tudi na
druga svetilja z okroglim gorilnikom, vam po-
druge za ceno Din 160.

Nadaljnih 38 raznovrstnih modelov do 2000
sveč steno na skladišču.

Jamstvo do 15 let. 244

«PETROPLIN», ZAGREB, SAJMIŠTE 58.
Največje skladišče v Jugoslaviji. Iščemo sposo-
bne zastopnike. Lahke prilike za zaslužek!

! LUTZOVE PEČI
in
peč „MONOLIT“
ING. GUZELJ

Telefon 3252. LJUBLJANA VII, Jernejeva c. 5

Ravno tam Konz-vi elektromotorji, Voltova
male turbine in gradigravec «KALEFAKTOR»
(patent Šiška) in izmotna opaka

**Tvornica ume-
tnega cvetja in
mrtvaskih prtov**

F. Štern,
Ilica 44.

preje
Mira (L. Adler)

Tvornica parketov in laga

PRODAJA: brastove in bukovne par-
kete in obodne latve, rezani
materijal iz brastovine in par-
jene bukvine, gabrovine itd.
— Oddelek: Tvornica mabojev.

Kupuje vso vrsto brastovih hrbov,
brastovih klad in kratkih jelo-
vih desk.

Brzjavlj: Parkete Karlovac.
Telefon: Inter. 144.
Poštni pretinac: 46. 198

„SPECTRUM“ d. d.
in Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica
ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII, se nahaja od 1. novembra
na Celovški cesti 81, telefon št. 2313.

Zagreb, Osijek, Srednjnja: Zagreb.
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašins-
sko steklo 5-8 mm, ogledala, brušena
v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi
brušene prozorne šipe, izbočne plošče,
vstevljanje v med. — Fina, navadna
glečala 82

Zastopnike

v vseh krajih Jugoslavije za dobrodo-
predmet iše renomirana tvrdka. Sposoben
je vsak, ki ima veselje do dela in se hoče
baviti s poslom intenzivno. Zahteva se ga-
rancija za vzorce itd. Nudimo izvrsten za-
sluzek. Točne ponudbe pod «Tvornica
297-14» na Interreklam d. d., Zagreb, Ma-
rovska ul. 28. 13248-a

Zastopnika

za SLOVENIJO iše razširjena manufak-
turna trgovina na odplačila iz Zagreba za
obisk privatnih odjemalcev. V obzir pride
agilen, sposoben prodajalec in povsem
zanesejiv strokovnjak.

Osebo se je predstaviti v ponedeljek
5. novembra med 10. do 12. uro v hotelu
Union. Vprašajte portirja. 13233

Ivanka Stegnar

modni salon
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 9
Priporoča svojo veliko zalogo damskih
klobukov.
Najnovejši modeli. — Zalm klobuki
vedno v zalogi.
Popravila očno in ceno.

velik
ilustrovani
dobite zastop. Zahtevajte ga od sklada
MEINEL in HEROLD
TVORNICA GLASIL, GRAMOFONOV in HARMONIJ
R. Langer **MARIBOR** št. 10
Violine od Din 95.—. Kočne harmonike od
Din 45.—. Tambure od Din 98.—. Gramo-
foni od Din 345.— dalje

Kostanjev taninski les

obeljen kakor tudi neobeljen
Stalni nakup! — Najugodnejše cene!
Takošnje plačilo!

12351

ERNEST MARINC

CELJE, Zrinjskega ul. 4 — Tel. Interurb. št. 134

Specijalna tovarna strojev za izdelavo lesa

KLEIN & STIEFEL v FULDI

Zastopnik: 2032

PETER ANGELO, Ljubljana
Gledališka ulica 4/1.

Specijaliteta mizarški in kolarški
stroji, posamezni in v vsaki kombi-
naciji z vdelanimi elektromotorji
(pogon brez jermena) kakor tudi vsi
stroji za jermenski pogon.

Dolgotrajen kredit brez menične podlage

Zahtevate ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika.

Najpopolnejši
Stower
šivalni stroji

za šitlje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to izrednost pri
tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ulica 6 I.
Izročalci sukh 15-letne garancije
Telefon št. 980.

Čevlje

garantirano pristno
ročno delo, kupite
po najnižji ceni in
v najboljši kakovosti
edino pri industriji
čevljev

R. STERMECKI
Celje št. 20
(Slovenija)

Podkovani iz kravine 150 Din, močni iz
teletine 177 Din, fini iz boksa 190 Din,
nizki iz boksa 175 Din, damski čevro
170 Din, modni beš ali sivi elegantno iz-
delani 198 Din, fini lak 199 Din, fantov-
ski 165 Din, dekliški boksi 84 Din, otroški
boksi 64 Din, iz kozine 80 Din.
Predno kupite čevlje, zahtevajte zastopni-
kovato ilustrovani cenik z več tisoč sli-
kami od R. STERMECKI, CELJE. Naro-
čila čez 500 Din poštnino prosto.
Kar ne uraja se zamenja ali vrne denar

FIGOL
APOTEKA
DE SEMELIČ
DUBROVNIK 2.

Ni zdravja brez dobre prebave

Ali čutite pritisk in napihnjenost v
želodcu po jedi, kisel okus v ustih?
Ali trpite na zapeki, vrtoglavosti in
nespanju? Ali Vas mučijo glavobol
bolečine v želodcu in lakotnicah?

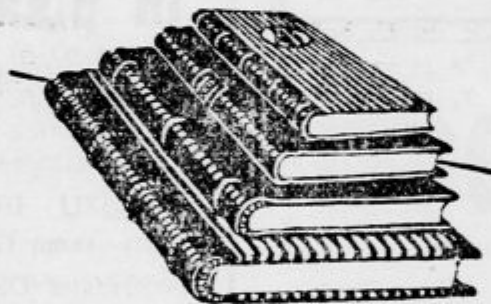
Ali imate kožne izpuščaje in mo-
zolja, ki so se pojavili vsled slabe
prebave? Uverite se tudi Vi, da pre-
izkušena zdravilna specialiteta Figol-
eliksir urejuje prebavo in Vam po-
vrne zdravje. Figol izdeluje in pošil-
ja po pošti proti povzetju z navodi-
lom o uporabi

Lekarna SEMELIČ, Dubrovnik 2
Originalni zavojček s 3 steklenica-
mi z omotom in poštino vred 105
Din, 8 steklenic 245 Din, a 1 stekle-
nica 40 Din. Mnogobrojne zahvale
prihajajo dnevno o uspešnem učini-
ku FIGOLA

Vsakovrstne

trgovske knjige,

štrance, mape, noteze, herbarije, odje-
malne knjižice, bloke, šolske zvezke itd.

nudim po skrajno ugodnih cenah!

Anton Janežič,

LJUBLJANA Florjanska 14.

Knjigovoznica in čitalnica trgovskih knjig.

NA DEBELO! NA DROBNO!

Specijalna
mehanična
delavnica

za popravo vseh pisarnih, račun-
skih, kopirnih in razmnoževalnih
strojev in blagajn po konkurenčni
ceni

LUD. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ul. 6/1. Tel. 2980

12023

TOBLER

Svetovna tovarna

čokolade, bonbonov, kakao-a

Patentirane po celem svetu:

TOBLERONE: z alpskim medom in mandlji

NIMROD: s sladom in biskvitom.

Zahtevajte prvsod.

TOBLERIDO: grenka čokolada za gurmane

Svetovnoznani in neprekosljivi

Diamant
PLETILNI STROJI

Prodaja tudi na obroke!

bicikli, motocikli, specijalni šivalni stroji, najmodernejši in najpraktičnejši
jacquard in osemklični (acht-schloss) stroji ter dvojno in trojno produkcijski
stroji se dobijo le pri tovarniškem zastopniku 13234-a

Franc Meglič-u

mehanična delavnica

LJUBLJANA — KARLOVSKA CESTA 10.

Stalna zaloga strojev ter njih delov. — Istotam se sprejemajo vsa v to
stroko spadajoča popravila, ki se izvršujejo strokovno in v najkrajšem času
po konkurenčnih cenah.

Kupec pletilnega stroja ima na razpolago brezplačen pouk.

Kazano že desetlet-
ja vodilna kot na
starejša in doka-
ljivo tudi naša
reclivirša

NOVEMBER

5

OTVORITEV

novih tedajev francoske
italijanske, nemške, an-
gleške in zasebne lekije
Sola za lesike po
METODI BERLITZ
Kralja Petra trg 8.

Češke tkanine

za domačo uporabo

Eksportiram svoje garantirano pristnobarv-
ne izdelke za konsumente (kanavas zefir-
macco, inlet, batist, flanellet, damast, bri-
sače t. t. d.)

Ko mi vpošljete naslov (zadostuje dopisnica
z 1.50 Din znakom), dobite takoj iz moje
tkalnice vzorčno kolekcijo gratis in franko
na voozled.

JAROSLAV MAREK,

tkalnica

Bystre nad Metulj — Češkoslovaška.

IZŠLA JE

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši
slovenski kmetijski koledar, koji je
bil že od naših pradedov vpoštevan
in je še danes najbolj obračtan.
Letošnja obširna izdaja se odlikuje po
bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in
najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Slo-
veniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne
bilo dobiti, naj se naroči po dopis-
nici pri:

J. Blasnik nas'ednikih

tiskarna in litografski zavod

LJUBLJANA, Breg št. 12.

219

Do 15. novembra

znižane cene!

kombežeža hlače s čipkami Din 36—
garnitura srajce-hlače . . . 65—
spalna srajca barv. batist . . . 59—
spalna srajca barv. s čipk. . . 75—
kombežeža črèp de chine
s čipkami . . . . . 135—

A. SINKOVEC

nasl. K. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 18-19

Naisla še spi se
v posteljnini „WEKA“

CENIK BREZPLACNO!

219

„WEKA“ MARIBOR 9

PUH — PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Za vodstvo celokupne prodajalne velikega tekstilnega podjetja
v Beogradu sprejemmo

vodjo prodajalne

ki je absolutno uveden pri odjemalcih za manufakturno blago in
drobnarijo. Zahtevamo prejšnjo uspešno delavnost kot potnik v
v tej stroki, perfiktno znanje srbohrvaščine in nemškega jezika v
govoru in pisavi in dober slog v korespondenci. Pri sposobnosti na-
stavitve za vse življenje. Samo zelo serjozni reprezentacije zmožni
reflektand v 30—40 letih, z dobrim organizacijskim talentom naj
pošljejo oferte s curriculum vitae in navedbo plačilnih zahtev, refe-
renc, dneva nastopa šd pod šifro »310 a« na Jugomosse, Beograd,
Terazije 25. 12441

NAZNANILO!

Puškarna Kaiser

se je preselila

na Kongresni trg št. 9

v poslopje „Kino Matica“ — desni lokal.

Velika izbira — najnižje cene

Dvokolesa od Din 1000—
Šivalni stroji od „ 1400—
Otroški vozički od „ 240.—
Motorji po najnižji cenl.
Oglejte si pred nakupom našo
zalogo. Prodaja na obroke. —
Ceniki franco.

„Tribuna“ F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

NESTLE-JEVA
OTROŠKA MOKA

142

DELA DECO KREPKO IN MOČNO